

Den slesvigske Forening.

Ved H. R. Hiort-Lorenzen.

Efterat Regjeringen ved Nytaarstid 1843 havde forbudt den af Peter Christian Koch paatænkte Forening „Cimbria“, hvis kortvarige Historie er fortalt i disse Aarbøgers første Hæfte, skulde man have troet, at de sønderjydske Patrioter havde tabt Modet til at vove sig videre ad den Vei, da de saae, at de havde baade danske og tyske Kancelli imod sig. Men Nødvendigheden af en Sammenlutning var for stærk, og den 12. Juni 1843 dannedes, væsenlig efter Tilskyndelse af Peter Hiort Lorenzen,*) og uden at Myndighederne denne Gang lagde Hindringer iveien, den slesvigske Forening, som kom til at spille en saa stor Rolle i Nationalitetskampen. Foreningens Protokol beroer nu i Rigsarkivet og er altsaa tilgængelig for Alle, der have Brug for den til historisk Forskning. Men ogsaa for den store Kreds af Sønderjyder, som læser dette Tidsskrift, turde det have sin Interesse at blive nøie kjendt med den Maade, hvorpaa vore Fædre førte Kampen for Modersmaalet. Foreningen har skrevet sin egen Historie i sin Protokol, og jeg har da, fremfor at gjøre et mere eller mindre vilkaarligt Uddrag af denne, og da Laurids Skau allerede i „Hans Nielsen i Hammelev, 1858“ har ydet Bi-

*) Se „Peter Hiort Lorenzen. Et Bidrag til den dansk-slesvigske Sags Historie“ af Laurids Skau, 1865, Side 256.

drag til Foreningens Historie, foretrukket at gjengive hele dens Indhold, dog kun til Oprørets Udbrud i 1848. Da stansede Foreningens politiske Virksomhed, og den gjenoptoges først i 1851, alene indskrænket til Rødding Høiskole, hvis Historie vel nok engang vil blive skreven af en Anden, der er nøiere kjendt med den end jeg.

I Protokollen, der er aftrykt ganske saaledes, som den er ført af L. Skau, senere af P. C. Koch, er der med Sidstnævntes Haand mange Aar efter gjort en Del Blyantsantegnelser, som give gode Oplysninger om forskjellige Forhold, hvilke man i de Tider ikke vovede at betro Papiret; dem vil man finde under Texten, betegnede med P. C. K. Men dernæst har jeg troet at burde bevare Mindet om den Kreds af Mænd, der havde Mod til at slutte sig om Lederne, ved at give korte biografiske Meddelelser om hver enkelt af dem, saa vidt saadanne have været at erholde; ganske let har det just ikke været, da mange Navne ere unøiagtige, nogle vanskelige at gjenkjende. Der har i dette Øiemed maattet sættes mange Kræfter i Bevægelse, og ved mine Venners og mine forenede Bestræbelser er det da ogsaa lykkedes for de Allerflestes Vedkommende at slaa fast, hvem det er, der har været Medlem af den slesvigske Forening. Deres Børn og Børnebørn, som nu sidde paa Gaardene omkring i Sønderjylland, ville sikkert bevare de gode Traditioner i Slægten. Og de enkelte Oldinge, som endnu leve, vil den nuværende Slægt, der ganske vist har faaet langt tungere Byrder at bære end Fædrene, bøie sig for i Taknemlighed for det gode Exempel, de gav ved at træde offentlig frem paa en Tid, da der dog maaske hørte nok saa meget Mod dertil som i Nutiden. Det overveiende Flertal af Medlemmerne

er Bønder fra Haderslev Amt. Næsten alle Sognene i Amtet ere repræsenterede, men efter en meget forskjellig Maalestok. De faa Sogne, der havde dansksindede Præster, sendte flest Medlemmer, hvoraf man kan slutte sig til Præsternes store Magt og Indflydelse i deres Menigheder i de Tider. I selve Haderslev By havde kun meget faa Borgere Mod til at vedkjende sig deres danske Sindelag ved at indtræde i den slesvigske Forening; dertil var den talrige tyske Embedsstands Magt den Gang endnu for stor; først Oprørets Udbrud brød Trolddommen, og da nogle Slesvigholstenere i Marts 1848 forsøgte at proklamere den provisoriske Regjering paa Søndertorv, maatte de med Skam flygte for den ophidsede Borgervæbning. Udenfor Haderslev Amt havde Foreningen kun meget faa Medlemmer i Slesvig. Fra de nærmeste nørrejydske Kjøbstæder Kolding, Ribe og Veile og deres Omegn sluttede sig derimod ikke faa Embedsmænd og Borgere til Foreningen, men det var kun en moralsk Støtte, den fik fra den Kant, thi de have næppe nogensinde deltaget i dens Møder.

En særlig Afdeling dannedes 1844 af slesvigske Studenter under Ledelse af Sophus Høgsbro og Hans Christian Refslund, men nogen stor Betydning fik den næppe, da dens Medlemmer levede for langt borte fra Skuepladsen for den nationale Bevægelse. Forøvrigt har Foreningen, navnlig efter at der i 1846 var vedtaget en Kredsinddeling, vistnok havt flere Medlemmer end dem, der ere navngivne i Protokollen; H. A. Krüger er ikke indført som optaget Medlem, uagtet han i 1846 blev valgt til Kredsforstander, saaledes at han altsaa forinden maa have været Medlem; dog er han næppe synderlig tidligere bleven dette,

hvilket jeg slutter af Ytringer fra Laurids Skau til mig. Men om slige Afdelingsmedlemmer har jeg hidtil ikke kunnet tilveiebringe Oplysninger. Skulde der et eller andet Sted i Haderslev Amt endnu forefindes Papirer, som vedrøre den slesvigske Forening i Tiden før 1848, bedes de mig tilsendte, for at jeg kan henlægge dem i Rigsarkivet ved Selskabets Protokol. Det kunde da muligen vise sig, at Foreningen har havt endnu ikke faa Medlemmer, hvorom der da senere burde gjøres Meddelelse i disse Aarbøger.

Den slesvigske Forenings Protokol.

Actum Haderslev, den 12te Juni 1843.

Idag vare de Undertegnede forsamlede, og besluttede at stifte et Samfund under Navn af „den slesvigske Forening“, hvis Formaal skal være ved lovlige Midler at virke til Folkets Gavn.

Dernæst foretoges Valg af en Formand, en Kasserer og en Secretær, og valgtes:

Hans Nissen i Hammeleff¹⁾ til Formand med 21 Stemmer,

Nis Steffensen sammesteds²⁾ til Kasserer 19 „

Lauritz Ped. Skau i Sommersted³⁾ til Secretair 20 „

hvilke erklærede, at de foreløbig modtog Valget.

¹⁾ Hans Nissen (Søndergaard), født 18. Dec. 1788, 1813 Sandemand, død 18. Mai 1856. Gaarden eies af en Dattersøns Enke. Laurids Skau har sat ham et smukt Eftermæle i „Hans Nissen i Hammelev. Historiske Optegnelser. 1858.“

²⁾ Født 14. Okt. 1784, død 14. Januar 1845. Den yngste Søn Steffen S., dansk Undersaat, eier Gaarden; den næstældste Søn er dansk Generalauditør Hans Christian S.

³⁾ Født 22. Mai 1817 i Sommersted, Gaardeier først der, senere i Houst, 1848 Dannebrogsmænd, købte 1852 Mariegaard ved Haderslev, s. A. Amtsforvalter i Haderslev Vesteramt, 1853 Medlem af den slesvigske Stænderforsamling, 1856 Medlem af Rigsraadet, 1857 Ridder af Dannebrog, død 11. Mai 1864 paa Mariegaard. Han havde tre Sønner, der alle ere døde: Peter L. Skau, Cand. jur., Officersaspirant, Assistent i Kriminal- og Politirettens Justitskontor, overtog Mariegaard ved den yngste Broders Død (hans eneste Søn Laurids døde som Elev i Sorø); Jens L. Skau, Sekondløjtnant, død ugift; Knud L. Skau, Officersaspirant, overtog Mariegaard nogle Aar efter Faderens Død, død ugift.

Efterstaaende tvende Indbydelser, bleve eenstemmig antagne, underskrevne, og dernæst besluttet, at den danske skulde indrykkes i Dannevirke, og den tyske sendes til 4 holsteenske Bladredaktører, med Anmodning om sammes snarestmulige Optagelse, imod Betaling, ifald denne forlangtes.

Indbydelse. *)

Enhver dansk Mand føler vistnok, hvor nødvendigt det er, at det Sprog, som vi have arvet fra Fædrene, som er os ligesaa vigtig for Sjælen, som de enkelte Lemmer for Legemet, holdes i Agt og Ære, og nyder den Anerkjendelse, som det fortjener. Derfor er vor Glæde stor over, at et Samfund af ansete Mænd i Kongeriget, offentlig opfordre deres Medborgere til at fremme Oprettelsen af høiere Dannelses-Anstalter i Hertugdømmet for den danske Befolkning. Tydskerne have nok; de have Universitet, Latinskoler, Seminarier; de oprette Realskoler, Bondehøiskoler osv. — Vi have til vort store Uheld intet af Sligt, og maae enten sende vore Sønner og Døttre, som skulde lære noget mere end deres Katechismus, ad Tydskernes slibrige Skolevei, eller lade dem opvoxe i Uvidenhed om det Meste af hvad ethvert Menneske bør ønske at kjende. Men imedens vore mange Brødre i Kongeriget saaledes ile os til Hjælp i vor aandelige Trang, maae vi ikke selv lægge Hænderne i Skjødet; vi ville ellers miste den Agtelse, den Kjærlighed og den Bistand, vi modtage, og hjemfalde til Vankundighed og Verdens Foragt.

*) Denne Indbydelse er, saavidt jeg erindrer, conciperet af Peter Hiort Lorenzen, hvis den ikke er af mig selv.
See Mødet den 16. Okt. P. C. K.

Vi, Undertegnede, have troet, at der kun behøves en offentlig Opfordring til vore slesvigske Landsmænd, for at give Dem Leilighed til paa en virksom Maade at vise deres Deeltagelse for saa skjøn en Sag.

Derfor have vi været forsamlede idag, og have besluttet, ved Folkets lovlige Organ, Dannevirke, at indbyde Enhver, som mener det ærligt og redeligt med Folkets Oplysning, til at yde sit Bidrag, lidet eller stort, til sammes Fremme. Vi ere alle villige til, enhver især, at modtage Tilsikringer om Gaver, eller Gaver selv, enten som aarlige, eller een Gang for alle, og gennem vor Formand, Gaardmand Hans Nissen i Hammelef, aflevere dem til vor Kasserer, Gaardmand og Sognefoged Nis Steffensen i Hammelef, som under vor Garantie vil gjøre dem midlertidig muligst frugtbringende, indtil de tilsigtede Anstalter kunne kaldes ilive. Vi ville desuden sætte os i Forbindelse med de omtalte Folkevenner i Kongeriget, overveie og tage fælles Beslutning med dem angaaende de i Kongeriget og Hertugdømmerne indkommende Midlers meest hensigtsmæssige Anvendelse. Offentlig detailleret Regnskab skal til sin Tid blive aflagt.

Ogsaa andre Andragender eller Meddelelser bedes indsendte til vor Formand.

I den slesvigske Forening, Haderslev, d. 12. Juni 1843.
 Gaardmand og Sandemand *Hans Nissen* i Hammelev,
 Gaardmand og Sognefoged *Nis Steffensen* i Hammelev,
 Gaardmand *Laurids Petersen Skau* i Sommersted,
 Gaardmand og Sognefoged *Iver Jochimsen* i Kabdrup, ¹⁾

¹⁾ Født 17. Juni 1785 i Kabdrup, deltog i Krigen ved Aarhundredets Begyndelse, mangeaarig Sognefoged og Kirkeværge, død 19. Marts 1864. Sønesønnen Peter Petersen,

- Gaardmand *Bertel Hansen* i Taarning,¹⁾
 Gaardmand *Iver A. Ravn* i Grønninghoved,²⁾
 Gaardmand, Sandemand og Sognefoged *Jørgen J. From*
 i Fjelstrup,³⁾
 Gaardmand og Sognefoged *Conrad Iversen* i Fredsted
 (senere udtraadt),
 Kromand *L. Lorenzen* i Høkkelbjerg,⁴⁾
 Gaardmand *Nis Lorenzen* i Lilholt,⁵⁾
 Gaardmand *Peter Ravn* i Kjelstrup,⁶⁾
 Kromand *Paul Terkildsen Samsøe* i Sommersted (senere
 udtraadt),
 Gaardmand *Bertel Peter Schmidt* i Fredsted,⁷⁾

som eier Gaarden, er Tillidsmand i Vælgerforeningen; en Søn var Seminarielærer paa Ranum, to andre Sønner afskedigedes i 1864 som Skolelærere i Slesvig for deres danske Sindelag.

- 1) Født 3. Febr. 1776 i Sjellerup, Igen Sogn, købte 1843 Skamlingsbanke for at sikre Slesvigerne en Festplads, død 27. Febr. 1862. Gaarden er solgt.
- 2) Iver Andersen R., født 22. Juni 1801 af en meget gammel Bondeslægt, hvis store, anseelige Gaard stadig er gaaet i Arv fra Fader til Søn, Kirkeværge, død 22. Marts 1874. Gaarden eies af en Søns umyndige Børn.
- 3) Jørgen Jensen F., født 6. Juli 1798, Dannebrogsmænd, død 19. August 1860. Gaarden skal overtages af en Sønnesøn.
- 4) Lorenz L., født 12. Septbr. 1796 paa Lilholt, Dyrlæge og Kromand i Høkkelbjerg, død 11. Decbr. 1860 i Errigsted. Kroen eies af N. Dall.
- 5) Født 30. Marts 1794, 1836—42 Stænderdeputeret, Dannebrogsmænd, død 14. Marts 1860. Enken eier Gaarden.
- 6) Født 26. Juni 1795, død 8. Febr. 1872. Sønnen Jens P. R. eier Gaarden.
- 7) Født 16. Januar 1817, 1847 Sognefoged, død 25. Oktbr. 1876. Sønnen Carl S. eier Gaarden, en Søn Asmus S. er Dyrlæge i Thisted.

- Gaardmand *Hans Madsen Skau* i Styding,¹⁾
 Gaardmand *Peter Nissen Petersen* i Styding,²⁾
 Gaardmand *Christian N. Degn* i Maugstrup,³⁾
 Gaardmand og Sognefoged *Jørgen Petersen* i Sjølund,⁴⁾
 Gaardmand *Hans Petersen* i Veistruproi,⁵⁾
 Gaardmand og Sandemand *Hans Rudbeck* i Grarup,⁶⁾
 Gaardmand *Nicolai Rudbeck* i Flaut,⁷⁾
 Gaardmand *Nis Jørgen Skøtt* i Erlev,⁸⁾
 Gaardmand *Jakob Hansen Friis* i Fredsted,⁹⁾
 Gaardmand og Sognefoged *F. Petersen* i Stenderup,¹⁰⁾

-
- ¹⁾ Født 9. Marts 1808, død 22. Septbr. 1887. Sønnen Nis Madsen S. eier Gaarden.
- ²⁾ Født 1802 i Aabenraa, Sognefoged fra 1858 til 1859, død 15. April 1867. Sønnen N. M. P., Sognefoged fra 1859 til 1865, eier Gaarden.
- ³⁾ Christian Nielsen D., født 13. April 1804 i Moltrup, død 11. Febr. 1864. Gaarden eies af en Svigersøn.
- ⁴⁾ Født 23. Juli 1791 i Satrup i Sundved, Sognefoged og Skoleforstander, død 23. Oktbr. 1844. Hovedparcellen er sammenlagt med Sjølundgaard, der eies af N. J. Ravn.
- ⁵⁾ Hans P. (Hørkræmmer), født 5. Juni 1794 i Tamdrup, tilgiftede sig 1823 Gaarden i Veistruprød, død 9. Mai 1864.
- ⁶⁾ Født 5. Marts 1808 i Flovt, 1836—64 Sandemand, død 17. Juni 1870. Sønnen Jørgen R. eier Gaarden.
- ⁷⁾ Født 6. Mai 1795, død 18. Decbr. 1874. Sønnen Jørgen R. eier Gaarden.
- ⁸⁾ Født 26. Oktbr. 1812, Eier af „Skøttsminde“, Sandemand og Kirkeværge, lever i Feldum.
- ⁹⁾ Født 24. Novbr. 1796, død 2. Marts 1862. Sønnen Iver Hansen F., Amsraads- og Kredsagsmedlem, eier Gaarden.
- ¹⁰⁾ Frands P., født 1783 i Snapind, Svindinge Sogn, Dannebrogsmænd, død 23. Juli 1861.

Gaardmand og Sognefoged *A. T. From* i Sod,¹⁾

Gaardmand og Sognefoged *Jens Lauridsen Skau* i Sommersted.²⁾

Freundliche Ansprache aus Nordschleswig.*)

Was das Sonnenlicht und die Sonnenwärme für die Pflanzenwelt ist, das ist die Geistesaufklärung für die Menschheit; nach Bildung, diesem Lichte, dieser Wärme der Seelen, streben Alle, welche Glück und Zufriedenheit als das erste Gut schätzen. Aus dem Zustande der Finsterniss und Unwissenheit werden wir aber nur mittelst der Muttersprache in denjenigen des Lichts und der Aufklärung geführt. Sie ist die ebene und die richtige Bahn zum Tempel alles Wissens.

Was wir an der Reformation, neben einer kräftigen Läuterung der christlichen Wahrheiten, hochschätzen, ist

¹⁾ Født 12. Novbr. 1800 i Frørup, Sognefoged til 1859, død 7. Juli 1880 i Flensborg. En Datter eier Gaarden.

²⁾ Født 28. April 1794, 1819 Sognefoged, Dannebrogsmænd, død 2. Januar 1863. Den yngste Søn Eskild S., Synodemedlem, eier Gaarden, som har været over 300 Aar i Slægten. De andre Sønner ere Laurids P. S. (se ovenfor), Oluf S., Gaardeier i Sommersted og Branddistriktskommisær, og Peter S., Eier af Bukshave i Fjelstrup Sogn, Provinssynodemedlem, Kredsdays- og Provinssynodemedlem.

*) Denne „Ansprache“ conciperede jeg. Peter Hiort Lorenzen erklærede nemlig, at han ingen Ideer havde til et saadant Aktstykke. Han frydede sig, da jeg fremlagde det for ham, og han, hvis Sprog var fortrinligt Tysk, forundrede sig over, at de Danske, naar det kneb, kunde stikke ham i Tydsken. P. H. Lorenzen og jeg vare nemlig Stifterne af den slesv. Forening. Han var det stærke Svinghjul, jeg var mere den, der søgte at give Tingene den rette „Weihe“. Senere løb Skau og Hans Nissen dog bort med Foreningen fra os begge; Lorenzen døde, Foreningen afstrøg ogsaa meget af sin Duft (Poesi).

P. C. K.

grade die Abschaffung der fremden lateinischen Sprache in der Kirche und die Wiedereinführung der verstossenen Muttersprache. Erst nachdem dies geschehen, war an christliche Aufklärung zu denken, und in jener Richtung der Geistesbildung ist und bleibt die Muttersprache unsere wahre Führerin.

Die Bevölkerung unseres Herzogthums besteht zur Hälfte aus Deutschen, zur Hälfte aus Dänen. Der Reformation und den später regierenden Häuptern verdanken wir eine Anzahl guter Bildungsanstalten, worunter als Hauptschule die Universität. Doch nehmen alle diese Institute nur Rücksicht auf das Bedürfniss der deutschen Bevölkerung, indem die Unterrichtssprache in denselben ausschliesslich deutsch ist, und Dänisch als fremd betrachtet wird. Dies ist ein grosser Uebelstand für die andere Hälfte der Bevölkerung des Herzogthums. Will hier ein Vater seinem Sohne eine höhere Geistesbildung angedeihen lassen, ihn für irgend ein wissenschaftliches Fach, wenn auch nur für das eines Dorfschulmeisters bestimmen, oder ihm, als angehenden aufgeklärten Landmann, höhere Kenntnisse als die gewöhnlichen beibringen lassen, dann muss er ihn entweder nach dem Königreiche, oder in eine unserer eigenen Anstalten senden, in welchen letzteren aber der arme Junge sich erst 2—3 Jahre abmühen muss, um sich eine fremde Sprache anzueignen. Darüber vergisst und vernachlässigt er die Hauptsache, seine Muttersprache, und kehrt er als wissenschaftlicher Candidat mit Anstellung zurück, so ist er in seiner eignen Heimath fremd und unbeholfen, und vermag in sprachlicher Beziehung, wie die Erfahrung häufig lehrt, nicht sein Amt zu verwalten. Dadurch allein sind unsere Sprachwirren entstanden, welche die Gemüther derer

in den Herzogthümern, welche die wahre Sachlage unmöglich kennen können, unnöthigerweise in Aufregung versetzt haben. Sowie aber dieser Zustand allein für uns, die dänischen Bewohner, drückend ist, so betrifft die ganze Sprachsache auch nur uns, und nicht im Geringsten unsere Brüder im Süden, die deutsche Bevölkerung, als nur insofern dieselbe eine liebeiche Theilnahme einflösst. Der fortdauernde Nothruf, welcher seit Jahren von hier aus zu ihnen hinüber tönt, rührt nur von solchen Angestellten her, welche ihren Obliegenheiten, so wie es unser König und Landesherr, auf unsere gerechte und dringende Bitte, im Reskript vom 14ten Mai 1840 anbefohlen, nicht nachkommen können oder nicht wollen. Hiermit ist uns aber schlecht gedient. Uns einmal unseres traurigen geistigen Zustandes bewusst, ruhen wir nicht, bevor das Uebel mit der Wurzel ausgerottet worden; bevor wir angemessene Bildungsanstalten für unsere Jugend besitzen. Unser Kampf ist edel: für die geistige Aufklärung und Wohlfahrt der halben Bevölkerung Schleswigs und für die Ruhe beider Herzogthümer. Die ganze Welt wird unsere Anstrengungen gerecht nennen, und der Himmel wird sie mit Erfolg krönen.

Die Errichtung von Bildungsanstalten, den Bedürfnissen des Volkes angepasst, ist jetzt die Losung in ganz Nordschleswig. Die Bevölkerung des Königreichs, die Grösse und Kostspieligkeit des zu Erstrebenden erkennend, ist geneigt uns nach Kräften zu unterstützen. Wir unterzeichnete Landbesitzer im Amte Hadersleben haben uns entschlossen, unsere deutschen Brüder der Herzogthümer freundlichst aufzufordern, ihre Theilnahme an diese Volkssache zu bethätigen.

Wir zweifeln nicht daran, dass nicht allein unter unseren

deutschen Brüdern des südlichen Schleswigs, sondern auch unter der Bevölkerung des Herzogthums Holsteins sich sehr viele befinden werden, die eine überaus gerechte und gute Sache, wovon die Ruhe und Zufriedenheit des Landes zugleich abhängig zu sein scheint, mit Liebe unterstützen werden.

Die Nordschleswiger haben seit Jahrhunderten geholfen, die vorhandenen deutschen Bildungsinstitute zu begründen und zu unterhalten. Sie hoffen, dass ihre deutschen Brüder ihnen jetzt helfen werden, dass nun auch ihre Volksthümlichkeit Schutz erhalte.

Vorläufig bezwecken wir die Errichtung einer höheren Bauernschule, demnächst wäre wenigstens eine Gelehrtenschule und vor allem ein Seminar für Schullehrer ins Leben zu rufen. Mit Rücksicht auf die Universität werden solche Verfügungen, welche dafür bürgen, dass Candidaten, welche Aemter unter uns suchen, bei dem Examen darthun, dass sie der dänischen Sprache vollkommen mächtig sind, genügen.

Und so ergeht diese freundliche Ansprache an unsere Brüder im Süden der Herzogthümer!

Eine jegliche Gabe — klein oder gross, als jährlicher Beitrag oder ein- für allemal (die blosse Zusicherung von Gaben wäre vor der Hand hinlänglich) — wird uns willkommen und mit ewiger Dankbarkeit verbunden sein. Der mitunterzeichnete Vorsitzter unseres Vereins, der Hufner Hans Nissen in Hammelev (per Hadersleben) ist von uns beauftragt worden, die in Folge dieser Ansprache etwa einkommenden Gelder und Mittheilungen entgegen zu nehmen und erstere unserem Cassirer zur Aufbewahrung und etwaigen vorläufigen sicheren Belegung zu überliefern.

Gott erhalte unser gesammtes Vaterland! Er segne die Bewohner desselben.

In dem Schleswigschen Verein, Hadersleben,
den 12ten Juni 1843.

(De samme Underskrivter som under den foregaaende.)

Hvis Etatsraad Schrader skulde stryge Indbydelsen i Dannevirke, saa besluttedes, at Formanden strax skulde indsende den til Fædrelandets Redaktion med Begjering om at sende ham for Betaling 1000 Exemplarer af det betræffende Nummer, som fordeles paa bedste Maade.

Dernæst besluttedes at 200 Exemplarer af begge Indbydelserne skulde trykkes hos Kastrup i Flensborg i Form af Subskriptionslister, som af Formanden sendes til Venner af Sagen med Anmodning om at lade tegne Bidrag.

Det besluttedes, at flere Folkevenner kunde tiltræde Foreningen, naar de melde dem hos Formanden, som lader stemme over deres Optagelse i den næstpaafølgende Forsamling; at Forsamlingerne skulde holdes i Haderslev, og, for Medlemmernes Bekvemmeligheds Skyld, paa en Mandag; at Formanden ved en Bekjendtgjørelse, som indrykkes i Dannevirke 8te Dage i Forveien, sammenkalder Foreningen saa ofte, som han holder det for nødvendig, eller 5 Medlemmer forlange det skriftlig af ham.

Endvidere besluttedes, at Sekretairen skal føre Protokollen i alle Forsamlinger, og understøtte Formanden ved alle skriftlige Udfærdigelser, som finder Sted paa Foreningens Vegne, og indføre dem i en Journal; at Formanden i enhver Forsamling forelægger denne, samt alle Breve og Papirer, som han har modtaget, siden den forrige Forsamling.

Det besluttedes, at antage et formelig Reglement, ifald dette behøves; og naar mange flere Medlemmer træde til, at foretage en nye Organisation af Foreningen, med formelige Love — alt, eftersom de fleste i Forsamlingen Tilstedeværende bestemme; ogsaa, at det skal staae ethvert Medlem af Foreningen fri, at træde ud naar han vil, hvorved enhver Forpligtelse imod Foreningen fra hans Side er hævet.

Endelig besluttedes, at Foreningen, foruden ved danske Underviisnings-Anstalters Oprettelse, ogsaa vil virke til Folkets Gavn ved Befordring af Petitioner, Deputationer til Kongen, og andre lovlige Midler, men at Forhandlinger herom kun skulle finde Sted, ifølge skriftlige Indstillinger af Formanden, eller andre dygtige Mænd, som fremlægges og diskuteres i Forsamlingen.

Sluttelig meldte Gaardmand L. P. Skau fra Sommersted, at Kjøbmand P. H. Lorenzen i Haderslev havde bemyndiget ham til at erklære, at 200 Rbdlr. af Marksabonnementen stod til Foreningens Raadighed, for dermed at dække de Udgifter, som muligen kunde forefalde, og at der var Udsigt til at erholde flere Penge af samme Kilde, dersom dette behøvedes; hvilket Tilbud af Forsamlingen blev antaget.

Saa besluttet i den Slesvigske Forening, Haderslev den 12te Juni 1843.

Til Vitterlighed

Hans Nissen,

L. P. Skau,

Formand.

Secretær.

Haderslev, den 10de Juli 1843.

I den under Dags Dato afholdte Forsamling bleve følgende nye Medlemmer optagne i „den slesvigske Forening“:

Nis Petersen, Gaardmand i Gammelhadarslev, ¹⁾
Mikkel Mikkelsen, Gaardmand i Hammelev, ²⁾
Jens Simonsen, Gaardmand i Ladegaard, ³⁾
Paul Hansen Vind, Gaardmand sammesteds, ⁴⁾
Lauritz Jørgensen, Gaardmand i Fredsted, ⁵⁾
Michael Michaelsen, Gaardmand i Fredsted, ⁶⁾
Lauritz Mortensen Kjær, Gaardmand i Vonsbæk, ⁷⁾
Johan Frederik Lorenzen, Gaardmand i Kjestrup (udtraadt),
J. H. Staal, Eier af Taarning Mølle, ⁸⁾
Jørgen Jensen, Gaardmand i Bramdrup, ⁹⁾
Hans Dahl, Gaardmand i Øddisbramdrup, ¹⁰⁾
Jørgen Jensen Thorøe, Gaardmand sammesteds,

¹⁾ Født 9. Juni 1792, død 28. Juli 1852. Sønnen Thomas Nissen eier Gaarden, Sønnen Jørgen N. er Sognepræst til Malt og Folding.

²⁾ M. Jacobsgaard, født 7. Marts 1787, deltog i Krigen i Aarhundredets Begyndelse, død 3. Marts 1852. Gaarden er delt, Sønnen Nis J. eier en Parcel, Hans Sørensen, dansk Undersaat, Hovedparcellen.

³⁾ J. S. Lund, født 28. Mai 1789, død 18. Juli 1865. Sønnens Enke Karoline L., født Kloster, eier Gaarden.

⁴⁾ Født 4. Juli 1808 i Fjersted, død 2. Juli 1872 i Stydning.

⁵⁾ Født 21. Septbr. 1790, død 22. Febr. 1867. Sønnen Fall J. eier Gaarden.

⁶⁾ M. Boisen Juhl, født 31. Marts 1801, død 17. Febr. 1854. Haderslev Bank eier Gaarden.

⁷⁾ Født 1798, død 27. Juli 1856. Gaarden eies af Sønnen Morten L. K., som har været dansk Soldat.

⁸⁾ Hans Iver S., født 28. Septbr. 1796 i Fredericia, først Farver, senere Eier af Taarning Mølle, Medstifter af Skamlingsbankeselskabet, død 4. Marts 1861.

⁹⁾ Født 11. Juli 1802, lever paa Aftægt hos Sønnen Jens Sørensen, som er Tillidsmand i Vælgerforeningen.

¹⁰⁾ Hans Madsen Dahl Hardt, født 5. Septbr. 1810 i Ødis, død 18. Decbr. 1882. Sønnen Søren Nissen Dal H. eier den ene Halvdel af Gaarden, en anden Søn Hans Dal H. er Exam. jur. og Herredsfuldmechtig i Sæby.

- Kai Hansen*, Gaardmand og Sognefoged i Vonsyld, ¹⁾
Hans Sørensen Tinglef, Gaardmand sammesteds, ²⁾
Christian Pet. Holst i Aller, ³⁾
Hans Peter Schmidt, Gaardmand paa Fobesletmark, ⁴⁾
Christian Iversen, Gårdmand i Tapsuhr, ⁵⁾
Hans Clausen, Gaardmand i Sønderkjestrup, ⁶⁾
Carl Fred. Madsen, Gaardmand i Ausbøll, ⁷⁾
Christian Ottesgaard, Gaardmand i Hoptrup, ⁸⁾
Jacob Evsen, Gaardmand sammesteds,
Lorentz Krüger, Kromand og Gaardmand i Jels, ⁹⁾
Jeppe Dall, Gaardmand og Sognefoged sammesteds, ¹⁰⁾
E. Prüse, Kromand og Gaardmand i Skodborg, ¹¹⁾
Posselt, Gaardmand i Kjøbenhoved, ¹²⁾

¹⁾ Født 4. Juni 1785, død 13. Febr. 1851. Gaarden er udparcelleret.

²⁾ Født 30. Mai 1808, mangeaarig Sognefoged og Kirkeværge, død 18. Januar 1876. Gaarden, som hedder „Sønderholm“, eies af Sønnen, Amsraadsmedlem Nis Hansen T.

³⁾ Født 6. Oktbr. 1792 i Lunding, død 27. Oktbr. 1866 i Aller.

⁴⁾ Født 1. Marts 1789 i Ullerup Sogn, død 5. Septbr. 1846. Gaarden eies af Peder Sørensen fra Als.

⁵⁾ Født i Februar 1780 i Nustrup, død 26. August 1856.

⁶⁾ Født 1790 i Kværs, død 1864. En Søn eier Gaarden.

⁷⁾ Carl Frederik Matzen, født 24. April 1786 paa Tørninggaard, død 18. Juli 1870 i Ausbøl. Sønnen Jørgen Gunge M. eier Gaarden.

⁸⁾ Født 7. April 1783, død 19. Juni 1861. En Søn eier Gaarden.

⁹⁾ Født 25. Novbr. 1787 i Bevtoft Kro, død 4. Decbr. 1871, ivrig Patriot. En Datter, som er Enke efter Jens P. Sørensen, eier Gaarden og Kroen.

¹⁰⁾ Født 25. Januar 1817, 1843 Sognefoged, død 4. Decbr. 1852.

¹¹⁾ Ernst Henrik P., født 13. Marts 1800 paa Østerbygaard, en veloplyst Mand, Kjøbmand og Brændevinsbrænder, Dannebrogsmænd, død 10. Mai 1871. Gaarden er udparcelleret, Stammen eies af Kruhl.

¹²⁾ August Henrik P., født 28. Decbr. 1787, Stænderdeputeret, død 25. April 1881; flere af hans Slægt have tjent i den danske Hær som Officerer. Gaarden eies af Stanius.

- Enevold Laucsen*, Gaardmand sammesteds, ¹⁾
Jens Nikolai Thaysen, Gaardmand i Langetved, ²⁾
Kier, Krigsassessor og Gaardmand i Rødding, ³⁾
v. Sædorff, Lieutenant, Gaardmand i Roybøll, ⁴⁾,
A. Schmidt, Degn i Østerlinnet, ⁵⁾
J. P. Bjerrum, Gaardmand i Sønderfardrup, ⁶⁾
Hans H. Moos, Gaardmand i Kastvraae, ⁷⁾
Hans Johansen, Gaardmand sammesteds, ⁸⁾
Hans Schütt, Gaardmand i Hammelef, ⁹⁾
Christian Steffensen, Gaardmand i Styding, ¹⁰⁾
Mads Jakobsen, Gaardmand i Hammelef, ¹¹⁾
J. P. Sommer, Kjøbmand i Lygumkloster, ¹²⁾

1) Født 5. Decbr. 1799 i Skodborg, død 5. August 1797. Sønnen Johan L. eier Gaarden; en Sønnesøn Johannes Enevold Langkilde L. er residierende Kapellan ved Ribe Domkirke og Sognepræst til Seem.

2) Født 4. Oktbr. 1807, død 26. Juni 1872. Gaarden eies af Enken Ebsen.

3) Født 1801 i Kjøbenhavn, solgte 1844 sin Gaard til Rødding Høiskole, død.

4) Død i Haderslev.

5) Anders Jensen S., født 1794, død 18. Mai 1860.

6) Jens Peter B., født 9. Marts 1772, død 12. Mai 1852; en Søn, Jes Lassen B., døde 24. Oktbr. 1875 som Sognepræst til Vandborg og Ferring. Gaarden eies af A. J. Larsen.

7) Født 28. Marts 1803 i Ullerup, død 29. August 1857. En Svigersøn eier Gaarden.

8) Født 8. Novbr. 1807, død 12. April 1872. Sønnen eier Gaarden.

9) Hans Skøtt, født 15. April 1788, død 20. Januar 1866. Sønnen Johan S. eier Gaarden og er Tillidsmand i Vælgerforeningen.

10) Født 1. Decbr. 1799 i Hammelev, mangeaarig Kirkevæрге, lever. Sønnen Christian S., dansk Undersaat, eier Gaarden.

11) Mads Efsen, født 4. April 1805 i Langkjær, død 28. Oktbr. 1885. Sønnen Hans E., dansk Undersaat, eier Gaarden.

12) Senere Toldassistent i Flensborg og Elmshorn, død.

- Chr. Kloster*, Hjulmager i Sønderkjestrup, ¹⁾
Jørgen Petersen Lausgaard, Gaardmand sammesteds, ²⁾
Jørgen Haue, Gaardmand sammesteds, ³⁾
Berthel Olufsen Dahl, Gaardmand sammesteds, ⁴⁾
Jørgen Vognsen, Jordbruger i Mastrup, ⁵⁾
Peter Hansen i Kastvraa, ⁶⁾
P. C. Møller, Gaardmand og Sognefoged i Østerlinnet, ⁷⁾
P. Chr. Lund, Gaardmand i Kjelstrup, ⁸⁾
Nis Erichsen, Gaardmand i Errigsted, ⁹⁾
Hans Nielsen, Gaardmand i Rørkjær, ¹⁰⁾
Jens Lauritzen, Gaardmand i Kabdrup, ¹¹⁾

- ¹⁾ Født 12. Juni 1803 i Hjerndrup, ivrig Patriot, 1848 arresteret af Slesvigholstenerne, død 23. Juni 1855; Familien er uddød. Eiendommen eies af Bertel Vognsen.
- ²⁾ Født 22. Septbr. 1793 i Sønder Vilstrup, død 4. Febr. 1870. Sønnen eier Gaarden.
- ³⁾ Født 1816, udvandret til Amerika.
- ⁴⁾ Født 8. Decbr. 1811, død 2. Febr. 1878. Gaarden eies af Mathias Møller; en Søn eier „Skøttsminde“ ved Haderslev.
- ⁵⁾ Gaardmand i Mastrup, født 8. Oktbr. 1808, ivrig Patriot, død 20. Decbr. 1860. Sønnen Nis V. eier Gaarden; Sønnen Peter V. er Kordegn i Fredericia.
- ⁶⁾ Gaardmand, født 10. Mai 1798, død 25. August 1871. Gaarden er solgt.
- ⁷⁾ Peder Christian M., født 13. Decbr. 1793, Gaardmand i Røibøl, død 29. Mai 1853. Sønnen Christian M. eier Gaarden.
- ⁸⁾ Født 18. Juli 1807 i Sommersted, død 20. Mai 1864. Sønnesønnen J. P. Neumann eier Gaarden og er Tillidsmand i Vælgerforeningen.
- ⁹⁾ Født i December 1795 i Ødis, død 1. Septbr. 1877. Svigersønnen Johan Chr. Caspersen eier Gaarden.
- ¹⁰⁾ Født 4. Oktbr. 1807 i Mjang, mangeaarig Sognefoged, død 4. Oktbr. 1871. Sønnen Chr. N., som eier Gaarden, er Kredsformand i Sprogforeningen og Tillidsmand i Vælgerforeningen.
- ¹¹⁾ Født 26. Oktbr. 1795, død 1862. En Søns Enke eier Gaarden.

Erich Ravn, Gaardmand i Hyrup, ¹⁾

Christ. K. Schmidt, Gaardmand i Sommersted, ²⁾

Foreningen bestaar altsaa nu af ialt 75 Medlemmer.

Dernæst besluttedes og antoges efterfølgende tvende Petitioner til Hans Majestæt Kongen, og valgtes tillige en Deputation, bestaaende af Hans Nissen af Hammelev og Lauritz P. Skau fra Sommersted, for at indtræffe paa Føhr, naar Kongen kommer der, og foredrage de omtalte Petitioner, samt andre folkelige Anliggender.

1. Om Stænderforsamlingens Forlæggelse til Flensborg.

Stormægtigste,

Allernaadigste Konge!*)

Da Deres Kongelige Majestæts Høisalige Forgænger, i Aaret 1834, gav sit Folk en *raadgivende Stænderinstitution*, ifølge hvilken Folkets Ønsker og Bønner kunne bringes til Thronen gennem dets selvvalgte Stænderdeputerede, opstod hos os den glade Forhaabning, at et og andet længe næret Ønske vilde vorde tilfredsstillet, blandt Andet især, at vort gamle, kjære Modersmaal, det *danske Sprog*, og vor *danske Nationalitet*, der i Aarhundreder var bleven hemmet, hildet og fortrykt af geistlige og verdslige Embedsmænd, Advokater og Andre, som vare komne til os fra de tyske Skoler, vilde vorde hævdet og igjen indsat i sine naturlige Rettigheder. Dette glade Haab oplivedes end mere i os, ved det af Deres Kongl. Majestæt udstedte

¹⁾ Sandemand, født 10. Juli 1794, død 15. Juli 1864. Sønnen Erik R. eier Gaarden.

²⁾ Født 24. Febr. 1800, død 12. April 1865. Sønnen, som eier Gaarden, er Kommuneforstander.

*) Konkiperet af Flor.

allerhøieste Sprogrescript af 14. Mai 1840. Men med billig Harme have vi senere erfaret, at de tydske Jurister og andre fortydskede Slesvigere, søge ligesom at trodse dette for os danske Slesvigere velsignede Rescript.

I næstsidste Stænderforsamling bemærkede vi med bitter Bedrøvelse, hvorledes disse tydske Herrer anvendte en betydelig Tid (paa vor Bekostning) til at undertrykke dette allerhøieste Rescript og faae samme ophævet. Og i sidste Stænderforsamling erfarede vi med Gru, hvorledes vort danske Sprog og vor danske Nationalitet blev forhaanet og tilsidesat, — ja, at en Deputeret, som ædelmodigen antog sig vor Sag og vort Sprog, endog blev forviist af Stændersalen, fordi han taledede *Dansk*, at hans Foredrag blev nægtet Gehør og Optagelse i Stænderprotokollen, og at han endydermere blev karakteriseret som Landsforræder, og udenfor Stændersalen udsat for Krænkelser og Fornærmelser af Pøbelen, uden Beskyttelse.

Med Hensyn til disse Omstændigheder synes os, at den fortydskede By *Slesvig* aldeles ikke egner sig til at være Stedet for en folkelig Stænderforsamling, hvor de danske Stænderdeputerede maae ræddes for at give Møde, eftersom de *der* ere saa godt som fredløse.

Derimod forekommer det os, at Staden *Flensborg*, som er den største og vigtigste Handelsstad i Hertugdømmet, som ligger omtrent *midt* i samme, hvis Indvaanere ere *liberale* og patriotiske, og hvor det danske og tydske Sprog *fredeligen* *taales* ved Siden af hinanden, var det *meest passende og ønskeligste Forsamlingssted* for de slesvigske Stænderdeputerede. Og da Stænderinstitutionen, i dens § 42, blot har bestemt Forsamlingsstedet for de Deputerede for Hertugdømmet Slesvig i Staden Slesvig *indtil*

videre, saa troe vi, at det beroer paa Deres Kongelige Majestæts allerhøieste Godtbefindende, uden videre Raadførelse med Stænderne, at bestemme Samlingsstedet for de Deputerede andetsteds.

Dybt, ja saare dybt, har det krænket os, at Majoriteten i vor Stænderforsamling har erklæret: at vort *danske* Sprog *ingen Ret* har i Stændersalen. Da, saavidt os bekjendt, den *større* Deel af det slesvigske Folk, trods al anvendt Fortydskelse, endnu er *dansktalende*, saa kunne vi ikke indsee nogen skjellig Grund til, at det tyske Sprog skulde have Fortrin for det danske. Thi Stændersalen er jo dog ikke et Samlingssted, hvor Embedsmænd og Jurister skulle gjøre Anvendelse af deres saakaldte Forretningsprog, det Tydske, men et Sted for Folkets Deputerede af alle Stænder, baade danske og tyske. Og da Stænderforsamlingens Forhandlinger skulle offentliggjøres i begge Sprog, saa synes os, at Stænderprotokollen meget godt kunde føres i begge Sprog, saa at den danske Original kunde oversættes i det tyske og den tyske Original i det danske Sprog. Har det tydskslesvigske Folk virkelig Ret til at fordre, at de danskslesvigske Deputerede skulle forstaae deres *tydske* Sprog, saa maa det danskslesvigske Folk med samme Ret kunne fordre, at de tydskslesvigske Deputerede skulle forstaae deres *danske* Sprog. Og da vi danske Slesvigere skulle bidrage *lige* med de tyske Slesvigere til Stænderomkostningerne, saa troe vi ogsaa at kunne have lige Ret til Benyttelse af Stændersalen.

At det danskslesvigske Folk skulde saa dybt *fornedres*, at det, som *Umyndige*, skulde staae under det tydskslesvigske Folks *Formynderskab*, dette haabe vi, at Deres Kongelige Majestæt aldrig vil billige, og vi maa udbede

os Deres Majestæts allernaadigste Beskyttelse herimod. Høist beklageligt er det, naar et Folk skal bede om Beskyttelse mod deres egne Landsmænd og Medborgere, dette føle vi med dyb Bedrøvelse. Men vi befinde os nu i den sørgelige Stilling; thi det er en aabenbar Kjendsgjerning, at hvad de tydske Holstenere, i forðums Tid, ikke have kunnet udrette med *Sværdet* mod deres Naboer, de danske Slesvigere, det have de nu faaet bevirket ved Mund og Pen, nemlig: at en betydelig Deel af vore slesvigske Landsmænd have opgivet deres Sprog og Nationalitet, og ere blevne *fortydskede* i den Grad, at de med Iver arbeide paa at fortydske det hele slesvigske Folk lige ned til Kongeaaen, og om muligt videre. Vi indsee og føle, at det vilde være en Skændsel for os, om vi saaledes opgav vore Fædres Sprog og Nationalitet, og underkastede os de Tydskes eller de Fortydskedes Herredømme. Vort inderlige Ønske er, at vort fra vore Forfædre arvede *danske* Sprog og vor *danske* Nationalitet maa blive *opretholdt* og *hævdet*.

I den tillidsfulde Forventning, at Deres Kongelige Majestæt allernaadigst vilde bifalde disse vore foranførte Anskuelser og Ønsker, bede vi, at Deres Kongelige Majestæt allernaadigst ville forordne:

„At det fremtidige Samlingssted for de slesvigske „Stænderforsamlinger skal være i Staden Flensborg;

som og: „At det *danske Sprog* skal have samme Ret „til baade mundtlig og skriftlig at benyttes i Stænder- „salen som det tydske Sprog.“

Aar 1843, i Juli Maaned.

Allerunderdanigst

2. Om Forligelseskommissioners Oprettelse.

Allernaadigste Konge!*)

Det er Deres Majestæt bekjendt, at Lovgivningen her i det Slesvigske er meget vidtløftig og forvirret, hvilket vel nærmest har sin Grund i den uendelige Masse af Forandringer og Bestemmelser, som efterhaanden ere gjorte, lige siden den Tid, da Valdemar gav sin „Jydske Lov“, der endnu er at ansee som Fundamentet for den Slesvigske Lovgivning. En saadan Tilstand giver naturligvis megen Anledning til Strid og Trætte; derfor høre vidtløftige og bekostelige Processer ogsaa til Dagens Orden. Store Pengesummer vorde aarlig ødelagte ved slige langvarige Retsfeider, hvilke kunde have været gjort frugtbringende for det private, saavel som det almene Vel; og den moralske Skade, som Retsstridigheder foraarsage, er uberegnelig; thi ei alene maa Enhver, der er indviklet i slige bekostelige Trætter, adspredes og forstyrres i Opfyldelsen af sit Kalds Gjerning, men ikke sjelden fødes derved det bittreste Had mellem Naboer og Gjenboer, mellem Venner og Frænder.

For da at modarbeide et Onde, der ret godt erkjendtes og dybt følte som en Ulykke, for at forebygge overhaandtagende Processer, og derved spare Penge, og for at tilveiebringe Fred og Enighed istedet for Strid, og deraf følgende Fjendskab og Had, indsendtes til den sidste Slesvigske Stænderforsamling flere Petitioner om „Forligelseskommissioners Oprettelse“. Thi denne Institution er at ansee som det sikkreste, virksomste og lettest udførlige Middel mod hiint sørgelige Onde; og en Sammenligning af Advokaternes Antal i Nørrejylland og i Hertug-

*) Konciperet af L. Skau (?).

dømmerne, kan blandt Andet, afgive et talende Beviis for, at denne Mening er hjemlet. Medens der nemlig i hele Nørrejylland, efter offentlige Beretninger, ikke findes 50 Sagførere, som i Almindelighed have et tarveligt Udkomme, findes derimod næsten 250 Advokater i Hertugdømmerne, der i Almindelighed leve paa en glimrende Fod; hvilket store Misforhold tydelig nok stadfæster vor ovenfor angivne Formening.

Vel vide vi, at Amtmændene ere et Slags Forligelseskommisærer, og at det altsaa ved første Øiekast kunde synes, at den ønskede Indretning ikke gjøres saa haardt fornøden. Men dette Slags Forligsinstitut, har i Grunden ikke Meget at betyde; thi om ogsaa Amtmændene gjøre sig den største Umage, saa mangle de dog, som oftest, de til et Forligs Istandbringelse nødvendige Localkundskaber, og besidde de end disse, saa er deres Tid dog saaledes optagen af den uendelige Masse Forretninger, der paahvile dem, at de neppe have nogle Timer tilovers at anvende paa Forligets Tilveiebringelse mellem de uenige Parter. Desuden bliver dette Slags Forligelseskommismission altfor kostbar, da et eneste Amtsförhör, Alt iberegnet, koster 8 à 10 Rbdlr.

Den overordentlig store Afstand fra Amtmandens Bolig til de fjernere Beboere af Amtet afholder ogsaa ofte disse fra at forsøge et Forlig. Ved Forligelseskommismissioners Oprettelse vilde Amtmændene tillige vorde befriede fra mangfoldige Forretninger, og derved vorde istand til, med mere Kraft og Omhu at varetage deres øvrige Kaldspligter. Vi tillade os endnu den Bemærkning, at naar man i Kongeriget er vel tilfreds med, at Amtmændene ere Forligelseskommisærer, saa ere Forholdene *der* ganske anderledes

end hos os; thi *der* koster, som vi have erfaret, et Amtsforhør 4 Rigsbankmark, og der fungerer ikke Amtmanden som Forligelseskommissær i de fjernere Dele af Amtet, men han udnævner i de forskjellige Distrikter blandt disses Beboere paalidelige og vel anseete Mænd til at være Forligelseskommissærer.

Som Deres Majestæt bekjendt, blev dette Anliggende behandlet af Stænderforsamlingens Petitionskomitee, som anerkjendte det Gavnliges deri; men af Mangel paa Tid, kom det ikke til Forhandling i Forsamlingen. For at dette høistvigtige Anliggende ikke skal vorde alt for længe udsat, fordriste vi os til at gjøre nærværende allerunderdanigste Andragende.

Vi skulle ikke inklade os paa at antyde den Maade, paa hvilken Forligelseskommissioner vilde være at indrette, men overlade dette til Deres Majestæts Viisdom og kjærlige Omsorg for os; kuns tillade vi os allerunderdanigst at bemærke, at een Kommission i ethvert af de mindre Herreder, og to i de større, formodentlig vilde være tilstrækkelig; og bede vi tillige allerærbødigst om allernaadigst Tilladelse til, selv at vælge Medlemmerne i Forligelseskommissionerne.

I sikkert Haab til Deres Majestæts Naade og støttende os til de foranførte Bemærkninger, nedlægge vi tillidsfulde for Deres Majestæts Throne den allerunderdanigste Bøn: „at et Lovforslag om Forligelseskommissioners Opretelse i Hertugdømmet Slesvig maa vorde forelagt den næste Stænderforsamling til Betænkning, og at de dernæst snarest muligt maatte vorde indførte.“

N.— Sogn, i Juli Maaned 1843.

Allerunderdanigst

En Deputation valgtes, bestaaende af Formanden Hans Nissen og Sekretæren Lauritz Skau, som fik det Hverv at foredrage Foreningens Anliggender for Kongen.

Endelig forelæstes et Forslag til Filialforeningers Oprettelse, indleveret af Møller Staal fra Taarningmølle, og valgtes en Comitee til at drøfte dette Forslag, bestaaende af tre Medlemmer, navnlig Staal, Nis Lorenzen og Posselt.

Saa skeet Haderslev, den 10de Juli 1843.

Til Vitterlighed

Hans Nissen, Formand.

L. P. Skau, Sekretær.

Haderslev, den 14de August 1843.

I den under Dags Dato afholdte Forsamling bleve følgende nye Medlemmer optagne i Foreningen:

K. Knudsen, Landvæsenscommissær og Gaardmand i Forballum, ¹⁾

Niels And. Hansen, Gaardmand sammesteds, ²⁾

Pastor *Hagen* i Medolden, ³⁾

¹⁾ Knud Lausten K., født 12. Decbr. 1806 i Ribe, Landvæsenskommissær, Medlem af Landstinget, købte 1851 Godset Trøiborg, død 16. Juni 1866 paa Visby Hedegaard. Den ældste Søn Hans Aagesen K., som gjentagne Gange har været de danske Vælgeres Kandidat i 4. slesvigske Valgkreds til den tyske Rigsdag, eier Trøiborg, den yngste, Kresten K., som er Tillidsmand i Vælgerforeningen, eier Visby Hedegaard.

²⁾ Niels Andersen H., født 21. Mai 1803 i Forballum, Medlem af Folkethinget, Dannebrogsmænd, død 3. Oktbr. 1879 i Randrup. Sønnen Hans Andersen H. eier Gaarden og er Tillidsmand i Vælgerforeningen.

³⁾ Laurits Christian H., født 29. Mai 1808 paa Merløsegaard, 1833 Cand. theol., 1837 Adjunkt i Sorø, 1840 Sognepræst til Mjolen, 1850 til Steppinge og Frørup, 1853 Medbestyrer af Rødning Høiskole, 1862 Ridder af Dannebrog, 1867 afsat

- Greve de Lüttichau* i Favrvraa, ¹⁾
Johan Christian, Gaardmand sammesteds, ²⁾
Selmer, Gaardmand i Hjerndrup, ³⁾
Nis Finnemann, Gaardmand i Taarning, ⁴⁾
Iver Møller, Gaardmand i Rødding, ⁵⁾
Bay, Kromand sammesteds, ⁶⁾
Lauritz Pedersen Schøler, Gaardmand og Smed i Flauth, ⁷⁾
Erich Hansen Schmidt, Smed i Qvistrup, ⁸⁾
Steffen Petersen Schøler, Smed i Ultang, ⁹⁾
Bendix Bergholdt, Gaardmand og Skolelærer i Gabel, ¹⁰⁾

for Edsnægtelse, 1868—76 Valgmenighedspræst i Kjerteminde, død 1. Juni 1880.

- ¹⁾ Anton Christian Albertus, Rigs greve af L., født 4. Novbr. 1787 paa Aakjær, 1805 brunsvigsk Løitnant, 1808 dansk Premierløitnant, 1810 Stabskaptain, 1813 Kompagnichef, 1833 Major, 1836 Bataillonskommandør, 1840 Ridder af Dannebrog, 1842 afsked., 1848 Kommandant paa Augustenborg, s. A. Dannebrogsmænd, død 1. April 1853 paa Faurvraagaard.
- ²⁾ Johan Christian Nissen, født 19. August 1801, død 5. Marts 1874. Gaarden eies af en Søsterdatter og hendes Mand, Andreas Thomsen.
- ³⁾ Udvandret til Amerika.
- ⁴⁾ Niels F., født 14. Oktbr. 1818 i Taarning, Sognefoged, død 10. Novbr. 1864. Sønnen C. F., som er Tillidsmand i Vælgerforeningen, eier Gaarden.
- ⁵⁾ Født 6. Oktbr. 1796 i Varming, Seem Sogn, mangeaarig Sandemand og Sognefoged, død 19. Marts 1865. Sønnen Niels Iversen M. eier Gaarden.
- ⁶⁾ Født 1809 paa Sjælland, 1854—64 Sognefoged, lever i Odense
- ⁷⁾ Født 29. August 1792 i Flovt, død 13. Novbr. 1864 i Heisager. Sønnen Peder S. eier Gaarden.
- ⁸⁾ Født 11. Juni 1795 i Haistrup, død 22. April 1870 i Kvistrup. Gaardens nuværende Eier Jens Barsøe er dansk Undersaat.
- ⁹⁾ Død barnløs, begravet 10. April 1847 paa Halk Kirkegaard. Smedestedets Eier er dansk Undersaat.
- ¹⁰⁾ Født 11. August 1785 i Ørsted, Degn i Nustrup Sogn, Dannebrogsmænd, død 29. Marts 1865 i Gabøl. Sønnen Henning B. eier Gaarden.

Cand. jur. *Wiimh*, Eier af Slaugaard, ¹⁾

Jes Bræraae, Gaardmand i Kjestrup, Hoptrup Sogn, ²⁾

Schmidt, Eier af Kjær Mølle, ³⁾

Foreningen tæller altsaa nu ialt 91 Medlemmer.

Dernæst gaves et kort Referat af den Samtale, som den i forrige Forsamling udnævnte Deputation, den 6te Aug. havde med Kongen; hvorpaa Uddelingen foretoges af Petitionerne om Forligelseskommissioners Oprettelse, og om Stænderforsamlingens Forlæggelse til Flensborg.

Sluttelig foreslog Professor Flor fra Kiel en Plan til en Folkehøiskole, som fremkaldte en levende Diskussion.

Efterat denne Plan omhyggelig var overveiet, vedtog Forsamlingen, at Grundtrækkene i dette Udkast skulde tages til Følge ved Oprettelsen af den Folke-Høiskole i Nord-Slesvig, som den „Slesvigske Forening“ har besluttet af al Evne at ville befordre og paaskynde. Tillige vedtoges, at Planen skulde aftrykkes i det, Løverdagen den 19. August 1843, udkommende Nummer af „Dannevirke“.

Saa skeet i Haderslev, den 14de August 1843.

Til Vitterlighed

Hans Nissen,

Formand.

L. P. Skau, Sekretær.

¹⁾ Peter Lassen W., født 17. April 1793 paa Lundbygaard, 1816 Cand. jur., Eier af Slaugaard, senere af Petersminde i Virum Sogn, død 31. Mai 1864.

²⁾ Født 1794 i Bræraa, død i Mai 1883 i Neder Kjestrup. Gaarden eies af Sønnesønnen Jes B., dansk Undersaat.

³⁾ C. Smith, født 2. Marts 1798 i Helsingør, Cand. phil., 1834—46 Eier af Kjær Mølle, 1847—49 Forpagter af Nyvraa i Aistrup Sogn, 1849—72 Lærer i Aalborg, død 30. Januar 1874.

Haderslev, den 16de Oktober 1843.

I det under Dags Dato afholdte Møde bleve følgende nye Medlemmer optagne i Foreningen:

Peder Andersen Skov, Gaardmand i Kastrup,¹⁾

Søren Frydendahl, Gaardmand sammesteds,²⁾

Jens Hansen Haue, Parcellist sammesteds,³⁾

Pastor *P. Kragh* i Lintrup,⁴⁾

Anders Sørensen, Gaardmand i Meilbye,⁵⁾

Jens Madsen, Gaardmand i Gastrupgaard,⁶⁾

Jeppe Nissen, Gaardmand i Sommersted,⁷⁾

Johann Jørgen Nissen, Gaardmand i Strandelhjørn,⁸⁾

Bohl Møller, Gaardmand i Stenderup, Toftlund Sogn,⁹⁾

1) Født 22. Septbr. 1791, død 15. Mai 1871. Svigersønnen J. O. Grøndahl eier Gaarden.

2) Født 2. Novbr. 1811, Sandemand, lever som Gaardeier i Lildballe ved Kolding; Svigersønnen A. Krabb eier Gaarden i Kastrup.

3) Født 13. Novbr. 1814, Kommuneforstander, afskediget for Edsnægtelse, fremtrædende Patriot, død 11. Mai 1881. Svigersønnen L. Lund eier Gaarden; en Søn er Degn i Nustrup.

4) Peter K., født 20. Novbr. 1794 i Gimming, 1817 Cand. theol., 1818 Missionær i Nordgrønland, 1829 Sognepræst til Gjerlev og Enslev, 1838 til Lintrup og Hjerting, 1850 til Øsby, død 25. Marts 1883.

5) Født 1792, død 10. Januar 1856. Gaarden eies af Antoni Jensen, dansk Undersaat; en Søn er Gaardeier i Skrave Sogn.

6) Jens Madsen Wind, født 28. Mai 1795 i Hjerting, Kirkeværge, en anseet og indflydelsesrig Bonde, død 25. Juni 1868 paa Gastrupgaard, som nu er delt mellem Sønnerne Jens Th. J. W., en Tid Sognefoged, og Ebbe J. W., fra 1874 til 1889 Kredsmedlem, Tillidsmand i Vælgerforeningen; en tredje Søn Hans Th. J. W. døde 1868 som polyteknisk Student.

7) Født 17. Juni 1799, død 3. Febr. 1862. Sønnen eier Gaarden.

8) Født 28. Juli 1812, død 8. Febr. 1879. Sønnen eier Gaarden.

9) Født 23. Mai 1814 i Brøns, død 10. Oktbr. 1885 i Arnum. Gaarden eies af Nikolai Boisen.

Bendix Bennetsen, Kromand i Gramby, ¹⁾

Dallberg i Hygum, ²⁾

Herzog i Hundebøll, ³⁾

Hans Steffensen, Gaardm. ⁴⁾

Jørgen Mastrup, Gaardm. ⁵⁾

Kresten T. Skøtt, Gaardm. ⁶⁾

Hans Jensen Dohrn, Gaardm. (udtraadt)

Peter Jakobsgaard, Gaardm. ⁷⁾

Anders Hansen Boisen, Gaardm. ⁸⁾

Steffen Steffensen, Gaardm. ⁹⁾

Düke Nissen i Hammelef, ¹⁰⁾

} i Hammelef,

} i Styding,

¹⁾ Bendix Bennetsen, Gaardmand og Kromand i Gramby, født 2. Juni 1805, nød stor Anseelse og havde mange Tillidshverv i Sognet, død 9. Juni 1877. Af Sønerne eier Henrik B. Gaarden, Hans B. er Overretsprøkurator i Kolding, Søren B. eier „Skjoldager“, er Medlem af Haderslev Kredsrag og Tillidsmand i Vælgerforeningen.

²⁾ Fra Samsø; senere bortflyttet. Gaarden eies af Hans L. Fredslund fra Fyn, dansk Undersaat.

³⁾ Han solgte Gaarden c. 1848.

⁴⁾ Født 2. Okt. 1792 i Styding, Gaardmand der, død 12. Januar 1862. Sønnen Jørgen S. eier Gaarden.

⁵⁾ Født i April 1809, død 5. Juni 1848. Gaarden er nedlagt.

⁶⁾ Født 21. Januar 1809, lever. Sønnen Thomas S., dansk Undersaat, eier Gaarden.

⁷⁾ Født 26. April 1809, død 27. Spt. 1865. Enken eier en Parcel af Gaarden, H. C. Andersen en anden Parcel.

⁸⁾ Født 7. Okt. 1787 i Maugstrup, død 17. Nov. 1845. Gaarden er nedlagt.

⁹⁾ Født 23. Febr. 1782 i Hammelev, død 27. Juni 1876. Svigersønnen Nis Steffensen, Tillidsmand i Vælgerforeningen, eier Gaarden.

¹⁰⁾ Født paa Bombøl ved Tønder, gift med ovennævnte Sandemand Hans Nissens Datter, død 16. Januar 1845. Sønnen Dyke N. eier „Dydingkjær“ ved Fredsted og er Tillidsmand i Vælgerforeningen.

Hans Christian Stenderup sammesteds, ¹⁾

Jes Sørensen, Gaardmand ²⁾

Jes Chr. Kehlet, Gaardm. ³⁾

Lauritz Hørlick, Gaardm. ⁴⁾

Jes Vraae Lund, Gaardm. ⁵⁾

Jørgen N. Thorøe ⁶⁾

} i Hammelef.

Foreningen tæller altsaa nu 117 Medlemmer.

Dernæst fremlagde Kammerraad Volff fra Nebelmølle et Forslag til Grændsetoldens Ophævelse. Han var i den Anledning hidreist fra Jylland til Mødet. Foreningen vedtog, at dette Forslag paa Grund af dets Vigtighed skulde prøves i næste Forsamling, og at det nærmere skulde overveies, hvorvidt Foreningen kunde virke til det omhandlede Øiemeds Opnaaelse.

Dernæst forelæstes et af en dertil nedsat Komitee udarbejdet Udkast til ordentlige Love for Foreningen, der med faa Undtagelser bleve antagne.

¹⁾ Født 18. August 1804, Gaardmand, død 8. Mai 1881. Gaarden eies af Christian Hørlyk, dansk Undersaat.

²⁾ Født 4. Mai 1813 i Kastvraa, død 8. Juni 1888. Sønnen Thomas S., dansk Undersaat, eier Gaarden; Sønnen Søren Jessen S. var Forstander for den danske Realskole i Haderslev og er nu Søgnepræst til Dannemarre og Tillitse paa Laaland.

³⁾ Født 10. April 1810 i Ørby, død 5. Mai 1880. Gaarden eies af fornævnte Sørensen.

⁴⁾ Født 5. Febr. 1802, død 14. Sept. 1857. Gaarden er udstykket.

⁵⁾ Født 7. Febr. 1796 i Kolsnap, død 14. Juli 1860. Sønnen Nis Jørgensen L. eier Gaarden og er Tillidsmand i Vælgerforeningen.

⁶⁾ Født 17. Okt. 1801, død 15. Nov. 1881. Gaarden eies af en Pleiesøn Jørgen Jensen, dansk Undersaat.

Endvidere forelæstes nedenstaaende Skrivelse fra en-
deel Skolelærere:

S. T.

Hr. Gaardbesidder *H. Nissen*,
Sandemand og Formand for den Slesv. Forening
i
Hammelef.

Efterat Redaktøren for Dannevirke har nægtet at optage en Opfordring i det af ham redigerede Blad, see vi os foranledigede til at henvende os til Dem, som for Tiden er Formand for den Slesv. Forening, med Anmodning om, at De ved næste Møde vilde opfordre bemeldte Forening, eller rigtigere sagt, de Mænd, som med Dem have underskrevet den i Dannevirke Nr. 101 indeholdte Indbydelse at erklære sig over det i samme brugte Udtryk, at deres Børn i vore Landsbyskoler ikke kunne lære mere end deres Catechismus etc. etc. Vi ere tilbøielige til at troe, at det omtalte Udtryk blot er brugt for at fremhæve, at der ikke kan erhverves de Kundskaber i en Landsbyskole som i en Folkehøiskole; men da det er brugt i et offentlig Blad, saa troe vi ogsaa, at de Mænd, som have betjent sig deraf, *offentligt* ville give en for den Nord-slesvigske Skolelærerstand fornøden Forklaring.

At iøvrigt den attraaede Høiskole snarest muligt maatte træde frem, og under en dygtig Bestyrelse bringe gode Frugter, dette er, kunne vi til Slutning forsikre, vort fælles og oprigtige Ønske.

Christiansfeld, d. 2den Septbr. 1843.

Bergholt, Degn i Heils. *H. Nissen*, Degn i Hjerndrup.
K. L. Kristensen, Hjælpelærer i Stepping. *Raben*, Skolelærer i Tyrstrup. *Jensen*, Skolelærer i Bjerndrup. *Lau-*

ritzen, Degn i Aastrup. *Christlieb*, Degn i Fjelstrup. *Berthelsen*, Degn i Stenderup. *Kloster*, Degn i Sommersted. *Juhl*, Degn i Hoptrup. *Kjer*, Skolelærer i Djernis. *Petersen*, Skolelærer i Sønderballig. *Alsing*, Skolelærer i Fobeslet. *Raben*, Skolelærer i Anslet. *Assenholm*, Skolelærer i Mastrup. *Jensen*, Degn i Jægerup. *Lagesen*, Degn i Taps. *Uldall*, Skolelærer i Sønderby-Vilstrup. *Duer*, Degn i Vilstrup. *Gottfriedsen*, Degn i Grarup. *Nojesen*, Skolelærer i Simmersted. *Boysen*, Degn i Øesbye. *Bekker*, Degn i Gammelhadarslev.

Paa denne Skrivelse besluttede Forsamlingen at svare følgende:

„Af foranførte Skrivelse see vi, at Skolelærerne ere tilbøielige til at troe, og have opfattet de brugte Udtryk saaledes: at vi ved dem have villet fremhæve, *at der ikke kan erhverves de Kundskaber i en Landsbyskole, som i en Folkhøiskole.* — Vi erklære herved denne Opfatning for aldeles rigtig og overenstemmende med de Tanker, der bevægede os, dengang vi nedskrev Indbydelsen, og protestere imod enhver anden Fortolkning, især imod en saadan, der kunde kaste Skygge paa vore, i Almindelighed gode Almueskoler og deres Lærere. Forøvrigt takke vi for den Deltagelse, disse have bevidnet os, i vor Virksomhed for en høiere Dannelsesanstalts Oprettelse.“

Endvidere besluttedes, at den næste Forsamling maatte afholdes i Gram, hvis Formanden forøvrigt finder det fornødent og hensigtsmæssigt.

Endelig besluttedes, at en Deputation skulde i Slutningen af denne Maaned afgaae til Kjøbenhavn, forat foredrage flere af Foreningens Anliggender for Hs. Majestæt Kongen, og valgtes hertil Formanden, Hans Nissen

fra Hammelef og Foreningens Sekretær, Gaardmand Lauritz Skau fra Sommersted.

Saa skeet Haderslev, den 16de Octbr. 1843.

Hans Nissen,

Formand.

L. P. Skau, Sekretær.

Haderslev, den 27de Novbr. 1843.

I den slesv. Forenings Møde d. 27de Novbr. d. A. blev følgende foretaget:

1. Protokollen om forrige Mødes Forhandlinger forelæstes.
2. De i forrige Møde behandlede Love eller Vedtægter for Foreningen oplæstes og besluttedes trykte. De lyde som følger:

Vedtægter

for den Slesvigske Forening.

§ 1. Den af 25 Gaardmænd i Haderslev Amt den 12te Juni 1843, stiftede slesvigske Forening har til Formaal, ved de Midler som staae til dens Raadighed, indenfor Lovens Grændser at fremme Folkets Vel, isærdeleshed at værne om dets danske Sprog og Nationalitet, og at hæve det til det Standpunkt i Samfundet, som de naturlige Forhold udkræve.

§ 2. Foreningens Forsamlingssted er indtil videre Byen Haderslev i et af Repræsentantskabet udvalgt passende Lokale.

§ 3. Enhver i Slesvig bosiddende Mand kan optages som Medlem af Foreningen, naar han desangaaende melder sig hos en Repræsentant, og erholder Fleertallet af de paa første Repræsentantforsamling efter hans Indmeldelse

tilstedeværende Repræsentanters Stemmer. Udenfor Slesvig Boende behøve $\frac{4}{5}$ af Stemmer for at blive optagne.

§ 4. Hvo, som ønsker at udtræde af Foreningen, sender en skriftlig Udmeldelse og det ham overleverede Exemplar af Vedtægterne til Formanden.

§ 5. Foreningens Medlemmer have indtil videre intet befalet Bidrag at erlægge, men det staaer ethvert Medlem frit for aarligt at yde et frivilligt Bidrag til at fremme Foreningens Formaal.

§ 6. Foreningens Embedsmænd bestaae af en Formand, en Viceformand, en Sekretær, en Vicesekretær og en Kasserer samt 25 Repræsentanter og 5 Suppleanter, hvilke alle vælges ved Afstemning paa Generalforsamlingen. I Tilfælde af et lige Antal Stemmer gjør den høiere Alder Udslaget.

§ 7. Formandens og Viceformandens Embedstid er 2 Aar. De kunne som alle de øvrige Embedsmænd vælges igjen. Formanden leder Forhandlingerne ved General- og Repræsentantforsamlingerne. I Forening med Sekretæren underskriver han i Selskabets og Repræsentantskabets Navn alle Udfærdigelser og de i General- og Repræsentantforsamlingerne førte Protokoller. Han udsteder Indtægts- og Udgivtsordrer til Kassereren og sammenkalder Møderne. Ethvert Medlem er forpligtet til at underkaste sig Formandens Kjendelse angaaende Tilsidesættelse af den fornødne Orden, og kan gjøre Formanden opmærksom paa, naar han finder, at denne Orden af Andre er tilsidesat. Formanden er saavel berettiget som forpligtet til at afbryde det Medlems Foredrag, der indeholder Personligheder, Sagen uvedkommende Ting, og som mod de Tilstedeværendes øiensynligen almindelige Ønske varer util-

børligt længe. Formanden er kun det forsamlede Repræsentantskab og i sidste Instants Generalforsamlingen Regnskab skyldig. Viceformanden træder i Forfaldstilfælde i Formandens Sted.

§ 8. Sekretæren besørger alle Udfærdigelser efter Formandens Anviisning, han fører Protokollen i Møderne og holder en Fortegnelse over Medlemmerne. Hans Embedstid er 2 Aar.

§ 9. Kassereren oppebærer Foreningens Indtægter og udbetaler alle paa Kassen i behørig Form udstedte Anviisninger. Han aflægger hvert Aar skriftlig Regnskab for Repræsentantskabet og erholder Kvittering, hvis Intet findes at udsætte derpaa. I modsat Tilfælde nedsættes en Komitee til at prøve Regnskabet, og denne maa han fyldestgjørende besvare inden 14 Dage hvornæst Kvittering meddeles ham af Repræsentantskabet. Det kvitterede Regnskab udlægges til Eftersyn i næste Generalforsamling, ligesom og en bekræftet Afskrift af samme, hvilket ethvert Medlem paa en kort Tid kan laane til Eftersyn, naar han desangaaende henvender sig til Sekretæren. Kassererens Embedstid er 2 Aar.

§ 10. Repræsentantskabet udfører alle af Generalforsamlingen tagne Beslutninger, og kan, naar det er umueligt at adspørge samme, selv beslutte og handle saaledes, som det agter at forsvare for Generalforsamlingen. Det bør fremme Alt, hvad der tjener til Opnaaelse af Selskabets Formaal; det kan vælge Komiteer af sin Midte og udenfor samme til Udarbeidelser og Bedømmelser af Forslag, og det bør overhovedet udføre alle Sager saa vidt, at de ere modne til at forelægges Generalforsamlingen til Afgjørelse. Repræsentantskabet forsamles naar Formanden

indkalder det, men det kan ikkun tage Beslutninger naar idetmindste 13 Repræsentanter ere tilstede. Af Repræsentanterne afgaa 5 efter Lodtrækning paa hver halvaarige Generalforsamling, saaledes at — efter $2\frac{1}{2}$ Aars Forløb — hvers Embedstid bliver halvtredie Aar. Suppleanterne træde efter den Orden, hvori de have erholdt Stemmer, i Repræsentanternes Sted i Tilfælde af Afgang mellem Generalforsamlingerne.

§ 11. De i en Omkreds af 3 Mile fra Haderslev boende Medlemmer kunne ikkun, naar særegne Grunde skulle tale derfor, danne Filialafdelinger; men i alle andre Distrikter kunne idetmindste 15 Medlemmer danne en Afdeling, vælge sig en Formand og en Sekretær, der tillige er Kasserer, og holde Møder til Raadslagning: Alt efter samme Regler som Hovedforeningen. Hver Afdeling vælger sig en Repræsentant af de 25, og denne meddeler Afdelingens Formand en Udskrift af det i General- og Repræsentantforsamlingerne Passerede. Afdelingens Indtægter og Udgifter flyde i og anvises til Udbetaling af Hovedkassen; men Foreningens Formand har at sørge for, at en Afskrift eller et Aftryk af Kassererens aarlige Regnskab, inden 14 Dage efter dettes Kvittering, meddeles Afdelingerne.

§ 12. Foreningen holder ordentligviis to Generalforsamlinger om Aaret i Juni og December paa den Dag, som Formanden ved Bekjendtgjørelse i Dannevirke bestemmer. Alle Medlemmer have lige Ret til der at møde, at gjøre Forslag, frit at udtale sig over den omhandlede Gjenstand, at afgive Stemme og at modtage Valg. Generalforsamlingens Kjendelse ere alle Foreningens Medlemmer underkastede.

§ 13. Paa Generalforsamlingen oplæser Formanden eller Sekretæren først et kort Uddrag af Repræsentantskabets Protokol over Alt, hvad der er passeret siden sidste Generalforsamling; dernæst en Udsigt over de foreliggende Sager i den Orden, i hvilken de skulle foretages, hvorefter hver enkelt Sag afhandles, og foretages slutteligen Valg og Oplæsning af Protokollen.

§ 14. Samtlige Foredrag holdes staaende og fra den Foredragendes Plads. Naar disse ere sluttede og Sagen er moden til Afgjørelse, bringer Formanden samme til Afstemning enten i deres Heelhed eller i forskjellige, saa meget som mueligt tydelige og til Besvarelse med Ja eller Nei egnede Sætninger eller Spørgsmaal, hvilke da hver for sig komme til Afstemning, der skeer ved at reise sig af sin Plads eller blive siddende, eller paa en anden af Formanden bestemt Maade. Det staaer ethvert Medlem frit for at foreslaae en anden Fatning af det fremsatte Spørgsmaal, hvorefter det beroer paa Formanden, om han vil vælge den af ham fremsatte eller den foreslaaede, eller om han vil overlade Afgjørelsen deraf til Generalforsamlingen selv. I Sager, der henhøre under Generalforsamlingens Afgjørelse, gjør Stemme fleerhed Udslaget. Ere der lige mange Stemmer for to modsatte Meninger, antages den, hvilken Formanden har stemt for.

3. Til Medlemmer af Foreningen optoges:

Hans Peter Møller, Gaardmand i Ausbøll,¹⁾

Matth. J. P. Paulsen, Kjøbmand i Sønderborg,²⁾

¹⁾ Født 26. Febr. 1798, død 8. April 1881. Sønnen Mads M. eier Gaarden.

²⁾ Mathias Peter Johan P., født 24. Febr. 1798, stod i Aarene omkring 1840 i livlig Brevvexling med Peter Hiort Lorenzen,

Chresten Andersen Skau, Gaardmand i Kastrup, ¹⁾

Jens Efsen, Eier af Skovbyegaard, ²⁾

Matthias Johansen, Gaardmand i Fjelstrup, ³⁾

Johan Schmidt i Fredsted. ⁴⁾

Foreningen tæller nu ialt 123 Medlemmer.

4. Da Formandens, Kassererens og Sekretærens provisoriske Funktioner, ifølge Vedtægterne, maatte ansees for tilendebragte, saa foretoges et nyt Valg af en Formand, en Sekretær og en Kasserer, og valgtes hertil eenstemmigt, hver for sit Vedkommende, paanye: Hans Nissen, Nis Steffensen og Laurids P. Skau.

5. Hans Nissen, Nis Steffensen og Laurids Skau gaves eenstemmigt Fuldmagt til at foretage det Fornødne med Hensyn til Høiskolens Oprettelse.

6. Dernæst valgtes efterstaaende 25 til Foreningens Repræsentanter:

J. H. Staal i Taarning Mølle,

Nis Lorenzen i Lillholt,

Bertel Hansen i Taarning,

Peter Ravn i Kjelstrup,

var til 1848 Løitnant i Sønderborg borgerlige Skyttelav, død i Kjøbenhavn.

¹⁾ Født 21. Januar 1815, ivrig Patriot, død 19. Mai 1850. Gaarden eies af A. Petersens Enke.

²⁾ Født 8. Febr. 1801 i Gl. Haderslev, død 1. Okt. 1870 i Haderslev. Sønnen Hans Efsen eier Gaarden og er Tillidsmand i Vælgerforeningen.

³⁾ Født 28. Decbr. 1782 i Lauensby paa Als, død 4. Mai 1846. Gaarden eies af Sønnesønnen Mathias J., som er Tillidsmand i Vælgerforeningen.

⁴⁾ Født 22. Febr. 1822, Broder til Bertel Peter S. Side 127), Gaardmand i Skrydstrup, 1848—50 Menig ved 10. Bataillon, deltog i Slagene ved Dybbøl 28. Mai og 5. Juni 1849, efter 1864 Sognefoged i Skrydstrup Sogn, død 15. Juni 1885. Sønnen Asmus S. eier Gaarden.

Hans Rudbeck i Grarup,
Iver Jochimsen i Kafdrup,
Hans Petersen i Veistruproi,
Nis Jørgen Skøtt i Erlef,
Jørgen J. Fromm i Fjelstrup,
Conrad Iversen i Fredsted,*)
Christian N. Degn i Maugstrup,
 Krigsassessor *Kjær* i Rødding,
Jørgen Jensen i Bramdrup,
Kay Hansen i Vonsyld,
 Cand. jur. *Wimh* paa Slaugaard,
Jacob Friis i Fredsted,
Bertel P. Schmidt i Fredsted,
Hans Madsen Schau i Styding,
Jørgen Petersen i Sjølund,
Pet. Chr. Lund i Kjelstrup,
Nicolai Rudbeck i Flauth,
F. Petersen i Stenderup,
Jens L. Skau i Sommersted,
A. F. Fromm i Soed,
Peter Nissen Petersen i Styding.

7. Foretoges endelig Kammerraad Wulfs Forslag (see Beretningen om forrige Møde) og blev Resultatet, at Foreningen for Øieblikket endnu ikke troede at kunne udrette Noget ved denne Sag, endskjøndt den fuldkommen indsaae det moralsk og statsøkonomisk Rigtige i foromtalte Forslag.

Haderslev, den 27de Novbr. 1843.

L. P. Skau,
 Sekretær.

*) har udmeldt sig og er i hans Sted valgt Schmidt i Kjær Mølle.

Repræsentantmødet i Haderslev
den 8de Januar 1844.

Formanden meddelte, at en Filialafdeling havde dannet sig af følgende Medlemmer:

Bay i Rødding,
Dallberg i Hygum,
Herzog i Hundebøll,
Kier i Rødding,
Krogh i Lintrup,
E. Lauesen i Kjøbenhoved,
J. Madsen i Gastrupgaard,
J. Møller i Rødding,
P. Møller i Røibøll,
Posselt i Kjøbenhoved,
Pryse i Skodborg,
Schmidt i Østerlinnet,
Søedorf i Røibøll,
A. Sørensen i Meilbye og
J. N. Thaysen i Langetved.

Følgende nye Medlemmer optoges:

Jens And. Dons, Gaardmand i Hjerting, ¹⁾
Jak. Pet. Ennemark, Gaardmand sammesteds, ²⁾
Paul Jensen, Sognefoged og Gaardmd. sammesteds, ³⁾
Nis Gundesen, Gaardm. i Vimtrup, ⁴⁾

¹⁾ Født 1795 i Vester Gjesten, død 29. Septbr. 1858. Gaarden er nu Fattiggaard for Hjerting og Skrave Sogne.

²⁾ Født 1802 i Stenderup, Østerlindet Sogn, var tillige Høker og Værtshusholder, død 13. Mai 1860. En Parcel af Gaarden eies af Svigersønnen Jørgen T. Trok.

³⁾ Født 1780 i Kamtrup, død 4. Septbr. 1862. Gaarden eies af Chr. N. Smidt fra Fol.

⁴⁾ Født 7. Marts 1810, død 1873. Gaarden er delt mellem to Sønner, som begge ere danske Undersaatte.

Christ. Jensen, Kromand i Rødding, ¹⁾
Søren Johansen, Gaardmand i Vimtrup,
Niels Vorch Jørgensen, Forpagter i Brendstrup,
Mads Nielsen, Farver i Hjerting, ²⁾
Jakob Villumsen, Gaardmd. i Kasberg, ³⁾
Jens Boisen Petersen, Grdmd. i Gastrupgaard, ⁴⁾
Simon Schøtt, Gaardmd. i Hjerting, ⁵⁾
Iver Thomsen Kjems, Gaardmd. i Meilbye, ⁶⁾
Christ. Fred. Schau, Forpagter i Grønnebek,
Jens Thomsen, Kromand i Stenderup. ⁷⁾

Fremdeles optoges i Foreningen:

J. P. With, Justitsraad, til Stjernholm pr. Horsens, ⁸⁾

¹⁾ Født i Flensborg, død ugift i Rødding.

²⁾ Eiede tillige en lille Gaard og drev Høkeri samt Værtshushold, flyttede tilbage til Koldingegnen, er død. Gaarden eies af Chr. Steffensen fra Lintrup.

³⁾ Født 3. Novbr. 1803 i Hulvad i Brørup Sogn, 1842 Eier af „Kastbjerggaard“, 1848—50 Sognefoged, død 4. Juli 1885. Svigersønnen Søren Christian Salling eier Gaarden og er Tillidsmand i Vælgerforeningen.

⁴⁾ Født 1800, død 19. Oktbr. 1856. Sønnen Hans Jensen Boisen eier Gaarden; to andre Sønner, S. og Joh. B., eie Gaarde i Østerlindet Sogn.

⁵⁾ Født 28. Mai 1808 i Anslet, Sognefoged og Sandemand, død 15. Septbr. 1876. Gaarden eies af Jes Friis fra Kopsholt.

⁶⁾ Født 1777, eiede en Gaard i Meilby og en i Kalvslund Sogn, død 1858. Gaardene eies af to Sønner, som begge ere danske Undersaatter.

⁷⁾ Født 11. Juni 1812 i Aastrup, død 15. Febr. 1866.

⁸⁾ Jesper Peter W., født 16. Marts 1791 i Kjøbenhavn, 1812 Cand.jur., 1815 Auditør, 1820 Overretsassessor, 1826 Herredsfoged og Skriver i Bjerre Herred, 1840 Justitsraad, død 5. Febr. 1854; af hans Sønner var Morits Peter W. 1852—64 Herredsfoged i Gram Herred og Reinhard Christian W. 1850—52 Amtssekretær i Haderslev, nu Høiesteretsassessor.

- H. W. Meyer*, Kjøbmand i Kolding, ¹⁾
R. M. Fridrichsen, Kjøbmand i Kolding, ²⁾
C. F. Müller, Kjøbmand sammesteds, ³⁾
Jakobsen, Stænderdeputeret, Dannebrogsmænd, i Billum
 pr. Varde, ⁴⁾
Wulf, Kammerraad, Ridder og Dannebrogsmænd, i Nebel Mølle, ⁵⁾
Schaugaard, Proprietær i Seest, ⁶⁾
Lund, Ølbrygger i Kolding, ⁷⁾
S. C. Lerche, Kjøbm. smsts., ⁸⁾

¹⁾ Hartvig Wulff M., født 14. Juli 1812 i Kolding, blev 1864 af Østerrigerne ført som Gidsel til Rendsborg, død 13. Oktbr. 1887 i Kjøbenhavn.

²⁾ Ruben Moses (Koppel) F., født 17. Oktbr. 1792 i Frederikstad, tog sig med Iver af de Saarede og sørgede for de Faldnes Begravelse efter Slaget ved Kolding 23. April 1849, død 9. April 1856 i Kolding.

³⁾ Caspar Friederich M., født 30. Mai 1792 i Skodborghus, Medlem af Kolding Byraad, død 13. August 1858 paa Fanø. En Søn er Toldforvalter i Viborg.

⁴⁾ Peder J., født 30. Decbr. 1784, Gaardeier, Sognefoged, Lægdsmand, modtog 1829 et Bæger af danske Kancelli „for gavnlig Daad“, 1834 Dannebrogsmænd, 1840—46 Stænderdeputeret, Amsraadsmedlem, død 1. Febr. 1848.

⁵⁾ Hans Andreas Wulff, født 26. Septbr. 1764 i Højer, 1811 Dannebrogsmænd, Landvæsenskommissær, 1834—46 Stænderdeputeret, 1837 Kammerraad, 1840 Ridder af Dannebrog, 1845 Justitsraad, død 6. Januar 1850.

⁶⁾ Formodenlig den Samme som J. H. Skovgaard i Vonsild, indmeldt 26. Febr. 1844.

⁷⁾ Christian Christen Jørgen Bastland L., født 28. Januar 1817, Kjøbmand og Brygger i Kolding, 1848 Intendanturfuldmægtig, 1852 Fuldmægtig hos Chefen for ottende Udskrivningsdistrikt, 1857 Kontrollør ved Varedepotet, 1866 Magasinforvalter, 1868 Intendant og Forvalter ved Varedepotet, 1874 Ridder af Dannebrog, død 11. Juli 1884 i Kjøbenhavn.

⁸⁾ Søren Christian L., født 20. Juni 1815 i Randers, Kjøbmand i Kolding, senere i Horsens, død 13. Januar 1878.

P. Kjær, Student i Straarup (Dalbye Sogn), ¹⁾

C. G. Campen til Nebel Mølle, ²⁾

N. W. Bastrup, Kjøbmand i Kolding, ³⁾

S. Petersen, Kjøbm. smstds., ⁴⁾

Galskjøt, Sognepræst smstds., ⁵⁾

M. Petersen, Kjøbmand smstds., ⁶⁾

C. Estrup, Justitsraad, Ridder, Borgemester samstds., ⁷⁾

M. B. Købke, Kammerraad, Skjærrildgaard pr. Horsens, ⁸⁾

¹⁾ Peter Nikolai K., født 28. Febr. 1827 paa Straarup, død som Student, Søn af Kammerraad Anders Larsen K. til Straarup.

²⁾ Christian Georg C., født 21. April 1815 i Otterndorf i Hannover, Eier af Nebel Mølle og af Elkjærholm, 1864 Ridder af Dannebrog, lever.

³⁾ Niels Wormslev B., født 1. Mai 1817 i Hads Herred, Medlem af Byraadet, død 23. Mai 1876.

⁴⁾ Søren P., født 21. Juli 1803 i Dalby, Medlem af Byraadet, død 7. Oktbr. 1877.

⁵⁾ Jens Severin Hvistendahl G., født 16. Oktbr. 1797, 1820 Cand. theol., 1826 Kateket i Roskilde, 1831 resid. Kapellan i Kolding og Sognepræst til Almind, 1837—75 Sognepræst i Kolding, 1872 Ridder af Dannebrog, død 24. Febr. 1883 i Holbæk.

⁶⁾ Født 1815 i Kolding, død c. 1860 i Pinneberg.

⁷⁾ Christen E., født 20. Juni 1790 i Randers, 1812 Cand. jur., 1814 Auditor, 1820 Overauditor, 1824 Borgermester, Byfoged, By- og Raadstueskriver i Kolding, Herredsfoged i Anst, Slaugs, Jerlef og en Del af Bruskh Herred, s. A. Justitsraad, 1840 Ridder af Dannebrog, 1847—60 Borgermester i Odense, 1848 Etatsraad, 1853 Dannebrogsmænd, 1860 Konferensraad, død 17. Septbr. 1868 i Kolding.

⁸⁾ Andreas Ludvig Beruth K., født 4. Juli 1798 i Frederiks Præstegaard, 1816 Exam. jur., Byfogedfuldmægtig i Kolding, 1819 Godsforvalter paa Byholm og Matstrup, 1827 Godsforvalter paa Boller og Møgelkjær, Kammerraad, Landvæsens- og Forligskommissær, 1841 Stændersupleant, død 30. Okt. 1862 i Ørnstrup.

- Carøe*, Byskriver i Veile, ¹⁾
Friis, Apotheker smstds, ²⁾
Albinus, Kancellieraad i Kolding, ³⁾
H. H. Grau, Kjøbmand smstds, ⁴⁾
Gram, Handelskommis smstds, ⁵⁾
Bergenhammer, Amtsfuldmægtig i Ribe, ⁶⁾
M. Brødsgaard, Amtsraad i Jorderup pr. Kolding, ⁷⁾
Sabroe, Konsistorialassessor smstds, ⁸⁾
Krarup, Personel-Kapellan i Ribe, ⁹⁾
A. C. Dahl, Prokurator i Kolding, ¹⁰⁾
H. Dalgas, Fabrikant, Stænderdeputeret i Veile, ¹¹⁾

¹⁾ Hans Frederik C., født 1. Marts 1784 i Randers, 1807 Cand. theol., 1812 Cand. jur., 1813 Borgermester, Byfoged og Byskriver i Horsens, 1827 Herredsfoged i Nørvang og Tørrild Herreder samt Byskriver i Veile, død 5. Febr. 1852.

²⁾ Pêter Frederik F., født 1798 i Odense, død 4. Mai 1862 i Kjøbenhavn.

³⁾ Johan Henrik Jakob A., fh. Apotheker i Assens, død 18. Dec. 1867.

⁴⁾ Hans Henrik G., født 1. Febr. 1816, Medlem af Byraadet, svensk-norsk Vicekonsul, død 4. Dec. 1885.

⁵⁾ Udvandret til Amerika.

⁶⁾ Jørgen B., født 29. Nov. 1807 i Kjøbenhavn, død 1845 som konst. Amtmand i Guinea.

⁷⁾ Mads Bruunsgaard, født 30. Januar 1792, Gaardeier, Sognefoged, Landvæsenskommisær, 1847 Stændersupleant, 1848 Kammerraad, 1851 Dannebrogsmænd, 1853 valgt til Landsthingsmand, men afslog Valget, død.

⁸⁾ Albert Sadolin S., født 1776, 1805 Cand. theol. 1814—27 Sognepræst til Sønder- og Nørre-Bork, død 18. Juni 1847 i Kolding.

⁹⁾ Christen K., født 14. April 1819 i Bækbølling, 1836 Cand. theol., 1839 Kapellan til Egtved og Østed, 1842 Kapellan ved Ribe Domkirke, 1847—76 Sognepræst til Føvling og Holsted, død 30. August 1879.*

¹⁰⁾ Andreas Christian D., født 1795, Kancelliraad, død 8. Febr. 1875.

¹¹⁾ Henrik François D., født 18. Dec. 1792 i Fredericia, Borgerrepræsentant, Medlem af nørrejydske Stænderforsamling, død 5. Febr. 1848 i Veile.

- A. Bryndum*, Adjunkt i Kolding, ¹⁾
H. C. Duer, Kjøbm. i Kolding,
Søren Petersen, Gaardm. i Gjelballe, ²⁾
C. Prissel, Slagtermester i Kolding,
S. Meldrup, Boghandler samstds.,
Jordahn, Skrædermester samstds., ³⁾
Westengaard samstds., ⁴⁾
H. M. Lange, Kolding Slotsmølle, ⁵⁾
J. Brandt, Bager i Kolding, ⁶⁾
Lautrup, Proprietær til Estrup, ⁷⁾
Chr. Termansen i Veien Mølle, ⁸⁾
Cirsovius, Major fra Kolding, ⁹⁾

¹⁾ Andreas B., født 26. August 1797 i Lyngø ved Sorø, Adjunkt, senere Overlærer ved Kolding Latinskole, død 2. Juli 1871 i København; af hans Søner er Johan Andreas Christian B. kgl. Skovrider paa Marienlund ved Silkeborg, Mathias Peter B. Sognepræst til Sønder-Broby.

²⁾ Død 3. Marts 1846.

³⁾ Frederik Larsen J., født 6. Mai 1803 i Bergen, død 2. Sept. 1878 i Kolding.

⁴⁾ Carl Jonathan Otto W., født 20. Marts 1811 i Kolding, Bogholder, senere Kjøbmand i Rudkjøbing, død 1. Juni 1874 som Bankdirektør i Sandhurst i Victoria i Australien.

⁵⁾ Hans Vilhelm L., født 17. Dec. 1790, var 1807 Sekondløjtnant, senere Eier af Kolding Slotsmølle, død 3. Dec. 1874 paa Klappmøllegaard (Søn af Justitsraad Christian L. til Elkjær, Skivehus og Edelgave).

⁶⁾ Jes Henriksen B., født 1799 i Agtrup, død 23. Mai 1861.

⁷⁾ Henrik Hans Christian L. til Estrup, født 24. August 1814, 1840 Landvæsenskommissær, 1884 Ridder af Dannebrog, død 3. Juli 1890.

⁸⁾ Født 1816 i Østerlindet Sogn, hos ham fandt H. A. Krüger og H. D. Kloppenborg ofte Tilhold i 1848—50, død 11. Januar 1886 i Kolding.

⁹⁾ Ludvig Ernst C., født 4. Mai 1790 i Kiel, afgik 1842 som Major ved holst. Lansener-Reg., død 3. Dec. 1864.

Carl Sørensen i Andst pr. Kolding, ¹⁾
Victor Rosendahl, Doctor samstds., ²⁾
Anders Baulund, Gaardmand i Kastrup, ³⁾
Jørgen Nielsen Frisk, Gaardmand samstds., ⁴⁾
Morten Schmidt, Gaardmand samstds., ⁵⁾
Christ. Schmidt, Dyr læge samstds., ⁶⁾
Christ. Iversen Schmidt i Hammelef. ⁷⁾

Medlemmernes Antal er altsaa 184. — Deraf er udtraadt C. Iversen, P. Samsøe og J.

F. Lorenzen 3

181 Medlemmer.

Dernæst omhandlede Oprettelsen af Sogneforligelseskommisioner, for hvilke man besluttede at virke efter bedste Evne.

Endelig anmodedes Formanden om at ansøge det Kgl. Landhuusholdningsselskab om dets Skrifter, samt om Prøver af de nye Avlsredskaber.*)

Hermed hævedes Mødet.**)

Haderslev, d. 8de Jan. 1844.

P. L. Skau, Sekretær.

1) Født 1802 i Ravnholt, Gjesten Sogn, Gaardeier i St. Andst, død 24. Januar 1864.

2) Victor Christian R., født 1813 i Østerlindet, 1842 Cand. med., praktiserende Læge i Kolding, død 27. Marts 1860.

3) Født 18. April 1791, død 28. April 1869. Gaarden er udstykket; Svigersønnen A. Søndergaard eier et Afbyggersted.

4) Født 11. Sept. 1805, Kromand, død 18. April 1853. Svigersønnen J. Boisen eier Kroen.

5) Født 1. Juli 1803, død 14. Dec. 1880. En Datterdatter og hendes Mand H. Kudsk, dansk Undersaat, eie Gaarden.

6) Christian S., født 11. Dec. 1810, død i Varde.

7) Bolsmand, reist til Amerika til sine Sønner.

*) Kom ikke til Udførelse.

P. C. K.

***) I dette Møde udfærdigedes der derhos Fuldmagter til fire

Generalforsamling
den 12te Februar 1844.

Følgende nye Medlemmer optoges i Foreningen:

Hansen, Gaardmand i Øddis, ¹⁾

Niels Salling i Dour, ²⁾

Lohmann, Møller i Rødding, ³⁾

Mænd i hvert Herred til at virke for nye Medlemmers Optagelse; Fuldmagterne lød saaledes:

I den Slesvigske Forenings under Dags Dato afholdte Repræsentantmøde blev besluttet at vælge nogle Mænd, som i Foreningens Interesse for det Første skulde bereise N. N. Herred, sammenkalde Beboerne i ethvert Sogn, og deels oplyse dem om Foreningens Formaal, deels opfordre fædrelandsksindede Mænd til at indtræde i Foreningen og deels indsamle Bidrag til Høiskolen.

I det derpaa foretagne Valg faldt de fleste Stemmer paa følgende Mænd:

Idet vi altsaa paa Repræsentantskabets Vegne meddele forbenævnte Mænd Fuldmagt til efter bedste Evne at virke til foranførte Øiemeds Opnaaelse, udtrykke vi tillige det Haab, at ethvert Medlem af den Slesvigske Forening og overhoved enhver Fædrelandsven vil saameget som muligt understøtte forbenævnte Mænd i deres uegennyttige og gavnlige Virksomhed.

Haderslev i Repræsentantmødet den 8de Jan. 1844.

Hans Nissen.

L. P. Skau, Secretair.

¹⁾ Peter Jørgen H., født 8. Nov. 1800 i Sønderborg, død 4. Nov. 1860. Gaarden i Ødis eies af Rasmus Nørregaard.

²⁾ Niels S., Parcellist, født 11. Dec. 1805 i Vedsted, 1854 Dannebrogsmænd for sin patriotiske Færd i 1848, død 10. August 1890 i Trolddal. Svigersønnen Christian Hansen eier Gaarden i Dover; den ældste Søn Søren Christian S. eier „Kastbjerggaard“ og er Tillidsmand i Vælgerforeningen; den næstældste Søren Hansen S. var til 1864 Realskolelærer i Aabenraa og oprettede 1878 en Folkehøiskole paa Lustrupholm.

³⁾ Mølleforpagter paa Røddinggaards Mølle, født i Haderslev, flyttede 1845 til Vestjylland.

Lorents Petersen, Gaardmand i Hjerting, ¹⁾

Professor *Flor* i Kiel, ²⁾

Pastor *Schøler* i Vodder, ³⁾

Pastor *Hertel* i Moltrup, ⁴⁾

P. H. Lorenzen, Kjøbmand i Haderslev, *) ⁵⁾

P. Chr. Koch, Redaktør i Haderslev. *) ⁶⁾

Derpaa valgtes:

Til Repræsentant: *Schmidt* i Kjær Mølle i den udmeldte Conrad Iversens Sted. Til Suppleanter:

Dallberg i Hygum, *Søedorf* i Røibøll, *Chr. Iversen* i Tapsuhr, *Selmer* i Hjerndrup, *Hans Clausen* i Kjestrup.

Til Viceformand: *J. Jochumsen* i Kabdrup.

„ Vicesekretær: *B. P. Schmidt* i Fredsted.

Formanden meddelte derpaa Forsamlingen, at den, Krigsassessor Kier i Rødding tilhørende *Rødding-Vamtrupgaard*, med den tilhørende *Riberhusergaard*, ifølge den

¹⁾ Lorenz Jacob Nicolai P., født 29. Januar 1798, død 1. Dec. 1846. Gaarden er udparcelleret; Sønnen J. Gregers P. er Kjøbmand i Aabenraa og Kasserer i Sprogforeningen.

²⁾ Se „Sønderjydske Aarbøger“, 1889, S. 125.

³⁾ Hans Vilhelm Riber S., født 8. August 1811 i Hammel, 1839 Cand. theol., 1843 Sognepræst til Vodder, 1844 Medbestyrer af Rødding Høiskole, 1846 Sognepræst til Staby og Madum, 1857 residerende Kapellan ved Frelsers Kirke paa Kristianshavn, Medlem af Folkethinget, død 29. Marts 1875.

⁴⁾ Hans Vilhelm H., født 11. Mai 1800 i Ronnebæk, 1826 Cand. theol., 1827 Sognepræst til S. Felding og Assing, 1832 til Aastrup, 1841 til Moltrup og Bjerning, 1848 konst. Provst, afsat af den provisoriske Regjering, 1849 konst. Feltpræst, s. A. Ridder af Dannebrog, 1850 gjenindsat i Moltrup, 1867 afsat, død 29. Nov. 1872 i Kjøbenhavn.

⁵⁾ Se „Sønderjydske Aarbøger“, 1889, S. 125.

⁶⁾ Se „Sønderjydske Aarbøger“, 1889, S. 125.

*) Vi havde hidtil holdt os bag Coulisserne.

Fuldmagt, som Foreningen den 27de Novbr. f. A. havde udstedt til Hans Nissen, Nis Steffensen og Lauritz Skau, var kjøbt for 12,000 Rbdlr. til Folke-Høiskolens Anlæggelse.

Til Medlemmer af Skoledirektionen valgtes:

Professor *Flor* fra Kiel, Pastor *Hertel* fra Moltrup, Pastor *Schøler* fra Vodder, *Hans Nissen* fra Hammelef, *Lauritz Skau* fra Sommersted, *Knudsen* fra Forballum og *Schmidt* fra Kjær Mølle.

Endvidere forelæste Greve de Lüttichau en Plan til en Filialskoles Oprettelse paa Østkanten af Nordslesvig, og Forsamlingen anbefalede dette Forslag til den valgte Skoledirektion, der vilde tage det i nærmere Overveielse og søge at sætte det i Værk, saafremt Pengekræfterne vilde tillade det.

Fremdeles blev besluttet, at den Bestemmelse skulde tilføies Foreningens Vedtægter, at den nærværende og de fremtidige Filialafdelinger skulde være berettigede til at optage Medlemmer i Foreningen.

Endelig gjordes det Forslag, at Foreningen skulde tage til Gjenmæle imod forskjellige offentlige Angreb, som Tid efter anden gjordes paa den, men Forsamlingen vedtog eenstemmig, ikke at værdige dem noget Svar.

Sluttelig indbetaltes af endeel Medlemmer en Rbdl. pr. persona til Dækning af de løbende Udgifter. (See herom pag. 154).

Haderslev, den 12te Februar 1844.

L. P. Skau, Sekretær.

Foreningen tæller nu 191 Medlemmer.

Repræsentantmøde i Haderslev

den 26de Febr. 1844.

Følgende nye Medlemmer optoges i Foreningen:*)

*) Indmeldelsen skete ved følgende af S. Høgsbro affattede og af samtlige 16 Studerende undertegnede Skrivelse:

Til

det ærede Repræsentantskab for den slesvigske Forening.

Med levende Deltagelse og sand Interesse have undertegnede slesvigske Studerende fulgt de Begivenheder, der i de sidste Aar have udviklet sig i vor Fødeegn, og navnlig have vi med Glæde seet den nordslesvigske Bondestand slutte sig nærmere sammen for at værne om vort Modersmaal og danske Nationalitet.

Vi have selv med dyb Smerte været Vidner til den fortrykte og nedværdigende Stilling, hvori disse vore væsentligste og ukrænkeligste Eiendomme have befundet og endnu befinde sig i Slesvig. Ogsaa vi føle os forpligtede til at værne om disse ved alle de lovlige Midler, der staae i vort Magt.

Fremfor enhver anden Deel af Danmark maa især vor Fødeegn være os kjær; vi have derfor følt en Trang til at træde i umiddelbar Forbindelse med vore nordslesvigske Landsmænd, for i Forening med dem at bidrage, hvad vi formaa til dens Vel; og vi tillade os herved at anmode det ærede Repræsentantskab om at optage os som Medlemmer af den slesvigske Forening.

Kjøbenhavn den 4de Februar 1844.

Medens den kjøbenhavnske Afdelings Virksomhed nærmest var den i Studenterkredsene at udbrede paalidelig Kjendskab til Forholdene i Slesvig, fortjener dog følgende særlig at noteres. Samme Onsdag Middag, den 22. Marts 1848, som Martsministeriet dannedes, havde de slesvigske Studerende et Møde Kl. 12 med Ploug, Flor og Nis Hanssen. Man raadslog om at tage over til Slesvig og hver i sin Kreds virke til Befolkningens Oplysning om Sagernes Stilling i Kjøbenhavn. Ploug lovede at skaffe de fornødne Reisepenge, og siden reiste ogsaa Flere, saaledes den 24. Marts L. L. Knudsen (Broder til K. L. Knudsen i Forballum, død som Sognepræst i Leirskov ved Kolding), den 25. Flor, Refslund og Ohlsen-Bagge (medicinsk Student fra Flensborg, død af Kolera i 1853), Wolff m. Fl. og den 27. Krøyer.

a) Studerende i Kjøbenhavn:

- Sofus Høxbroe* fra Rødding, ¹⁾
H. C. Refshund fra Gestrup, ²⁾
Ishøy fra Marstal paa Ærøe, ³⁾
C. F. Müller fra Gram, ⁴⁾
Sobinus Høxbroe fra Rødding, ⁵⁾
K. P. Callsen fra Flensborg, ⁶⁾
A. Krøyer fra Fohl, ⁷⁾
Chr. Fr. Dau fra Slesvig, ⁸⁾

¹⁾ Sofus Magdalus Høgsbro, født 18. Juli 1822 i Rødding, 1848 Cand. theol., 1850—62 Forstander for Rødding Høiskole, 1858 og siden uafbrudt Medlem af Folkethinget, 1862 Ridder af Dannebroege, 1887 Folkethingets Formand, lever.

²⁾ Hans Clemmensen R., født 20. Marts 1820 i Gestrup, Ager-skov Sogn, 1842 Student, 1853—67 Thingskriver i Tønder og Højer Herreder, 1856 Inspektør i Rudbøl Kog, 1857 tillige i Frederiks Kog, lever.

³⁾ Christian Frederik August I., født 26. November 1822 i Marstal, 1845 Cand. theol., 1850 Sognepræst til Bested, 1862 til Sindal og Astrup, 1863 Medlem af Rigsraadets Landsting, 1872 Sognepræst til Vegenæs, 1883 til Stokke-marke, lever.

⁴⁾ Christian Frederik M., født 5. Januar 1818 i Gram, 1841 Cand. theol., 1844—46 Lærer ved Rødding Høiskole, 1849 ved Jellinge Seminarium, 1850 Sognepræst til Sønderløgum, død 14. Mai 1857.

⁵⁾ Sabinus Høgsbro, født 15. Juli 1819 i Rødding, 1843 Cand. theol., 1850 Sognepræst til Høisted, 1868 til Farup, 1879 til Bjerreby paa Thorseng, lever.

⁶⁾ Knud Peter C., født 21. Sept. 1826 i Flensborg, 1843 Student, død 21. Mai 1846 i Flensborg.

⁷⁾ Henrik Adolph K., født 4. Marts 1823 i Fol, 1849 Cand. theol., s. A. Lærer ved Ribe Latinskole, 1851 ved Haderslev lærde Skole, 1862 Sognepræst til Ugilt og Taars, 1873 til Tilst og Kasted, 1878 til Taarnby, lever.

⁸⁾ Christian Frederik D., født 26. Mai 1822 i Rensborg, 1858 Cand. theol. 1861 Sognepræst til Døstrup, 1865 til Ballum, død 16. Januar 1873.

- H. N. H. Müller* fra Gram, ¹⁾
N. V. Müller fra Gram, ²⁾
J. N. Meier fra Grønnebæk, ³⁾
Iversen fra Haderslev, ⁴⁾
E. P. W. Wolf fra Maugstrup, ⁵⁾
J. Holm fra Møgeltønder, ⁶⁾
H. J. Jørgensen fra Hjarup, ⁷⁾
C. M. A. Mathiessen fra Oversøe i Angeln; ⁸⁾

- ¹⁾ Hans Nicolai Herløv M., født 22. Mai 1823 i Gram, 1846 Cand. theol., 1851 Adjunkt ved Horsens lærde Skole, 1861 Overlærer, lever.
- ²⁾ Niels Viborg M., født 22. Mai 1823 i Gram, 1846 Cand. theol., 1851 Rektor ved Borgerskolen i Tønder, 1856 Bestyrer af Thisted Realskole, 1870 Ridder af Dannebrog, Professor, 1886 Undervisningsinspektør ved de kommunale og private Realskoler, 1888 Dannebrogsmænd, lever.
- ³⁾ Ivar Nielsen M., født 12. Juni 1806 i Kolstrup, Stepping Sogn, 1832 Lærer ved Skaarup Seminarium, 1839 Cand. theol., 1852 og 1853 Medlem af Folkethinget, 1857 Sognepræst til Veringe, 1889 Ridder af Dannebrog, lever.
- ⁴⁾ Ubekjendt.
- ⁵⁾ Edward Peter Wilhelm W., født 13. Dec. 1823 i Maugstrup, 1843 Student, 1850 Sekondløjtnant i Krigsreserven, 1852 Afsked som Premierløjtnant, 1855 Kancellist i slesvigsk Ministerium, 1862 Amtsforvalter paa Ærø, 1873 paa Falster, 1874 i Viborg, 1885 Ridder af Dannebrog, lever.
- ⁶⁾ Johannes Henrik H., født 11. Januar 1824 i Møgeltønder, 1849 Cand. jur., 1852 Bureauchef i slesvigsk Ministerium, 1853—64 Borgermester, Politimester og Stadssekretær i Tønder, 1867 Byfoged og Byskriver i Middelfart, Herredsfoged og Skriver i Vends Herred, 1868 tillige Borgermester, 1887 Ridder af Dannebrog, lever.
- ⁷⁾ Hans Jørgen J., født 5. Juni 1821 i Hjarup, 1843 Student, 1844 Cand. phil., 1845 Seminarist, 1847 Lærer ved Veile Friskole, 1848 Løjtnant ved 1. Bataillon Frivillige, lever.
- ⁸⁾ Carl Markus Andreas M., født 4. Nov. 1820 i Oversø, 1843 Student, 1850 Assistent i Geheimearkivet, 1863—86 Arkivsekretær, lever.

b) Vonsyld Sogn:

J. C. Wyff, Gaardmand, ¹⁾

J. H. Skovgaard, Gaardmand, ²⁾

S. Jepsen, Gaardmand, ³⁾

Hans Jakobsen, Gaardmand, ⁴⁾

J. Johansen, ⁵⁾

Johannes Jespersen, Gaardmand, ⁶⁾

¹⁾ Jens Christian Vyff, født 1. Jan. 1803, død 27. April 1864. Gaarden kaldes nu „Paulinesminde“ og eies af hans Søn, Landvæsenskommissær Christian Jensen V.

²⁾ Jes Hansen S., født 1. April 1805, eiede senere Seest Mølle og „Bjerregaard“ i Dalby, død 9. Nov. 1873 i Kjøbenhavn. Hans Søn er Sognepræst til Ørum; Pastor Ostenfeld i Skibby, Docent Seidelin og Professor Chr. Christiansen ere hans Svigersønner; Gaarden er udstykket.

³⁾ Simon J., født 10. Febr. 1773, død 17. Febr. 1853. Hans Hustrus Søstersøn, Landstingsmand Simon Peter Raben, f. 2. Okt. 1819 i Odense, arvede Gaarden, som nu eies af dennes Søn, Sogneraadsformand Simon Sofus R.

⁴⁾ H. J. Tingleff, født 11. Januar 1790, død 8. Marts 1846. Gaarden eies af hans Svigersøn Jeppe Vilhelm Jørgensen fra Seest Mølle.

⁵⁾ Jeppe J. Uhrmager, født 3. Okt. 1776 i Satrup i Sundved, var 1801—13 Kaptain ved Kystmilitzen paa Langeland, Ven af Grundtvig, udgav en Del kristelige Traktater, død 19. Januar 1852 i Vonsild. Sønnen Asmus Georg J. var Underofficer 1848—50, blev 1848 Dannebrogsmænd paa Lerbæk Mark, haardt saaret i Sept. 1850 ved Mysunde, død 28. April 1889.

⁶⁾ J. J. Kyser, født 4. April 1792, død 4. Januar 1873. Broderen Christian Jespersen Küster døde som General i russisk Tjeneste; hans Fader var Degnen Jesper Pedersen i Vonsild. Gaarden eies af hans Datterdatters Mand, Sognefoged Carl Jørgensen. Hans Svigersøn, Gaardmand og Dannebrogsmænd Chr. Christensen har udgivet en smuk Skildring af Kampen i Dybbølskanse Nr. 2, hvor han var Overkonstabel.

Terkild Lindskov, Gaardmand, ¹⁾
L. Johansen, Kromand og Gaardmand, ²⁾
Hans Chr. Wyff, ³⁾
A. Jensen, Gaardmand, ⁴⁾
Johannes Jensen, Gaardmand, ⁵⁾
Søren Hansen Wyff, Gaardmand, ⁶⁾
Hans Sørensen Wyff, Gaardmand, ⁷⁾
Jens Jensen Holm, Gaardmand, ⁸⁾
Jep Due, Gaardmand, ⁹⁾
Jens Clausen Schmidt, Gaardmand, ¹⁰⁾
P. Frederiksen Svart, ¹¹⁾

-
- ¹⁾ Terkild Andersen L., født 13. Novbr. 1812, fh. Kirkevæрге lever. Gaarden eies af hans Søn, Sogneraadsmædlem Anders Terkildsen L., Soldat i 1864.
- ²⁾ Lorens J. Gregor, født 4. Mai 1815, død 21. Nov. 1854.
- ³⁾ Hans Christiansen V., Gaardmand, født 23. Februar 1805, død 25. Juli 1847. Gaarden eies af Sønnen Andreas Hansen V.
- ⁴⁾ Andreas J., Væver, født 30. Juni 1805, død 8. Januar 1868. Hans Brodersøn, Dreilsvæver Jens J., som eier Stedet, har faaet Guldmedaille i Paris og London og Bronzemedaille paa sidste Udstilling i Kjøbenhavn.
- ⁵⁾ Væver i Vonsild, Broder til den Foregaaende, født 31. Dec. 1807, død 10. April 1851.
- ⁶⁾ Født 15. Februar 1774, død 25. Nov. 1852.
- ⁷⁾ Den Foregaaendes Søn, født 14. Dec. 1815, død 31. August 1873 i Kolding. Gaarden eies af Sønnen, Sogneraadsmædlem Søren Hansen V.
- ⁸⁾ Født 6. Marts 1810, død 9. April 1871. Gaarden eies af Christian Hansen Thorsen fra Als.
- ⁹⁾ J. Jensen D., Landbolsmand og Væver, født 23. Okt. 1812, død 23. Okt. 1867 paa Hjarup Mark. Stedet eies af hans Brodersøns Søn, Mads D.
- ¹⁰⁾ Skræder, født 23. Januar 1801 i Dalby, død 5. Okt. 1876. Huset eies af Sønnen, Væver Johannes Jensen S.
- ¹¹⁾ Peter F. S., født 28. Okt. 1800, død 17. Marts 1877. Gaarden eies af Sønnen Frederik P. S.

Nicolai Thuesen, Gaardmand, ¹⁾

Jep. Mortensen, Gaardmand, ²⁾

Erik Thuelesen, Gaardmand, ³⁾

C. Dinesen, Gaardmand, ⁴⁾

Truels Rasmussen, Gaardmand,

Peder C. Raun, Gaardmand, ⁵⁾

Andreas Gilser, Gaardmand; ⁶⁾

c) i Dalbye Sogn:

A. Schultz, Gaardmand og Sognefoged i Dalbye, ⁷⁾

¹⁾ N. T. Damgaard, født 11. Sept. 1812, død 27. Nov. 1856. Gaarden, som efter en Brand i Okt. 1865 blev udflyttet paa Vonsild Mark, eies af Sønnen Thue N. D.

²⁾ J. M. Hugger, født 31. August 1813, død 17. Febr. 1848. Gaarden, som 1875 udflyttedes paa Vonsild Mark, kaldes nu „Ingersholm“ og eies af Sønnen Morten J. H.

³⁾ E. T. Hummelgaard, Huseier, født 9. April 1786, død 15. August 1859. Stedet er udleiet til en Brugsforening.

⁴⁾ Christian Hansen D., født 19. Dec. 1794, død 10. Dec. 1863. Gaarden eies af Sønnen Jes Peter Hansens Enke Mette født Lind fra Skartved, der til Minde om ham skænkede et Uhr til Vonsild Kirke og oprettede et Legat paa 3000 Kr.

⁵⁾ P. Christensen R., født 8. Okt. 1794, Eier af „Nørregaard“, død 16. Juli 1857. Gaarden eies af Sønnen Christian P. R. En Sønesøn Jesper Peter R. er Student.

⁶⁾ A. Lauritsen Gelzer, født 5. Mai 1791, bekjendt Lægprædikant, Eier af „Sønderskovgaard“, senere af „Fredensborg“ paa Vonsild Mark, hvor han døde 23. Nov. 1866. Han var gift med en Søster til Peter Larsen Skræppenborg. Hans Søn Rasmus G. er Høiskoleforstander og Medlem af Folkethinget. En Fætter af ham, Johannes Laurits G., var Oberst i Artilleriet. Gaarden eies af Lars Dinesen.

⁷⁾ Anker Jørgensen S., født 16. Spt. 1806, Sognefoged, Kirkeværge, Sogneraadsformand, Dannebrogsmænd, død 10. Febr. 1877. Gaarden eies af Sønnen, Sognefoged, Kirkeværge, Sogneraadsformand Jørgen Johansen S., 1864 Underkorporal ved 21. Bat.

Joh. Lind, Gaardmand, ¹⁾ }
N. Nissen, Gaardmand, ²⁾ } Dalbye,
Hans Jørgensen, Gaardmand, ³⁾ }
P. H. Wrang, Gaardmand i Tveed,
Jørgen Ellegaard, Gaardmand i Rebæk, ⁴⁾
C. Bjerregaard, Gaardmand i Rebæk, ⁵⁾
J. Schultz, Gaardmand, ⁶⁾ } i Dalbye;
Nicolai Juhl, Gaardmand, ⁷⁾ }

d) i Bjert Sogn:

N. Sørensen, Sognefoged, ⁸⁾

-
- ¹⁾ Johannes Hansen L., født 29. Juni 1794, død 9. Mai 1860. Gaarden, som er udflyttet paa Dalby Mark og kaldes „Lindgaard“, eies nu af Sønnens Enke Anne Christine L., f. Vyff.
²⁾ Nis N., født 9. Nov. 1781, død 9. Marts 1854. Gaarden er udparcelleret.
³⁾ H. J. Hundvad, født 27. Nov. 1790 i Binderup, død 5. Juni 1880, holdt 31. Okt. 1877 Krondiamantbryllup med Karen Lind, som døde 7. Febr. 1882, over 90 Aar gl. Gaarden eies af Sønnens Svigersøn Rasmus Jørgensen fra Fyn.
⁴⁾ J. Jørgensen E., født 16. Mai 1792, død 8. Marts 1852. Gaarden eies af P. E. Andersen fra Ørnfelt.
⁵⁾ Christen Hansen, Eier af „Bjerregaard“, født 8. Okt. 1786, flyttede til Nørrejylland. Gaarden eies af M. Nielsens Enke fra Fyn.
⁶⁾ Johan Jørgensen S., født 10. April 1808, lever. Broder til Anker J. Schultz (se ovfr.). Gaarden eies af hans Svigersøn Andreas Gamst fra Bjært.
⁷⁾ Jørgen N. J., født 30. Marts 1789, død 23. Marts 1854 paa „Langkjærgaard“ i Vonsild Sogn. Gaarden udgjør Hovedbestanddelen af „Høigaard“ (24 Tdr. Hartkorn), som tilhører Jørgen Clausen Petersen, Søn af den fordums Stænderdeputerede Andreas Petersen til Dalbygaard.
⁸⁾ Nis S. Frimand, født 3. April 1785 i Stenderup. Gaardeier i Agtrup og mangeaarig Sognefoged. Gaarden, i fordums Tid en Herregaard ved Navn „Bengaard“, er delt i to Dele, som eies af Sønerne Jep Nissen Bengaard, som var Soldat i 1848—50, og Peter Nissen B.

C. Blom, Skolelærer, ¹⁾
Peder Andersen, Gaardmand, ²⁾
Hans B. Skov, Gaardmand, ³⁾
Nis Johansen, Gaardmand, ⁴⁾
Anders Nielsen, Gaardmand, ⁵⁾
Christen N. Lind, Gaardmand, ⁶⁾
Jeppe Nissen, Gaardmand, ⁷⁾
Peder Hansen, Gaardmand, ⁸⁾
Hans H. Lind, Gaardmand, ⁹⁾
Jens Tomsen, Gaardmand, ¹⁰⁾
Peter N. Gamst, Gaardmand, ¹¹⁾

-
- ¹⁾ Født 28. Januar 1804 i Skodborg, Skolelærer i Vedsted og Agtrup, Dannebrogsmænd, død 5. April 1867 som Degn og Organist i Bjært. To af hans Sønner ere Lærere i Agtrup og paa Øen Gjøel.
- ²⁾ P. A. Eeg, født 17. Okt. 1806, Gaardmand i Skartved, lever som Aftægtsmand paa Gaarden, der eies af Svigersønnen Jens Petersen fra Broager.
- ³⁾ Død i Tved, Dalby Sogn. Gaarden eies af Nis Peter Jepsen.
- ⁴⁾ N. J. Viborg, født 18. Nov. 1804 i Dalby, Gaardmand i Skartved, død 29. Marts 1862. Gaarden eies af Ole Juhl.
- ⁵⁾ A. N. Jacobsen, født 25. August 1787, Gaardmand i Skartved, Kirkevæрге, død 11. Febr. 1858. Sønnen Niels Andersen Ravn eier Gaarden. En Sønnesøn studerer Jura.
- ⁶⁾ Født 26. Juni 1804, Gaardmand i Skartved, Kirkevæрге i 25 Aar, Dannebrogsmænd, død 16. April 1886 i Kolding. Sønnen Nis L. eier Gaarden.
- ⁷⁾ J. N. Bundegaard, født 28. Febr. 1780, Gaardmand i Skartved, død ugift 18. Mai 1846. Gaarden eies af Nis O. Juhl, Søn af ovennævnte Ole J.
- ⁸⁾ Født 13. Febr. 1780 i Agtrup, Gaardmand i Skartved, død 3. Febr. 1861. Gaarden er kjøbt ind til ovennævnte Peder Andersen Eegs Eiendom.
- ⁹⁾ Død i Sest. Gaarden eies af Peter Vestermark.
- ¹⁰⁾ J. T. Lygum, født 1792 i Vonsild, Gaardmand i Skartved, død 12. Spt. 1873. Gaarden eies af Svigersønnen Anker Damgaard.
- ¹¹⁾ Født 1802 i Gamst, Gaardmand i Skartved, død 3. Juni 1846. Gaarden eies af Jep Thomsen Jepsen.

- Peter Chr. Juhl*, Gaardmand, ¹⁾
Peter Dinesen, Gaardmand, ²⁾
Hans Johansen, Gaardmand, ³⁾
Mikkel Uldall, Gaardmand, ⁴⁾
Johannes Hansen, Gaardmand, ⁵⁾
Jørgen Pedersen, Gaardmand, ⁶⁾
Peder Juhl, Gaardmand, ⁷⁾
Falle Uldall, Gaardmand, ⁸⁾
Lauritz Jensen, Gaardmand, ⁹⁾
Jens Kloster, Gaardmand, ¹⁰⁾

-
- 1) Født 1802 i Heils, Gaardmand i Binderup og Eier af Binderup Mølle, død 23. April 1877 i Stenderup. Gaardens Howedparcel, „Overmarkgaard“, eies af Asmus Petersen.
- 2) Peter Dionysius Hansen, født 7. Juli 1800 i Vonsild, Gaardmand i Binderup, død 19. August 1862. Gaarden, „Egelund“, eies af en Datters Svigersøn Niels Thomsen.
- 3) Født 12. Dec. 1769, Gaardmand i Binderup, død 26. Spt. 1855. Sønnesønnen Hans J. Bogh eier Gaarden. To Sønnesønner ere Lærere i S. Bjært og Lillerød, en Sønnesøn er Sagførerfuldmægtig i Frederiksberg.
- 4) Født 18. Juli 1793, Gaardmand i Binderup, død 22. Jan. 1874. Gaarden eies af E. Tolderlund, fh. Forpagter af Aarup.
- 5) J. H. Bogh, født 17. Nov. 1793, Gaardmand i Binderup, død 30. Okt. 1862. Sønnesønnen Johannes H. Bogh eier Gaarden, en anden Sønnesøn eier „Cathrineberg“ i Stenderup.
- 6) J. P. Lollik, født 8. April 1793, Gaardmand i Binderup, død 18. April 1864. Gaarden, „Dalagergaard“, eies af Theodor August Høhling.
- 7) Født 29. Juli 1792, Gaardmand i Binderup, død 5. Juni 1871. Gaarden eies af en Dattersøn Peter Juhl Bramsen.
- 8) Født 21. August 1789, Gaardmand i Binderup, død 22. Dec. 1844. Brodersønnen Falle Fr. H. eier Gaarden.
- 9) L. J. Damgaard, født 15. Mai 1801, Gaardmand i Binderup, død ugift 14. Nov. 1850. Gaarden er kjøbt ind til Joh. H. Boghs Eiendom, se ovenfor.
- 10) Født 1797, Gaardmand i Bjært, Sognefoged, død 13. Juni 1871 i Agtrup. Gaarden er kjøbt ind til Falle Uldalls Eiendom, se ovenfor.

Hans Jessen, Sandemand, ¹⁾
Eduard Joh. Lave, Gaardmand, ²⁾
Lauritz Madsen, Gaardmand, ³⁾
Ole Lauesen Juhl, Gaardmand, ⁴⁾
Jacob Olesen, Gaardmand, ⁵⁾
Mads Truelsen, Gaardmand, ⁶⁾
Hans Uldall, Gaardmand, ⁷⁾
Laue Pedersen, Gaardmand,
Nis Pedersen, Gaardmand, ⁸⁾
Christoph Lauritzen, Gaardmand, ⁹⁾
Ebbe Sørensen, Gaardmand, ¹⁰⁾

-
- ¹⁾ H. J. Hauge, født 8. Dec. 1789, Gaardmand i Bjært, Sandemand, død 21. Marts 1859. Gaarden eies af Laurentius H., den yngste Søn af 17 Børn.
- ²⁾ Født 1815 i Lysabild, Gaardmand i Bjært, død 1889 i Ørum ved Viborg. Gaarden eies af Peter Uldall.
- ³⁾ Født 1783 i Skovhus, Gaardmand i Bjært, død 17. Okt. 1867. Gaarden eies af Dattersønnen Laurits Lind; en Broder til denne er Cand. jur. og Fuldmægtig under Kjøbenhavns Magistrat. Laurits Madsen havde med sin anden Hustru Inger M. Juhl otte Børn, som alle kom til at besidde nogle af de største Gaarde i Sognet.
- ⁴⁾ Født 11. Januar 1786 i Binderup, Gaardmand i Bjært, død 28. April 1854. Gaarden eies af Sønnen Hans O. Juhls Enke, som tillige eier „Krogagergaard“.
- ⁵⁾ Bortflyttet. Gaarden eies af Bolvig.
- ⁶⁾ H. Mikkelsen U., født 10. Juli 1805 i Binderup, Gaardmand i Bjært, død 24. Okt. 1854. Gaarden eies af Oluf Nygaard fra Tapsore.
- ⁷⁾ Født i Eltang, Gaardm. i Bjært, formodentlig død i Eltang. Gaarden er udparcelleret.
- ⁸⁾ Født 9. August 1797, Gaardmand i Bjært, Kirkevæрге, død 10. Juli 1869. Sønnen P. P. Vesterby eier Gaarden.
- ⁹⁾ C. L. Bramsen, født 1779 i Vonsild, Gaardmand i Bjært, død 10. Nov. 1854. Gaardens Hovedparcel eies af Jens Kjærhus ved Bjærtstrand.
- ¹⁰⁾ E. S. Sest, født 1785 i Ødisbramdrup, Gaardmand i Agtrup, død barnløs 11. Juni 1845. Gaarden eies af P. Straagaard.

Rasmus Albjerg, Gaardmand, ¹⁾
Jacob H. Jessen, Gaardmand, ²⁾
Tomas Eskildsen, Gaardmand, ³⁾
Jeppe Nissen Hatt, Gaardmand, ⁴⁾
Jens N. Kjer, Gaardmand, ⁵⁾
Niels Mygind, Gaardmand, ⁶⁾
Mads Larsen, Gaardmand, ⁷⁾
Erik Petersen Hatt, Gaardmand, ⁸⁾
Andreas Petersen, Gaardmand, ⁹⁾
Peter Johannessen, Gaardmand, ¹⁰⁾
Hans H. Fæver, Gaardmand, ¹¹⁾
Christen Jørgensen, Gaardmand, ¹²⁾

-
- ¹⁾ Født i August 1818 paa Wedellsborg, Gaardmand i Agtrup, død 4. Mai 1849. Gaarden eies af Mads Føns.
- ²⁾ Født 14. Juli 1797, Gaardmand i Agtrup, død 22. August 1857. Gaarden eies af Niels H. Stormgaard. Sønnen Hans J. Jessen eier en Gaard i Agtrupskov.
- ³⁾ Født 1798 i Sest, Gaardmand i Agtrup, død i Tyrstrup Sogn. Gaarden er kjøbt ind til Niels Chr. Kjærs Eiendom, se nedenfor.
- ⁴⁾ Født 1796 i Stenderup, Gaardmand i Agtrup, død 8. Juni 1885. Sønnen Hans Jepsen Nissen eier Gaarden.
- ⁵⁾ Født 24. Dec. 1794 i Bjært, Gaardmand i Agtrup, død 30. April 1868. Sønnen Niels Chr. Kjærs Enke eier Gaarden.
- ⁶⁾ Født i Mygind paa Fyn, Gaardforpagter i Agtrup, bortflyttet. Gaarden eies af Christ. Petersen.
- ⁷⁾ M. L. Christensen, født 21. Marts 1773, Gaardmand i Agtrup, død 14. Juni 1858. Sønnen Laurids M. Viuff eier Gaarden. En Sønneson er Cand. phil.
- ⁸⁾ Gaardmand i Agtrup. Gaarden eies af Mikkel Føns.
- ⁹⁾ Født 1804 vistnok i Tyrstrup, Gaardmand i Agtrup, død 2. Jan. 1888 i Skartved. Gaarden er udparcelleret. Hovedparcellen er Fattiggaard.
- ¹⁰⁾ Født 23. Febr. 1797 i Guderup, Gaardmand i Agtrupskov, død 5. Marts 1862. Gaarden er udparcelleret.
- ¹¹⁾ Født 1800 i Fredericia, Gaardmand i Agtrupskov, død 12. Dec. 1858. Dattersønnen Lave Fris eier Gaarden.
- ¹²⁾ Født 1809 paa Als, Gaardmand i Agtrupskov, død 9. Nov. 1888. Gaarden er delt i to Gaarde, der eies af Sønnerne Jørgen og Hans J.

Jeppe Hansen, Gaardmand, ¹⁾
Jens Christensen, Gaardmand, ²⁾,
Hans Hansen Jessen, Gaardmand, ³⁾,
Jens Sørensen, Gaardmand,
Paul Clausen, Gaardmand, ⁴⁾
Niels Petersen Kjer, Gaardmand, ⁵⁾
Jacob Hansen, Gaardmand, ⁶⁾
Nicolai Henningsen, Gaardmand, ⁷⁾
Christen Lauritzen, Gaardmand, ⁸⁾
Jacob Jensen, Gaardmand. ⁹⁾

Foreningen bestaaer altsaa nu af 295 Medlemmer.

Haderslev, den 26de Febr. 1844.

L. P. Skau.

-
- ¹⁾ J. H. Kehlet, født 6. Marts 1814 i Agtrup, Gaardmand i Agtrupskov, død 5. Juni 1879. Gaarden eies af Gorm Søes, som har været gift med Sønnens Enke.
²⁾ Født 22. April 1782, Gaardmand i Agtrup, død 9. Jan. 1849. Slægten er uddød og Gaarden udparcelleret; Hovedparcellen eies af Hans Sørensen.
³⁾ Født 26. Marts 1801, Gaardmand i Agtrup, død 22. April 1862 i Kolding. Gaarden eies af Niels P. Bogh.
⁴⁾ Født 1812 i Davinde, Gaardmand i Agtrup, død 29. April 1883. Sønnen Klaus Klausen eier Gaarden.
⁵⁾ Født 23. August 1811, Gaardmand i Agtrup, død 1. Febr. 1853. Gaarden er udparcelleret.
⁶⁾ J. H. Carlsgaard, født 29. Mai 1784 i Agtrup, Gaardmand i Agtrupskov, død 13. August 1873. Gaarden er delt i to Gaarde, som eies af Sønnerne Nis og Peter.
⁷⁾ Født 18. Mai 1784 i Nykirke i Angel, Gaardmand i Agtrupskov. Gaarden tilligemed en Oliemølle eies af Sønnesønnen Poul H.
⁸⁾ Født 4. Mai 1804 i Sebbelev, Ketting Sogn, Gaardmand i Agtrupskov, død 9. Juni 1865 i Skartved. Gaarden eies af Jørgen Tychsen fra Graasten.
⁹⁾ Født 20. Mai 1777 i Svenstrup paa Als, Gaardmand i Agtrupskov, død 26. Juli 1873. Gaarden eies af Mathias Kloster fra Dalby.

Repræsentantmøde i Haderslev

d. 11te Marts 1844.

Følgende nye Medlemmer optoges i Foreningen:
fra Vonsbæk Sogn:

*Lauritz Kehlet, ¹⁾**Jens Sørensen Suurballe, ²⁾**Hans Lauritzen, ³⁾**Erich Erichsen Kylling, ⁴⁾**Nis Mikkelsen, ⁵⁾**Fester P. Martensen, ⁶⁾**Jørgen Hundevad, ⁷⁾**Lauritz Sørensen Aarøe, ⁸⁾**Erich Jessen, ⁹⁾**Jørgen Jensen, ¹⁰⁾*

¹⁾ Gaardmand i Ørby, født 1800, død 4. Mai 1848. Gaarden eies af Sønnen Chresten L. K., som i flere Aar har været Kommuneforstander.

²⁾ Gaardmand i Ørby, født 1804, lever.

³⁾ H. L. Østergaard, Gaardmand i Vonsbæk, er død. Gaarden eies af Sønnen Laurids H. Ø. (se S. 184).

⁴⁾ Gaardmand i Bæk, født 1798, død 21. Sept. 1860. Gaarden eies af en yngre Broder Jørgen E. K., som har lagt den til sin egen.

⁵⁾ N. M. Østergaard, Gaardmand i Bæk, er død. Gaarden eies af Sønnesønnen Nis Ø.

⁶⁾ Gaardmand i Vonsbæk, senere paa Aarø, død i Januar 1890 i Haderslev.

⁷⁾ Gaardmand i Vonsbæk, født 1798, død 5. Marts 1865. Gaarden eies af Sønnen Jørgen H., som er dansk Undersaat.

⁸⁾ Gaardmand i Vonsbæk, født 15. Febr. 1798, død 6. April 1868. Gaarden eies af Sønnen N. A., som er dansk Undersaat.

⁹⁾ Gaardmand i Ørby og Kirkeværge, født 14. Januar 1791, død 5. Januar 1865. Gaarden eies af Rasmus From, som er dansk Undersaat.

¹⁰⁾ Gaardmand i Bæk og Kirkeværge, født 29. Dec. 1795 i Soed, død 19. Nov. 1865. Sønnen, afdøde Jørgen J. var Sandemand, Synodemedlem, Bankraadsmedlem og tog frem-

Morten Suurballe, 1)

Knud Hansen Bonde, 2)

Christian Gygnos Vildfang, 3)

Lauritz Hansen, 4)

Mads Haue, 5)

Knud Madsen, 6)

Jes Wyff, 7)

Jørgen Erichsen, 8)

Lauritz C. Aarøe, 9)

ragende Del i Nationalitetskampen efter 1864; hans Arvinger eie Gaarden.

- 1) Gaardmand i Ørby, født 1803, lever paa Aftægt hos Sønnen Peder S. og har i Okt. 1890 holdt Diamantbryllup.
- 2) Gaardmand i Bæk, født 1793, død 5. Juni 1870. Gaarden eies af Sønnesønnen Knud H. B., der er dansk Undersaat. Sidstnævntes Fader Peter S. B. eier „Vrannerup Hovgaard“ i Sest Sogn.
- 3) Gaardmand og Sognefoged i Bæk, født 5. April 1795 i Feldum, død 16. Febr. 1867. Gaarden eies af Sønnen Hans Chr. W., som er Tillidsmand i Vælgerforeningen.
- 4) L. H. Østergaard, Gaardmand i Vonsbæk, født 1805, lever, eier sin Faders Hans Lauritzen Ø.'s Gaard (se S. 183), medens hans Søn Otto L. Ø. eier sin Faders Gaard.
- 5) Gaardmand i Vonsbæk, født 1793, død 4. Mai 1863. Gaarden eies af Sønnesønnen Mads Nielsen H., som er dansk Undersaat.
- 6) Gaardmand i Feldum, født 1808, død 1883. Gaarden eies af Sønnen Knud M., som har været dansk, men nu er preussisk Undersaat.
- 7) Gaardmand i Feldum, født 1804 i Silderup, død 8. August 1878. Gaarden eies af Sønnen Niels P. V., som er dansk Undersaat.
- 8) J. E. Kylling, Gaardmand i Bæk, født 11. Marts 1815, død 12. Januar 1868. Gaarden eies af Sønnen Erik J. K.
- 9) Gaardmand i Ørby, født 1785, død 12. Mai 1861. Gaarden eies af Sønnedatterens Mand Søren Aarøe, som er dansk Undersaat.

Hans Aarøe, ¹⁾

Knud Thulsen, ²⁾ — alle Gaardmænd; ³⁾

fra Stenderup Sogn:

J. Sørensen, ⁴⁾

Falle Uldall, ⁵⁾

Detlef Juhl, ⁶⁾

M. Thrige, ⁷⁾

C. Olesen, ⁸⁾

¹⁾ Gaardmand i Ørby, født 1796, død 3. April 1859. Gaarden eies af Enken efter Jacob Bjørnshauge fra Silderupgaard.

²⁾ Gaardmand i Ørby, født 1794, død 24. Juli 1865. Gaarden eies af Knud Lausen.

³⁾ Disse 21 Mænds Underskrifter findes under følgende Protokollen vedlagte Erklæring:

At vi undertegnede Gaardbesiddere i Vonsbæk Sogn holde os overbeviste om, at den Slesvigske Forening, langt fra at ville paaføre Slesvig dansk Consumption eller andre Ulemper, danner en maadeholden, men kraftig Modvægt mod Slesvig-Holsteinerne, som miskiende Sprogreskriptet og søge at fortrænge vort Modersmaal af Stændersalen og saaledes betage os Leilighed til at blive repræsenterede paa Folkethinget ved Mænd af vor Midte, som vi kunne have Tillid til, erklære herved offentlig, at det er vort oprigtige Ønske at indtræde som Medlemmer i bemeldte Forening.

⁴⁾ Gaardmand i Stenderup, født 26. April 1790, død 10. Januar 1861. Gaarden eies af Peter Bogh.

⁵⁾ F. Simonsen U., Gaardmand i Varmark, født 3. Okt. 1793, død 31. Juli 1859. Gaarden eies af Sønnen Simon U.

⁶⁾ D. Jensen J., Gaardmand i Varmark, født 8. Novbr. 1785, død 11. Januar 1863. Gaarden eies af Broderens Sønnesøn Claus Jensen J.

⁷⁾ Mathias Rasmussen T., Gaardmand i Stenderup, født 23. Januar 1780 i Sødning i Randers Amt, død 3. April 1868 i Christiansfelt; var i sin Tid Skriver paa Assens Amtstue. Gaarden eies af Christian Christiansen.

⁸⁾ Christian O. Straarup, Gaardmand i Stenderup, født 2. Febr. 1792 i Grønninghoved, død 14. April 1868. Gaarden eies af Sønnen Ole Olesen S.

Niels Chr. Moos, ¹⁾

Hans Juhl, ²⁾ — alle Gaardmænd;

fra Sommersted Sogn:

Chr. Thorøe, ³⁾

Oluf Andersen, ⁴⁾

Jørgen Hansen senior, ⁵⁾

Kristen Peter Kjær, ⁶⁾

Niels Nissen, ⁷⁾ — alle Gaardmænd i Leerdt;
endvidere:

A. Kloster, Degn, ⁸⁾

Jeppe Sørensen, ⁹⁾

Andreas Hjort, ¹⁰⁾

Kristoffer Jensen, ¹¹⁾

-
- ¹⁾ N. Christensen M., Gaardmand i Stenderup, født 31. Marts 1808 i Elstrup paa Als, død 19. Okt. 1884, deltog som Dragon i Krigen 1848. Enken eier Gaarden.
- ²⁾ H. Christiansen J., Gaardmand i Stenderup, født 29. Nov. 1812, død 1. Juli 1845. Broderen Niels Jeppe J. eier Gaarden.
- ³⁾ Født 24. Juli 1811 i Anslet, død 5. Juni 1887. Sønnen eier Gaarden.
- ⁴⁾ Født 1804 i Jægerup, død 16. Sept. 1860. Sønnen eier Gaarden.
- ⁵⁾ Født i Ringtved, død 25. Nov. 1867. En Svigersøn eier Gaarden.
- ⁶⁾ Født 20. Spt. 1799, død 10. Febr. 1870. Gaarden er solgt.
- ⁷⁾ Født 1783, død 26. Dec. 1860. Slægten er uddød og Gaarden solgt.
- ⁸⁾ Født 24. April 1783 i Bjært, anset Lærer, bekjendt Veirspaaemand, Dannebrogsmænd, død 27. Juli 1860 i Gammel Haderslev.
- ⁹⁾ Født 7. Nov. 1808, lever. Sønnen eier Gaarden.
- ¹⁰⁾ Født 28. Nov. 1803 i Hvinderup, død 19. Okt. 1871. Svigersønnen eier Gaarden.
- ¹¹⁾ Født 24. Juni 1822 i Lert, død 16. Dec. 1888. Sønnen eier Gaarden.

Laue Boiesen, ¹⁾

Niels Johansen, ²⁾

Jørgen Pedersen, ³⁾

Jens Pedersen, — Gaardmænd i Kastvraae,

Mads Jacobsen og

Sivert Toftmann, ⁴⁾ — Landbolsmænd i Kastvraae;

fra Halk:

Forpagter *Nis Lorenzen* paa Buchholm; ⁵⁾

fra Skrave Sogn:

Claus M. Dahl, Gaardmand i Kjøbenhoved ⁶⁾ og

Jeppe Andresen, Gaardmand i Langetved; ⁷⁾

fra Rødding Sogn:

Jørgen Jensen Geil, Gaardmand i Rødding ⁸⁾ og

Johan Pedersen, Muurmester sammensteds. ⁹⁾

¹⁾ Født 6. Marts 1790 i Maugstrup, død 4. Marts 1874. Sønnen eier Gaarden.

²⁾ Født 3. August 1790 i Kolsnap, død 29. Mai 1844. Slægten er uddød, Gaarden solgt.

³⁾ Død 18. Marts 1874. Gaarden eies af Sønnen, som er Kommuneforstander.

⁴⁾ S. Jacobsen T., født 16. Spt. 1784 i Gammel Haderslev, død 24. Febr. 1869. En Stedsøn eier Stedet.

⁵⁾ Født 12. April 1812 i Varnæs, købte 1845 „Bukholm“ i Halk Sogn, lever i Haderslev. Sønnen, som eier Gaarden, er dansk Undersaat.

⁶⁾ Claus Jensen D., født 7. April 1814, død 28. Juni 1872, af en kjendt gammel Bondeæt, ivrig dansksindet, meget virksom efter 1864 for Ungdommens Opdragelse i dansk Aand; var i mange Aar Kirkevæрге. I Skibelund Krat er der reist ham en Mindesten som Oplysningens Ven og Ophavsmand til Tanken om en Festplads paa dette Sted. Hans Søstersøn Dyrslæge Jes J. Gram eier Gaarden.

⁷⁾ Født 13. Dec. 1804 i Rødding, død 8. Nov. 1869 paa „Brunsgaard“ i Langetved. Enken eier Gaarden og er gift med Iver Brink Eliassen, ivrig Deltager i det politiske Liv.

⁸⁾ Død, Slægten ubekjendt.

⁹⁾ Født 13. April 1807 i Nørrejylland, lever i Grønnebæk.

Dernæst bragte et Medlem Haderslev Amts Udgivtsregnskab (Amtsanlage-Regnskab) under Diskussion, idet der forlangtes Oplysning i dette Anliggende. Forsamlingen anmodede Foreningens Sekretær, Lauritz P. Skau, om at skrive en Afhandling i Dannevirke desangaaende, og deri meddele, hvad der efter Sigende var foretagen af Sognefogderne i Gramm Herred i Anledning af foromtalte Regnskab.

Foreningens Medlemmer bestaae altsaa nu af 343 Medlemmer.

Haderslev, d. 11. Marts 1844.

L. P. Skau.

Repræsentantmøde i Haderslev
den 25de Marts 1844.

Følgende nye Medlemmer bleve optagne:

a) Taps Sogn:

<i>L. H. Raffnsøe</i> , Sognefoged og Gaardmand, ¹⁾	} Gaardmænd.
<i>Stefan Iversen</i> , ²⁾	
<i>Johannes Petersen</i> , ³⁾	
<i>Paul Nissen</i> , ⁴⁾	
<i>Erich Mikkelsen</i> , ⁵⁾	

¹⁾ Laurids Hansen Raffnsø, Gaardmand i Aastorp, født 25. Juni 1801, Sognefoged i 34 Aar, Dannebrogsmænd, død 21. Mai 1856. Sønnen Hans Lauridsen R. har været Sognefoged i 24 Aar.

²⁾ Gaardmand i Aastorp, født 1802 i Sommersted, død 18. April 1861.

³⁾ Gaardmand i Aastorp, født 1891 i S. Bjært, død 15. Januar 1869.

⁴⁾ Født 1801 i Alnor, mangeaarig Sandemand, Dannebrogsmænd, lever som Gaardmand i Frørup.

⁵⁾ E. M. Damgaard, Gaardmand i Aastorp, født 29. Febr. 1792 i Veistrup, Kirkevæрге i 20 Aar, død 15. Dec. 1844.

<i>Søren Nissen,</i> ¹⁾	}	Gaardmænd.
<i>Søren Fischer,</i> ²⁾		
<i>Paul Thuesen,</i> ³⁾		
<i>Nicolay Petersen,</i> ⁴⁾		
<i>Niels Hørlick,</i> ⁵⁾		
<i>Jep Petersen,</i> Gaardmand i Tapsuhr, ⁶⁾		
<i>Jørgen Jørgensen,</i> Gaardmand i Brenduhr,		
<i>Peder Jørgensen,</i> „ „ ; ⁷⁾		

b) Fjelstrup Sogn:

C. Thuesen, Sognefoged og Gaardmand i Silderup, ⁸⁾
Hans Koch, Gaardmand sammesteds, ⁹⁾
Peter Bramsen, „ „ , ¹⁰⁾
Hans Ravn, „ „ , ¹¹⁾
Lauritz Jacobsen, „ „ , ¹²⁾
Niels Borch, Landbolsmand „ , ¹³⁾

-
- ¹⁾ Gaardmand i Aastorp, født 14. Jan. 1819 i S. Bjært, død 27. Okt. 1862.
²⁾ Gaardmand i Aastorp, født 30. Mai 1778 i S. Stenderup, død 24. Sept. 1852.
³⁾ P. T. Damgaard, Gaardmand i Aastorp, født 1815 i Vonsbæk, død 16. Okt. 1874.
⁴⁾ Gaardmand i Aastorp, født 11. Dec. 1779 i Halk, død 2. Nov. 1863.
⁵⁾ Gaardmand i Aastorp, født 1799 i Hammelev, død 23. Mai 1876.
⁶⁾ Født 1. Sept. 1806, lever.
⁷⁾ Født i Frørup Sogn, død i Frørup.
⁸⁾ Christian T., født 12. Nov. 1809, død 19. Sept. 1857. Sønnen eier Gaarden.
⁹⁾ Født 24. Sept. 1788 i Miang paa Als, død 13. Sept. 1868. Sønnens Enke eier Gaarden.
¹⁰⁾ Født 12. Nov. 1810, død 2. Dec. 1867. To af Sønnerne, af hvilke flere bo i Kongeriget, have delt Gaarden.
¹¹⁾ Født 22. Febr. 1782 i Kjelstrup, død 2. Febr. 1865. Gaarden er solgt.
¹²⁾ Født 2. Febr. 1793 i Vonsild, død 29. Jan. 1859. Sønnen eier Gaarden.
¹³⁾ Død i Aller.

Hans Bramsen i Fjelstrup, Gaardmand, ¹⁾

Hans Nissen, Gaardm. i Gammelby, ²⁾

Nis Christensen, „ „ „ ³⁾

Claus Hansen, „ „ „ ⁴⁾

Mads Jensen i Haue; ⁵⁾

c) Hammelef Sogn:

Mikkel Kr. Schøler, Gaardm. i Styding, ⁶⁾

Peter Junker, Boelsmand i Styding, ⁷⁾

Henrik Lamp i Hjernhytt, ⁸⁾

Jens Petersen paa Tørning Mark; ⁹⁾

d) Ribe:

S. N. Greisen, Toldfuldmægtig i Ribe, ¹⁰⁾

J. N. Krømmelbein, Toldbetjent sammesteds. ¹¹⁾

Den af Foreningens Sekretær i Dannevirke indrykkede Afhandling om Amtsanlage-Regnskabet bragtes dernæst under Diskussion, og Resultatet blev, at Formanden fik Opdrag til at forfatte og fremlægge en Petition til Hs.

¹⁾ Født 21. Marts 1817, død 27. Jan. 1869 i Fjelstrup. Sønnen eier Gaarden.

²⁾ Født 1. Marts 1784 i Fjelstrup, død 31. Dec. 1869.

³⁾ Født 16. Febr. 1809 i Anslet, lever. Sønnen eier Gaarden.

⁴⁾ Født i Elstrup paa Als, død 1857 i Hvinderup. To Sønnesønner have delt Gaarden og ere danske Undersaatte.

⁵⁾ Født 16. Juli 1803 i Hauge, lever. En Svigersøn eier Gaarden.

⁶⁾ Født 11. Sept. 1810, død 24. Juni 1865. Gaarden er udstykket. Sønnen Hans S., dansk Undersaat, er Gaardmand i Fjersted.

⁷⁾ Født 20. Juni 1799 i Billund, død 6. Okt. 1864.

⁸⁾ Fra Provstiet ved Kiel.

⁹⁾ Parcellist. Gaarden eies af Matthias L. Boisen.

¹⁰⁾ Søren Nielsen G., født 10. April 1820 i Ribe, lever som Toldforvalter i Nykjøbing F.

¹¹⁾ Johan Henrik K., 1842 Konsumtionsbetjent i Ribe, 1848 Toldbetjent i Thisted, 1849 i Veile, 1850 i Kappel, 1854—64 i Flensborg, død 9. Dec. 1878 i Haarby.

Majestæt Kongen angaaende dette Anliggende for den næste Generalforsamling.

Sluttelig forelæstes en Skrivelse fra Kjøbenhavn, hvori meldtes, at de derværende 16 Studenter, som i en foregaaende Forsamling bleve optagne som Medlemmer, havde konstitueret sig som en Filialafdeling og valgt af deres Midte: *H. C. Refslund* til Formand og *H. Müller* til Sekretær, samt at Stænderdeputeret *Nis Lorenzen* fra Lillholt blev valgt til Filialafdelingens Repræsentant ved Hovedforeningen.

Medlemmernes Antal er nu ialt 373 Personer.

Haderslev, den 25de Marts 1844.

L. P. Skau.

Den slesvigske Forenings Generalforsamling
d. 13de Mai 1844.

Følgende nye Medlemmer optoges:

Feilberg, Sognepræst i Sønderfardrup, ¹⁾

Henrik Sørensen Lindbek, Grdmd. smstds., ²⁾

Lars Andersen, Grdmd. smstds., ³⁾

¹⁾ Nicolai Laurentius F., født 27. Juni 1806 i Kjøbenhavn, 1828 Cand. theol., 1829 Adjunkt i Frederiksborg, 1834 Sognepræst til Alslev og Hostrup, 1838 til Vester Vedsted, 1847—64 til Ullerup, 1882 Ridder af Dannebrog, lever i Kjøbenhavn.

²⁾ Født 11. Juli 1794 i Vester Vedsted, Sognefoged omkring 1830, død 27. Nov. 1870. En Søn Jacob Borrig L. døde 19. Marts 1877 som Sognepræst til Sem; en Sønnesøn Jannik S. L. er Cand. phil. og Lærer i Birkerød. Gaarden eies af L. P. Nissen.

³⁾ Født 7. Juni 1794, død 24. April 1852. Sønnesønnen Las A. Lassen eier Gaarden.

Anders Jepsen Lindberg, Grdmd. smstds., ¹⁾
Laurids Jespersen, Grdmd. smstds., ²⁾
Thyge Jespersen, Grdmd. smstds., ³⁾
Ove Thøstesen, Grdmd. smstds., ⁴⁾
Gjørsenius Mørch, Huuslærer i Brøns, ⁵⁾
Haas, Kirkesanger og Skolelærer i Reisbye, ⁶⁾
P. Hansen, Kirkesanger og Skolelærer i Roager, ⁷⁾
Jørgen Nielsen Skau, Grdmd. i Kastrup, ⁸⁾
Andreas Dall, Grdmd. smstds., ⁹⁾

-
- ¹⁾ Født c. 1797 i Havervad, død 8. April 1865. Sønnen A. O. L. eier Gaarden.
- ²⁾ Lauest J., født 14. Nov. 1801, død 23. April 1856. Gaarden eies af Anton A. Hansen.
- ³⁾ Født 6. Dec. 1789, Soldat i Krigen 1808—13, død 11. Febr. 1868. Sønnen Frands Thygesen eier Gaarden.
- ⁴⁾ Født 26. Nov. 1799, død 10. Okt. 1881. Sønnen Klavs T. eier Gaarden.
- ⁵⁾ Johan Peter Sivert Gjørsenius M., født 27. April 1818 paa Kristianshavn, oprindelig Snedkersvend, 1841 Seminarist, Huslærer hos Præsterne i Brøns og Skærbæk, 1847 Lærer i Kastrup, 1852 Degn og Skolelærer i Løit, 1864 arresteret af Tydskerne, s. A. Lærer i Skjelby, pens. 1887, død 16. Juni 1889 i Kjøbenhavn.
- ⁶⁾ Carsten Peter H. født 15. April 1798 i Skærbæk, i 1848 Medlem af Hviding Herreds Landstorm, saaret i Fægtningen ved Brøns 20. Jan. 1849, flygtede til Ribe for at [undgaa Fangenskab, Aaret efter anholdt af Insurgenterne som formodet Ophavsmand til Landstormen, død 15. Marts 1882 i Haved.
- ⁷⁾ Født 1803 i Hygum, død 22. August 1869 i Kirkeby. Den ældste Søn Jens P. H. døde 1889 som Eier af Frifelt Kro i Vodder Sogn, Sønnen Hans H. er Gaardeier i Veirup Sogn i Nørrejylland.
- ⁸⁾ Født 12. Marts 1801, død 11. Febr. 1876. Gaarden eies af Dattersønnen Jørgen Vraa, dansk Undersaat.
- ⁹⁾ Født 1812 i Hviding, død 29. Marts 1855. Gaarden er ud-parcelleret.

P. Hansen Petersen, Boelsmand i Sommersted,

Niels Jensen Fuglesang, Grdmd. i Styding, ¹⁾

Ole Simonsen, Grdmd. i Vonsild, ²⁾

L. Hartvig Jepsen, Grdmd. smstds., ³⁾

Hans Bennedsen, Grdmd. smstds., ⁴⁾

Jørgen Hansen, Grdmd. smstds., ⁵⁾

Jørgen Villadsen, Grdmd. smstds., ⁶⁾

Hans Petersen Friis, Parcellist smstds., ⁷⁾

Jørgen Jørgensen Ravn, Sandemand i Sjølund. ⁸⁾

Envidere anmeldtes af den første Filialafdelings Formand, *Enevold Lauesen*, at følgende i Mødet d. 5. Mai d. A. vare optagne til Medlemmer af den slesvigske Forening:

¹⁾ Født 24. Juni 1805 i Stenderup, Toftlund Sogn, død 21. Nov. 1864. Gaarden eies af Nis Tinglev.

²⁾ O. S. Iskov, født 30. Marts 1787, død 29. Mai 1872. Sønnen Hans Christian I. eier Gaarden, som er udflyttet; hans ældste Søn er Forpagter af „Fønixborg“.

³⁾ Laurits H. J. Kongehus, født 1. Marts 1816 paa „Kongehuset“ ved Kolding, død 15. Okt. 1860. Stedet eies af Kjøbmand Sørensen fra Haderslev.

⁴⁾ Eiede „Kratthuset“ paa Vonsild Mark, død i Kolding. „Kratthuset“ eies af Jes Schjøtt.

⁵⁾ Født 11. April 1801 ved Høkkelbjerg, død 16. Juni 1883 paa Vonsild Mark (Kobbelhave Skov). Gaarden eies af Peder Raben fra Rørkjær.

⁶⁾ J. V. Hundevad, født i Dec. 1785 i Vonsbæk, eiede „Johannover“ paa Vonsild Mark, død 16. August 1875. Gaarden eies af Sønnen Villads J. H.

⁷⁾ Eiede „Svanemosehus“. Flyttede til Skanderup.

⁸⁾ Født 10. Marts 1803, Eier af „Lyksgaard“, senere af en Gaard i Veistruprød, 1833—67 Sandemand, Medstifter af Skamlingsbankeselskabet, 1867 Dannebrogsmænd, ivrig Patriot, død 8. April 1878. Hans Søn er fh. Landstingsmand N. J. R. til „Sjølundgaard“.

Ribe:

- Adler*, Adjunkt, ¹⁾
Ballin, Kjøbmand, ²⁾
Dessauer, Kandidat, ³⁾
Hyphoff, Redaktør, ⁴⁾
M. Jacobsen, Commis, ⁵⁾
S. Jacobsen, Commis, ⁶⁾
H. J. Møller, Kjøbmand, ⁷⁾
Nebelong, Architect, ⁸⁾
Vesterbye, Fuldmægtig, ⁹⁾
Vilmann, Fuldmægtig; ¹⁰⁾

-
- ¹⁾ Peter Christian A., født 6. Okt. 1796 i Kjøbenhavn, 1827 Adjunkt i Ribe, historisk Forfatter, 1849 Medlem af Lands-thinget, død 10. April 1851 i Ribe.
- ²⁾ Samuel Salomon B., født 31. Dec. 1801 i Middelfart, Kjøbmand i Ribe, i nogle Aar Formand i Borgerrepræsentationen, senere Grosserer i Kjøbenhavn, død 14. Juni 1871.
- ³⁾ Alexander D., født i Febr. 1802 i Kolding, Cand. phil., Skolebestyrer i Ribe, senere Kommunelærer i Hjørring, død 15. Nov. 1874.
- ⁴⁾ Emil August Thormondt H., født 1. Dec. 1810 i Ribe, Redaktør af „Ribe Stiftstidende“, død i Dec. 1885.
- ⁵⁾ Hartvig J., født 1. Marts 1814 i Assens, senere Kjøbmand i Thisted, død 31. Juli 1864.
- ⁶⁾ Salomon Nathan J., født 15. Januar 1819 i Assens, senere Kjøbmand i Holstebro, derefter Grosserer i Kjøbenhavn til 1883, lever.
- ⁷⁾ Hans Jensen M., født 14. April 1800 i Ribe, 1842—48 Stænderdeputeret, Formand for Ribe Byraad, død 2. Juni 1868.
- ⁸⁾ Niels Siegfred N., født 14. Okt. 1806 i Kjøbenhavn, ledede 1843—45 Ribe Domkirkes Restauration, 1855 Medlem af Kunstakademiet, 1856 Ridder af Dannebrog, 1864 Stadsbygmester i Kjøbenhavn og Justitsraad, død 9. Okt. 1871.
- ⁹⁾ Jens Kristensen V., født 25. Mai 1810 i Ribe, Bestyrer af Ribe Sparekasse, død 15. Dec. 1859.
- ¹⁰⁾ Peter W., født 29. Dec. 1809 i Ribe, Fuldmægtig hos Byfogden i Ribe, senere Kirkeværge, Hospitalsforstander og Branddirektør i Varde, død 13. Okt. 1863.

Hjerting Sogn:

Chr. Pet. Møller, Gaardmand, ¹⁾

Niels Pedersen Møller, Blytækker og Muurmester, ²⁾

Hans Jensen Tou, Grdmd., ³⁾

Jep Andresen, Grdmd., ⁴⁾

Anders Pet. Christophersen, Væver, ⁵⁾

Thomas Vonsild, ⁶⁾

Jens Trøk, Grdmd., ⁷⁾

Peter Nielsen Møller, ⁸⁾

Paul Jensen, Parcellist, ⁹⁾

Søren Andresen, Grdmd., ¹⁰⁾

Christian Brag, ¹¹⁾

¹⁾ Født 19. Sept. 1813 i Skærbæk Mølle, Lintrup Sogn, ivrig Patriot, lever. Alle hans Sønner ere udvandrede, den ældste til Amerika, de fem andre til Kongeriget.

²⁾ Født 1774 i Oxenvad, en ualmindelig dygtig Haandværker, død 25. Dec. 1861. Hans Søn se nedenfor Note 8.

³⁾ H. J. Thau, født 1786, død 30. Jan. 1856. Sønnen H. P. T. eier Gaarden; en anden Søn Martin H. T. har været Skolelærer.

⁴⁾ Født 1823, dansk Soldat 1848—50, lever paa Aftægt hos Sønnen Niels Andreasen, som eier den halve Gaard; en Søn Jørgen A. er i Amerika, en anden Hans A. paa Fyn.

⁵⁾ Født 1810, Gaardmand, død 13. Febr. 1886 i Lintrup.

⁶⁾ Guldsmed i Hjerting, død i Lintrup.

⁷⁾ Født 1817, lever paa Aftægt hos Sønnen P. T., som eier Gaarden.

⁸⁾ Født 8. Dec. 1805, Blytækker, Søn af Niels Pedersen M. (se ovenfor), død 5. August 1869. Broderen M. N. M. eier Stedet.

⁹⁾ Født 1799, død 24. Okt. 1850.

¹⁰⁾ Født i Januar 1804, tillige Smed, død 29. August 1878. Gaarden eies af en Sønneatter, som er gift med P. Lassen, dansk Undersaat.

¹¹⁾ Født 3. Marts 1783 i Nordborg, Svigerfader til Simon Schøtt (se ovenfor), død 21. Marts 1865.

Jørgen Jørgensen, Farver, ¹⁾
Peter Hansen, Grdmd., ²⁾
Terkel Knudsen, ³⁾
Anders Knudsen, ⁴⁾
Jens Nielsen Schmidt, Smed, ⁵⁾
Nis Mortensen, Grdmd., ⁶⁾
Peter Frants Borring, Grdmd., ⁷⁾
Terkel Jensen, Kaadner, ⁸⁾
Anders Madsen, Parcellist, ⁹⁾
Jacob Jensen, Grdmd., ¹⁰⁾
Poul Petersen Holst, Grdmd., ¹¹⁾
Mads Nissen Lund, Grdmd.; ¹²⁾

-
- ¹⁾ Født 1776 i Haderslev, først Lærer i Haderslev, Sommersted og Overlert, senere Gaardmand og Farver i Hjerting, død 11. Marts 1853. Sønnen H. H. J. bestyrer en Realskole i Vaalse paa Falster.
²⁾ Født 1802 i Rødding, død 13. Sept. 1879. Gaarden er udparcelleret; Hovedparcellen eies af P. M. Klausen.
³⁾ Født 1805, Parcellist, død 28. Juni 1864. Stedet eies af Jørgen Smidt.
⁴⁾ Født 1807, Parcellist, den Foregaaendes Broder, død 25. Marts 1867. Huset er nedbrudt.
⁵⁾ Født 1807, Parcellist og Smed, død 18. Januar 1857. Stedet eies af Malermester Chr. Hansen.
⁶⁾ Født 1813 i Rødding, død 8. Juni 1862. Gaarden er udparcelleret.
⁷⁾ Født 1805 i Langetved, død 2. Sept. 1845, Børnene ere forlængst reiste til Amerika. Gaarden eies af A. J. Smidt.
⁸⁾ Født 1810, Bygningshaandværker, død 10. Nov. 1872. Sønnen F. J. eier Stedet.
⁹⁾ Fra Fæsted, forlængst flyttet til Ribeeغنen.
¹⁰⁾ Født 1797, død 24. Juli 1858. Sønnen Jens Jacobsen eier Gaarden.
¹¹⁾ Lever paa Aftægt hos Sønnen Peder P. H., som eier Gaarden og var dansk Soldat i 1864. En Søn er i Amerika, to ere Farvere i Nørrejylland.
¹²⁾ Født 1810, død 19. Nov. 1844. Gaarden eies af Sønnen Hans Nissen L., som er dansk Undersaat.

Rødding Sogn:

Jens Hansen, Grdmd., ¹⁾*Hans Hansen*, Grdmd., ²⁾*Christen Slot*, Grdmd., ³⁾*Ole Brudsig*, Glarmester, ⁴⁾*Lorents Birkedahl*, Boelsmand, ⁵⁾*Jep Petersen*, Grdmd., ⁶⁾• *Carl Ohrt*, Snedkermester, ⁷⁾*Niels Olling*, Gaardmand, ⁸⁾*Hans Lassen*, Grdmd., ⁹⁾*Niels Krog*, Grdmd., ¹⁰⁾*Niels Adser*, ¹¹⁾*Christian Nielsen Gelert*, ¹²⁾*Niels Andresen Smidt*, Smed, ¹³⁾

¹⁾ Født 1798 i Smidstrup, død 27. Mai 1874. Sønnen Hans H., som eier Gaarden, har været dansk Soldat.

²⁾ Født 1784, død 20. Juni 1846. Sønnen Niels H., som eier Gaarden, har været dansk Soldat.

³⁾ Død som Aftægtsmand i Brøstrup.

⁴⁾ Født 1807 i Skrave, død 30. Okt. 1845.

⁵⁾ Født 2. Sept. 1804, død 2. Sept. 1863 barnløs.

⁶⁾ Født 21. August 1793, død 5. Mai 1879. Sønnen Peter A. Høberg eier Gaarden.

⁷⁾ Død i Rødding.

⁸⁾ N. Petersen Aalling, født 1795, død 4. Febr. 1867. Sønnen Niels Christian A. eier Gaarden.

⁹⁾ Født 30. Juni 1811, død 15. April 1878 barnløs.

¹⁰⁾ Født 1791 i Høirup, var med de danske Okkupationstropper i Frankrig, dekoreret med St. Helenamedailen, død 17. Nov. 1887. Sønnen Christen Peter K. eier Gaarden og er dansk Undersaat.

¹¹⁾ Død i Rødding 64 Aar gl. uden Børn.

¹²⁾ Snedker i Rødding, født 11. Januar 1821, død ugift 3. Nov. 1865.

¹³⁾ Født 6. April 1803, død 26. April 1879. Sønnen, Dreier og Musikus Jørgen N. S., eier Stedet og er dansk Undersaat.

Pet. Sørensen Smidt, Grdmd., ¹⁾

Peter Knudsen, Grdmd.; ²⁾

Lintrup Sogn:

Peter Jens Hansen, Grdmd.,

Mads Jensen, Grdmd., ³⁾

Jens Petersen Krensen, Parcellist,

Mads Tobiesen, Grdmd.,

Tobias Tobiassen,

Jørgen Petersen, Boelsmand,

Frederik Iversen, Boelsmand,

Peter Hansen,

Peter Thygesen Møller, Parcellist ⁴⁾;

endvidere:

Bøllemose, Præst i Hjortlund, ⁵⁾

Nis Jørgensen, Grdmd. i Stursbøll,

Niels Andresen Smidt smstds., ⁶⁾

Laue Iversen, Grdmd. i Stenderup,

Jens Madsen, Grdmd. i Hedegaardshøi,

Poul Godskesen, Grdmd. i Knorborg.

Derpaa gjordes det Forslag at understøtte den Petition, som henved 400 Borgere i Haderslev havde oversendt til Hs. Maj. Kongen, om at Byen atter maatte faae en

¹⁾ Født 1793, død 25. Sept. 1855.

²⁾ Født 1811 i Østerlindet, død ugift 29. Juni 1867.

³⁾ Gaardmand i Vimtrup, født 17. Juni 1811, lever paa Aftægt hos Sønnen, som eier Gaarden.

⁴⁾ Født 1776 paa Røddinggaardsmølle, 1808—38 Forpagter af Skærbæk Mølle, 1838—54 Gaardmand i Tornum, død 1885 hos sin Søn, Gaardmand Christian Peter M. i Hjerting.

⁵⁾ Hans B., født 29. Juni 1804 i Odense, 1827 Cand. theol., 1829 resid. Kapellan i Nykjøbing M., 1836 Sognepræst til Hjortlund og Kalvslund, 1851 til Aastrup, død 21. Dec. 1877.

⁶⁾ Kleinsmed, forlængst flyttet til Kongeriget.

Garnison. Generalforsamlingen vedtog, at Formanden skulde anmode Foreningens Sekretær, der fortiden befinder sig i Kjøbenhavn, om mundtlig at bede Kongen om Opfyldelsen af dette Ønske.

Endelig forelæstes det under 29 Marts d. A. igjennem det slesvig-holsten-lauenborgske Kancellie udfærdigede Patent angaaende Brugen af det danske Sprog i den slesvigske Stænderforsamling, og Generalforsamlingen fattede den Beslutning, at Formanden paa Foreningens Vegne strax skulde oversende Hs. Maj. Kongen en allerunderdanigst Adresse, hvilken lyder saaledes:

Allernaadigste Konge!

Med den dybeste Smerte har den Slesvigske Forening af de med Dagsposten ankomne offentlige Blade fra Hovedstaden erfaret, at Deres Majestæt, uagtet De anerkjender den danske Befolknings naturlige Ret til at bruge sit Modersmaal i Stænder-salen, alligevel ikke har troet at kunne sætte det danske Sprog paa samme Standpunct som vore tydske Brødrer. Den uudblivelige Følge vil være, at allerede i den forestaaende Stænderforsamling vil vort Modersmaal atter aldeles forstumme og Haabet til de paafølgende Forsamlinger er saagodt som intet. Blandt vore Børn vil det da fortælles som en sørgelig Mærkværdighed, at, uagtet Modersmaalet, der ved danske Folketaleres mandig-faste Færd efter en lang Fornedrelsestilstand atter trods Modstandernes Haan og Trusler i 1842 lød med klar Røst paa Folke-thinget, uagtet Landets Konge høitidelig anerkjendte den danske Slesvigens naturlige Ret til i sit eget Sprog der at hæve sin Stemme — uagtet det danske Folk tiljubede de djerve Folke-talere sit begeistrede Bifald, saa maatte dog allerede i 1844 den danske Tunge kun under saa indskrænkende Bestemmelser lyde i Stænderforsamlingen, at det vil være den danske Nationalitets mægtige Modstandere let at tilkjæmpe sig den for-ønskede Seir — ganske at holde vort Modersmaal ude af Stænder-salen. Foreningen vilde svigte sin Troskab og sin Kjerlighed imod Konge og Fædreneland, hvis den ikke udtalte sin Smerte over den Foranstaltning, hvormed Deres Majestæt har villet værne om det høitelskede Modersmaal, men som efter vor Overbevisning vil være vore Modstandere en kjerkommen Foranledning til atter at trænge det tilbage inden de snevre Grændser

og i den undertrykte Tilstand, hvorfra det under Deres Majestæts mægtige Beskjermelse med seirende Kraft havde begyndt at hæve sig. Foreningen opfylder da ifølge den idag afholdte Generalforsamlings Beslutning den smertelige Pligt, for Deres Majestæt at skildre de bittere og nedslaaende Følelser, hvoraf den føler sig gjennemtrængt.*)

Haderslev, den 13de Mai 1844.

Bertel P. Schmidt,
Vicesekretær.

Generalforsamling

i Haderslev, den 12te Juni 1844.

Følgende nye Medlemmer optoges i Foreningen:

Lassen, Skolelærer og Kirkesanger i Randrup, ¹⁾

Hans Peter Hansen, Gaardmand i Forballum, ²⁾

Utzen, Farver og Borgerkaptain i Ribe, ³⁾

Jørgen Chr. Lauritzen, Gaardm. paa Romøe, ⁴⁾

Dyrbye, Guldsmed i Ribe, ⁵⁾

Chr. Jørgen Petersen, Gaardmand paa Romøe,

Thingskriver *Jepsen* i Rinckenis, ⁶⁾

*) Konciperet af Pastor Hertel. Den nys ansatte Borger- og Politimester Lassen forbød denne Erklærings Offenliggjørelse i „Dannevirke“. P. C. K.

¹⁾ Født 24. Juni 1811 i Lourup, død 24. April 1870.

²⁾ Født 19. Marts 1807, lever. Gaarden eies af Sønnen Peter G. Johannsen.

³⁾ Nikolai Peter U., født 29. August 1805, død 30. April 1880.

⁴⁾ Født i Hodde Sogn, død c. 1875 i Hjerting i Guldager Sogn. Gaarden eies af Skibsfører N. A. Jensens Enke.

⁵⁾ Anders D., født 22. Dec. 1805, Løitnant ved Borgervæbningen, ledede 1848 Provianttransporter til de danske Tropper, lever.

⁶⁾ Peter J., født 15. Febr. 1799 i Ringenæs, Thingskriver i Lundtoft Herred, Stænderdeputeret, Ridder af Dannebrog, død 15. Mai 1869 i Kjøbenhavn.

Ped. Bertelsen, ¹⁾
Thomas Knudsen, ²⁾ } Gaardm. i Brorsbøl,
Lorenz Erichsen, ³⁾ }
Iver Knudsen, ⁴⁾ }
J. L. D. Strarup, Studiosus i Kolding, ⁵⁾
E. A. Barth i Svendborg,
Evald, Forpagter i Gabel,
P. N. Kjems i Lintrup,
Pet. H. Koch i Lintrup Kro. ⁶⁾

Ifølge § 10 i Foreningens Vedtægter, afgik ved Lodtrækning følgende 5 Repræsentanter:

H. Rudebeck i Grarup, *J. Jochimsen* i Kafdrup, *Jørg. Jensen* i Bramdrup, *J. Friis* i Fredsted, *Pet. P. Petersen* i Styding.

Førend man skred til Valget af Repræsentanter i de aftraadtes Sted, erklærede Viceformanden og Vicesekretæren, at de, med Hensyn til ét Gjenvælg, ikke ansaae det for rigtigt at antage et saadant, da de ifølge deres Functioner havde Adgang til Møderne, saa udfaldt Valget saaledes:

J. Rudebeck i Grarup, *J. Jensen* i Bramdrup, *J. Friis* i Fredsted, *J. Andersen* i Grønninghoved, *Dallberg* i Hygum, *Søedorff* i Røibøll.

¹⁾ Født 28. April 1816, død i 1874 i Grønnebæk.

²⁾ T. Ravn K., født 4. Nov. 1800, død 28. Nov. 1874, Sønnen Jørgen Thomsen Ravn eier Gaarden.

³⁾ L. E. Skov, født 1805, lever. Sønnen Peter S. eier Gaarden.

⁴⁾ Født 27. April 1811, død 14. Nov. 1875. Gaarden eies af en Datter, gift med Peter Iversen, dansk Undersaat.

⁵⁾ Johan Daniel Ludvig S., født 24. Dec. 1825, Cand. phil., Lærer ved Kjøbenhavns Kommuneskoler og Degn ved Straffeanstalten paa Kristianshavn, lever.

⁶⁾ Peter Hansen K., født 1800 i Hjerting, Kromand og Gaardmand i Lintrup, død 1870. Sønnen, som er dansk Undersaat, overtog Gaarden, men flyttede 1888 til Folding.

Dernæst skred man til Valg af to Suppleanter, som faldt paa

Hans Tinglef i Vonsyld, *Chr. Steffensen* i Styding.

Foreningens Sekretær L. P. Skau aflagde derpaa en Beretning om den af ham i forrige Maaned til Kjbhvn. gjorde Reise.

Det blev dernæst foreslaaet at oprette en Tiende- og Kirkekomite for Had. Provstie, saaledes, at Generalforsamlingen strax maatte vælge 12 Medlemmer af Foreningen og 13 Tiendeydere i Provstiet, udenfor Foreningen, hvilke 25 Mænd skulde sammentræde og foretage hensigtsmæssige Skridt til en tilfredsstillende og snarestmulige Regulering af Tiende- og Kirkevæsenet i Provstiet i Medfør af Stændernes Indstilling af 1836 og senere allerunderdanigste Petitioner. I det Tilfælde at Nogen skulde vægre sig ved at modtage Valget, eller at der senere ved Dødsfald eller Udmeldelser skulde indtræde Vacancer, da skulde Komiteen selv træffe Anstalt til disses Besættelse, ligesom Komiteen ogsaa maatte være bemyndiget til, hvis saadant kunde ansees for at være gavnligt, at opfordre endnu flere til at tiltræde Komiteen. Dette Forslag blev antaget, og faldt de i saa Henseende foretagne Valg saaledes:

a, af Foreningen:

Nis Lorenzen fra Lilholt, *A. From* fra Soed, *H. Tinglef* i Vonsyld, *Chr. Iversen* i Tapsuhr, *B. Hansen* i Taarning, *Schmidt* af Kjær Mølle, *Rudebek* i Flauth, *Prysse* i Skodborg, *J. Jensen* i Bæk, *Falle Uldall* i Binderup, *P. H. Lorenzen* i Haderslev, *J. Jensen* i Bramdrup,

b, udenfor Foreningen:

C. P. Koch paa Marienhof, *A. Petersen* i Dalbye, *M. Petersen* i Aastrup, *P. Madsen* i Øddis, *J. Thygesen* i Stenderup, *Chr. Juhl* i Hjerndrup, *J. A. Schmidt* i Haderslev, *Nis Iversen* i Hyrup, *M. Neumann* i Vilstrup, *J. From* i Grarup, *F. Petersen* i Bramdrup, *J. Knudsen* i Mastrup.

Dernæst besluttedes at udstede følgende Bekjendtgjørelse:

Den slesvigske Forenings Generalforsamling besluttede idag at erklære: at den ganske billigede den af den sidste slesvigske Stænderforsamlings Minoritet fattede Beslutning, ikke at ville møde iaar, dersom Patentet af 29. Marts ei førend Stænderforsamlingens Aabning forandredes.

Generalforsamlingen erklærede det endvidere for en Umulighed for Folkerepræsentanter, nu at møde paa det slesvigske Folkething, hvor den naturlige Ret, uden nogen Betingelse til enhver Tid at betjene sig af hvilketsomhelst slesvigsk Folkesprog, nu var undertrykt, hvor Modersmaalet, det eneste Nationalmærke, hvorimod selv en fremmed Erobrer forgjæves bryder sin Landse, naar han har lænkebundet Folket, og udslettet al anden Selvstændighed, paa en haanlig Maade er bleven underordnet; et Folkething, hvori den danske Nationalitet og dermed hele Danmark var given til Priis, ei blot for stolte og herskesyge Tydskeres Mishandling og Forhaanelse, men ogsaa for hele Europas Spot og Foragt.

For danske Mænd, under saadanne Betingelser at møde som Folkets Deputerede, var det samme, erklærede Generalforsamlingen slutteligen, som strax at dømme sig og Fædrelandet værdig til den rædsfulde Skjæbne, som man alt længe og tydelig har beredt det, og som nu er rykket et Skridt nærmere: Rigets Opløsning. *)

*) Stænder-Minoriteten vidste ikke ret, hvad den skulde. Pet. Hiort Lorenzen vaklede selv længe. Justitsraad Gyrtling, Læge i Haderslev, sagde ham imidlertid drøit, at ingen dansk Mand af Ære kunde tænke paa at begive sig til Stænderforsamlingen. Dette slog Lorenzen, han tog sin Beslutning og sendte strax Stafetter og Depescher til de

Fremdeles besluttede Generalforsamlingen, at indbyde patriotiske danske Mænd og Qvinder fra hele Riget til at deeltage i den paatænkte Fest paa Skamlingsbanken med følgende Opfordring:

Landsmænd! Skjøndt Begivenhedernes Gang maa være ligesaa bitter for Eder Alle, som for os, fordi det er hele den danske Nations aandelige Liv og Ære og Rigets Existents det gjælder, saa er det dog os, der daglig lide den Haan og Undertrykkelse, som en Hob fremmede og høifortydskede Herrer ei alene ustraffede, men unter Æres- og Naadesbevisninger troer at kunne tillade sig; men vort Mod er endnu ei faldet, og skal ei falde, saalænge vort Blod kan flyde. I forrige Stænderforsamling strandede Høitydskernes Vold, som sigtede til at undertrykke Modersmaalet; iaar staae Sagerne saaledes, at ingen dansk Mand, uden paa det bitterste at føle sig saaret, kan komme i Stændersalen.

Iaar kan man ved Skamlingsbankefest endnu maaske tale Dansk; Gud alene veed, om det kan skee adaare. Der kan ei være Tale om en Glædesfest, naar Græmmelse og Forbittrelse opfylde hver Mands Bryst, men vi ville opmuntre hverandre; vi ville i Forening mindes Fortiden, vore Forfædres Bedrifter, Nordens Kraft og Hæder, mindes, hvorledes vi fra et tappert og mægtigt Folk nu ere blevne saa svage, at enhver troer ustraffet at kunne fornærme os. Især ville vi trøste hverandre med det Haab, at der er en Fremtid, hvori det maae, kan og skal blive anderledes

øvrigt Medlemmer, Nielsen, Jepsen, N. Lorenzen, Posselt etc. Alle fulgte nu Lorenzens Beslutning og Form. i den Slesv. Forening maatte her sætte sit Stempel paa. Christian d. 8de blev vred over denne Beslutning. P. C. K.

og med den Beslutning, at vi af al Magt ville stræbe efter dette Haabs snarlige Opfyldelse. Derfor udtale vi den Forventning, at danske Mænd og Qvinder fra hele Riget, ville møde paa Skåmlingsbanke næstkommende 4. Juli. *)

Hans Nissen, Formand.

Haderslev, den 12te Juni 1844.

L. P. Skau,
Sekretær.

Generalforsamling.

Haderslev, den 10de Febr. 1845.

Allerførst forelæstes efterstaaende Kongelige Resolution, der er at ansee som en Anerkjendelse af Foreningens Tilværelse:

„Uagtet det fremgaaer af den commissariske Under-
„søgelse, som er anstillet i Anledning af de i den saa-
„kaldte Slesv. Forenings Generalforsamling den 12te Juni
„f. A. tagne og dernæst offentliggjorte Beslutninger, at
„Deltagerne i disse Beslutninger have gjort sig skyldige
„i en strafværdig Forseelse, saa have Vi dog, i den For-
„ventning, at Foreningens Medlemmer fremtidig vil-
„afholde sig fra lignende Uvæsen, af allerhøieste lands-

*) Hosstaaende er den berømte Protokol-Extrakt, som strax efter Mødet blev sendt til Indrykkelse til de fleste vigtigste Aviser i Kongeriget, Fdrl., Fyens Aviser, de jydskke Stiftsblade etc. I Dannevirke gik det ikke. Extractens Forfatter er hidtil forbleven en Hemmelighed. To vide den, men den ene er død, den anden, bekjendt fra Rødding Høiskole, boer paa Øerne i Havet (Navnet Joh. Wegener har Koch senere tilføjet). En Commission nedsattes, som bemægtigede sig denne Protokol. Commissionen (Johannsen, Lassen og Mussmann) samt alle Tydskerne haabede at faa Foreningens Hovedmænd i Tugthuset. P. C. K.

„herlig Myndighed fundet Os foranlediget til at lade Naade
„gaae for Ret.

„Det er derfor vor allerhøieste Villie, at bemeldte
„Undersøgelse ikke skal forfølges videre, og at den i Over-
„eensstemmelse med Vor allerhøieste Resolution af 3. Juli
„f. A. foranstaltede Suspension af Foreningens Forsamlinger
„atter hæves. Derhos ville vi dog tillige, at vedkommende
„Autoriteter paalægges, nøie at vaage over, at Foreningen
„i sin Virksomhed holder sig indenfor Lovlighedens Grændser,
„hvilket bør tilkjendegives de Paagjældende med den Be-
„tydning, at dersom Foreningens Medlemmer i deres For-
„samlinger paanye skulde gjøre sig skyldige i utilbørlige
„Forhandlinger eller Beslutninger, foruden den Straf, som
„de Skyldige efter Omstændighederne maatte paadrage sig,
„Foreningens ufortøvede Opløsning maa imødesees.“

Der besluttedes tillige, at dette Aktstykke, hvori findes
baade Indledning og Slutning, skulde opbevares blandt
Foreningens øvrige Papirer. *)

*) Dette Aktstykke lyder fuldstændig saaledes:

Protocol-Udskrift.

Actum Haderslev Amthus den 27. Janr. 1845 i den i An-
ledning af den saakaldte Slesvigske Forenings General-
forsamling den 12te Juni 1844 Allerhøiest anordnede Under-
søgelses-Commission.

Dags Dato mødte efter forudgaaet Stævning Gaardmand
og Sandemand Hans Nissen fra Hammelef og Gaardmand
Laurits Skau fra Sommersted og blev dem da forkyndt,
som følger:

Efterat det Kongelige Slesvig-Holsteen-Lauenborgske
Cancellie har modtaget Indberetning og Betænkning fra
den Kongelige Slesvigske Overcriminalret paa Gottorff an-
gaaende Resultaterne af den commissariske Undersøgelse,
der har fundet Sted i Anledning af forskjellige Beslutninger,
der i den saakaldte Slesvigske Forenings Generalforsam-
ling den 12te Juni f. A. ere tagne og dernæst offentliggjorte

Endvidere optoges følgende Medlemmer:

- Kjøbmand *Andr. Christiansen jun.* i Flensborg, ¹⁾
 Over- og Landsretsadvocat *Blauenfeldt* sammesteds, ²⁾
 Bogtrykker *Kastrup* sammesteds, ³⁾
 Degn og Skolelærer *Franck* i Beftoft, ⁴⁾
 Gaardeier *Peter Michaelsen* i Kastvraa, ⁵⁾
 Høiskoleforstander *Wegener* i Rødding, ⁶⁾

og bemeldte Collegium derpaa i denne Sag til Hans Majestæt Kongen har gjort allerunderdanigst Indstilling, har det under 10de Januar d. A. allernaadigst behaget Hans Majestæt at resolve som følger:

(Den Kgl. Resolution se Side 205.)

Ved i Medfør af Skrivelser resp. fra det Kongelige Slesvig-Holsteen-Lauenborgske Cancellie af 14de og den Kongelige Slesvigske Overcriminalret paa Gottorff af 21de d. M. at meddele Sandemand Hans Nissen, som Foreningens Formand, det Forestaaende til egen Efterretning og videre Tilkjendegivelse for samtlige Paagjældende, paalægges det ham tillige at lade denne Meddelelse indføre i Foreningens Protocol, der herved tilbageleveres Gaardmand Laurits Skau, som Foreningens Secretair, og vil til den Ende en Afskrift af den idag optagne Protocol blive ham tilstillet.

Derefter dimitteredes Comparenterne og Commissions-Mødet hævedes.

Til Bekræftelse:

J. Mussmann.

- 1) Andreas C., født 3. August 1816 i Flensborg, Chef for Handelshuset af samme Navn i Flensborg, 1850 Ridder af Dannebrog, 1856—64 Stempelpapirforvalter for Hertugdømmet Slesvig, lever i Kjøbenhavn.
- 2) Maximilian Franciscus B., født 26. April 1799 i Aabenraa, 1834 Advokat i Flensborg, 1850—64 Herredsfoged i Hytten Herred, død 29. Januar 1880 i Kjøbenhavn.
- 3) Asmus Siegfried K., født 1810 paa Laaland, død 2. April 1854.
- 4) Født 11. April 1800 i Gram, lever i Toftlund.
- 5) Født 15. Mai 1822 i Kastvraa, lever. Gaarden er delt mellem 2 Sønner, af hvilke en er dansk Undersaat. En Broder er Sognepræst til Rødding og Skrave Menigheder.
- 6) Johan Jørgen Stiller W., født 3. August 1811, 1837 Cand. theol., 1844 Forstander for Rødding Høiskole, 1845 Sogne-

- Gaardmand *Ped. Rasmussen Dall* i Aastrup, ¹⁾
Hans Fyhn sammesteds, ²⁾
 Vertshuusholder *L. Ebbesen* i Haderslev, ³⁾
J. S. Lund, Borger i Haderslev, ⁴⁾
Christian Gottlieb Markussen, Uhrmager i Rødding, ⁵⁾
Anders Johansen Schmidt i Stenderup, Toftlund Sogn,
 Skrædermester, ⁶⁾
Lorenz Christiansen i Fohl, Huusmand,
Mikkel Schultz, Landmand i Nustrup Bek, ⁷⁾
Nicolai Pedersen Jepsen i Stenderup, Østerlinnet Sogn,
Nis Jørgensen Schultz, Landmand i Bek, ⁸⁾
Nis Pedersen, Landboelsmand i Skrydstrup,
Hans Pedersen Sjælland, Huusmand i Fohl, ⁹⁾
Ludvig Mathiesen i Arnum, Høirup Sogn, ¹⁰⁾

præst til Halsted og Aunede, 1849 og 1852 Medlem af Folkethinget, død 20. August 1883.

- ¹⁾ Født 13. Juli 1800, død 20. Okt. 1878. Gaarden eies af Nis P. Nissen.
- ²⁾ H. Hansen F., Gaardmand, født 25. Mai 1822, en kort Tid Sognefoged, efter 1848, død 1884 i Haderslev. Gaarden eies af Mathias Møller.
- ³⁾ Laue E., født 29. Januar 1818, lever.
- ⁴⁾ Jens Sørensen L., født 16. Juli 1800, Slagtermester, Dannebrogsmænd, død 11. Juni 1880 paa Atlanterhavet paa Reisen til Amerika.
- ⁵⁾ Født 21. Januar 1813 i Endrupskov, død 26. Febr. 1863 i Rødding. Farfaderen var Præst i Meldorf.
- ⁶⁾ Født 14. April 1815, død 16. Marts 1878.
- ⁷⁾ Født i Februar 1813, død 1872 i Jernved, Broder til efterstaaende Nis Jørgensen Schultz.
- ⁸⁾ Født 8. Juni 1815 i Nustrupbæk, død i Bevtøft. Sønnen Niels Schultz boer i Aabøl.
- ⁹⁾ Død 22. Juni 1853, var Forpagter af Stampeværket i Fol.
- ¹⁰⁾ Født 1785 i Bevtøft, tjente i sin Ungdom 10 Aar som Soldat, var derefter Kniplingshandler, senere Gaardmand i Arnum, beholdt 1857 St. Helenamedaillen, død 25. April 1873. Gaarden eies af Jakob Petersen.

Jacob Johansen Schmidt, Smed i Stenderup, Toftlund Sogn, ¹⁾

Laurids Christensen, Sadelmager i Grambye, ²⁾

Jens Christian Jensen, Uhrmager i Grambye,

Marcus Gottlieb Marcussen, forhen Skolelærer i Endrupskov i Gram Sogn, ³⁾

• *Peder Nielsen*, Kromand i Lustruplund i Ribe Cathrine Sogn, ⁴⁾

Jens Pedersen Gram, Gaardmand i Stenderup, Toftlund Sogn, ⁵⁾

Christen Andersen Brøns, Gaardmand i Astrup, Brøns Sogn, ⁶⁾

Peder Madsen Møller, Smed i Arrild, Arrild Sogn, ^{*)}

Mads Lohmann, Gaardmand i Kokkenborg, Arrild Sogn, ^{*)}

Christen Storm, Skomager i Arrild, Arrild Sogn, ^{*)}

Jens Bloch, Skomager sammesteds, ^{*)}

Laurids Andersen, Student, ⁷⁾

Hansen i Lintrup,

Jørgen Petersen, Kaadner i Vimtrup,

Konrad Nissen, Gaardmand i Hygom,

Berg fra Kjøbenhavn,

Terkel Thomsen, Væver i Gabel, ⁸⁾

Henrik Jensen, Gaardmand i Lintrup,

¹⁾ Født 17. April 1817, lever.

²⁾ Født 4. Marts 1810 i Ribe, død 10. Mai 1866 i Fol.

³⁾ Født 25. Juli 1767 i Endrupskov, død 6. Dec. 1851 i Gramby.

⁴⁾ Død 24. Febr. 1853 i Lintrup.

⁵⁾ Født 3. Sept. 1804 i Nustrup, død 15. Sept. 1876 i Høirup. Gaarden eies af Simon Thyssen.

⁶⁾ Født 1808 i Mjolen, død 5. Juni 1858. Gaardens Hovedparcel eies af Peter Jansen Andersen.

⁷⁾ Ubekjendt.

⁸⁾ Født 20. Juni 1820 i Ribe, lever i Nustrup.

^{*)} Udmeldte.

Olè Madsen, Kaadner paa Kamtrupmark, ¹⁾

Mads Madsen paa Tornummark,

Peter Nørgaard, Avlsbestyrer i Rødding,

Peter Sørensen,

Poul Nissen,

Søren Hansen,

} Parcellister i Tornum,

Jens Peter Iversen, Kaadner i Tornum,

Niels Frank, Gaardmand i Røibøll, ²⁾

Rosendahl, Vagtmester i Kolding, ³⁾

M. Kleisdorff, Kjøbmand i Ribe, ⁴⁾

Wohnsen, Cand. theol., ⁵⁾

Ludvig Quist, Kjøbmand i Veile, ⁶⁾

Ammementorp, Eier af Vindalgaard, ⁷⁾

Buch, Forpagter i Engom. ⁸⁾

Greve de Lüttichau fremlagte et Forslag til Vedtægternes § 14.

Pastor Hagen foreslog, at den Slesv. Forening for Fremtiden ikke stedse skulde holde sine Møder i Haderslev,

¹⁾ Død, Svigersønnen Klaus Bech eier Stedet.

²⁾ Født 17. Febr. 1779, død 31. Juli 1860. Sønnesønnen Niels F. eier Gaarden.

³⁾ Jacob Johann R., født 24. Jan. 1804 i Flensborg, Skolekasserer, død 19. Mai 1866.

⁴⁾ Moses Lazarus K., født 3. Juni 1886 i Baiern, Kjøbmand og Garver i Ribe, Borgerrepræsentant, død 29. Marts 1859.

⁵⁾ Edvard Julius Leopold W., født 23. Nov. 1816 i Ribe, 1844 Cand. theol., Frivillig i 1848, avancerede til Premierløjtnant, 1848 Dannebrogsmænd, Inspektør ved de forenede Kirkeskoler i Kjøbenhavn, 1887 Ridder af Dannebrog, død 14. Sept. 1888.

⁶⁾ Skal være død 1853 af Kolera i Rensborg.

⁷⁾ Anders Christian A., født 22. Juni 1800 i Haastrup, Smidstrup Sogn, Eier af Vindalgaard i Hedensted Sogn, død 3. Dec. 1881.

⁸⁾ Jens Grunnet B., født 1. Nov. 1807 paa Roden i Stouby Sogn, død 24. Febr. 1878 i Tønning ved Horsens.

men afvexlende paa forskjellige Steder i Amtet, saaledes at Medlemmerne som boede langt borte fra Byen ogsaa kunde faae bekvemmere Leilighed til at deeltage i Forhandlingerne. Endvidere, at der skulde sørges for, at Foredrag bleve holdte, omtrent som i Skandinavisk Selskab i Kjøbenhavn. Forslaget understøttedes fra flere Sider, navnlig af L. Skau. En Comitee udnævntes, bestaaende af følgende Medlemmer: Grev deLüttichau, Pastorerne Hagen og Schøler, Sognefoged J. Jochimsen og N. Andersen i Forballum.

Sekretæren meddeelte Forsamlingen, at han i Forening med Formanden havde klaget over den Medfart, der var vederfaret Foreningen, baade til Slesvigske Stænderforsamling og til den Viborgske, dog uden at have modtaget direkte Svar. — Forsamlingen anerkjendte eenstemmig Rigtigheden af H. Nissens og L. Skaus Fremgangsmaade i denne Sag.

Sekretæren gav derpaa en Fremstilling af Høiskolens nærværende Tilstand, hvoraf fremgik, at den i det Væsentlige var god, men at der manglede Penge for at præstere Præstanda til Maidag.

Forslag gjordes til en Bygnings Opførelse for Eleverne paa Høiskolen og en Plan oplæstes til at danne et Actieselskab, for at tilveiebringe den fornødne Kapital.

Endelig udnævntes en Comitee til at udarbeide en Protest mod den holsteenske Stænderforsamlings saakaldte „Verwahrungsact“ og de tyske Stænderforsamlingers Indblanding i vore Anliggender, som paa en Generalforsamling, der om 4 Uger skulde afholdes, skulde fremlægge Udkastet og Formanden sætte samme under Diskussion.

Herpaa hævedes Forsamlingen.

Haderslev, den 10de Febr. 1845.

L. P. Skau, Sekretair.

Generalforsamling.

Haderslev, den 10. Marts 1845.

Forsamlingen aabnedes af Viceformanden Sognefoged J. Jochimsen med Anmeldelse om, at Formanden H. Nissen befandt sig paa en Reise, hvorfor han, ifølge Vedtægterne, fungerede i Stedet. Tillige anmeldtes, at Sekretæren opholdt sig i Kjøbenhavn, for at arbeide til Fordeel for Høiskolen m. m. Protokollen førtes derfor af Vice-sekretæren.

Comiteen til Udarbeidelse af den i forrige Møde besluttede Protest erklærede, at et af dens Medlemmer Grev Lüttichau havde ikke kunnet forene sig med de andre Herrer, men selv havde gjort Udkast. Begge bleve derfor oplæste og fremkaldte en livlig Diskussion. Ved Afstemning blev Majoritetens Udkast eenstemmig antaget og Grevens derimod forkastet. Der besluttedes, at Protesten skulde indsendes til Kongen, og siden bekjendtgjøres ved Trykken i danske og tyske Blade, maaske ogsaa i engelske og franske.*)

Dernæst stilledes det Forslag, at Foreningen skulde indsende et Andragende til Kongen om at begunstige den Flensborg-Husumer Bane. Forslaget discuteredes og endelig vedtoges, at Formanden skulde i Foreningens Navn indsende et Andragende til Hs. Maj. Kongen, hvori alle de Grunde, der saa stærkt taler for en Banes An-

*) Denne Protest blev i 1845 trykt hos J. C. Scharling i Kjøbenhavn med følgende Titel: „Protest fra den slesvigske Forening imod Itzehøer - Stænderforsamlings saakaldte „Verwahrungsact“ af 20. December forrige Aar, og imod de Tydske Stænderforsamlings Indblanding i de Slesvigske Anliggender. Udgivet af den Slesvigske Hjælpeforening.“

Iæggelse fra Øst til Vest, maatte fremhæves, og at Kongen vilde allernaadigst begunstige den Flensborg-Husuner Bane.

Endelig gjortes Forslag til Foreningen, om at udnævne en staaende Comitee til at lægge Mærke til de famøse Angreb, som jævnlig gjøres i tydske Blade imod Foreningen og imod den danske Stat overhovedet, og indkomme med Forslag til Generalforsamlingen om at tage til Gjenmæle, hvergang Comiteen fandt saadant fornødent. Til Medlemmer af denne Comitee valgtes Prof. Flor, P. H. Lorenzen*), P. C. Koch.

Derpaa sluttedes Forhandlingen.

Haderslev, den 10. Marts 1845.

L. P. Skau.

Generalforsamling den 12te Juni 1845.

1. Der afgaves Beretning om Udfaldet af Protesten og Jernbaneandragendet.

2. Den i Mødet den 12te Febr. indsatte Comitee til at prøve et forskjelligartet Forslag, der endnu ikke var indkommet med Betænkning, blev anmodet om at indlevere samme.

3. Dernæst diskuteredes Forslaget om at holde Møder paa forskjellige Steder i Amtet, og Resultatet blev, at et Forsøg skulde gjøres Onsdag den 25. Juni med en Forsamling i Steensskroe.

4. Det vedtoges at ethvert tiltrædende Medlem skal betale 1 Rbdlr. aarlig til Høiskolen. Af de som allerede var Medlemmer, tegnede sig strax 29 Mænd som bidragydende.

*) Peter Hiort Lorenzen dør nu faa Dage efter. P. C. K.

Sluttelig optoges i Foreningen:

Kjøbmand *Carl Lorenzen* i Haderslev, ¹⁾

Farver *Lund* i Agerskov. ²⁾

Haderslev, 12. Juni 1845.

Laur. Skau, Sekretær.

Steenskroe, den 25de Juni 1845.

Den til idag berammede Forsamling blev hævet, uden at Noget forhandlede, da der ikke indfandt sig et tilstrækkeligt Antal Medlemmer. *)

Haderslev, den 18de Septbr. 1845.

1. Der optoges følgende ny Medlemmer:

Justitsraad *Gyrsting* i Haderslev, ³⁾

Dr. *Paulsen*, Lærer ved Høiskolen i Rødding. ⁴⁾

¹⁾ Carl Frederik Christian L., født 29. Okt. 1819 i Haderslev, Søn af Peter Hiort Lorenzen, Kjøbmand i Haderslev, lever i Milwaukee i Wiskonsin.

²⁾ Flyttet til Samsø.

³⁾ Jacob G., født 1783 i Slagelse, 1807 Underkirurg i Søetaten, 1811 Cand. chir., 1816 Krigsraad, praktiserende Læge i Haderslev, 1838 Justitsraad, død 2. Januar 1847, var gift med en Kusine til Peter Hiort Lorenzen.

⁴⁾ Christian Marinus P., født 14. Marts 1818 i Aalborg, 1838 Cand. pharm., til 1842 Assistent ved det akademiske Laboratorium i Kiel, 1844 Dr. phil. i Heidelberg, 1845 Lærer ved Rødding Høiskole, 1846 Fabrikkontrolør i Altona, 1849—53 Medlem af Folkethinget, 1851 Kommitteret under Finansministeriet, s. A. Ridder af Dannebrog, 1854 Generalbefuldmægtiget og Meddirektør for det sydslesvigske Jernbaneselskab, s. A. Justitsraad, 1858—63 Medlem af slesvigske Stænderforsamling, 1862 Dannebrogsmænd, købte nogle Aar efter 1864 Linaa Vesterskov ved Laven Station, hvor han anlagde omfattende Planteskoler og anstillede Forsøg med udenlandske Naaletræer, død 20. Juli 1884.

*) Flor var tilstede i Mødet, og var siden arrig over, ikke at være reist til Kjøbenhavn til det derværende svenske Studenter(?) - Møde.

2. Forslag til en Omorganisation af Foreningen oplæstes og diskuteredes; Udfaldet blev, at en ny Comitee udnævntes, for at omarbeide Foreningens Vedtægter. Dertil valgtes:

Pastor *Hertel*, Sognefoged *J. Jochimsen*, Prof. *Flor*, *Wiimb*, *Knudsen*, Kloster, Assessor *Kjer*.

Generalforsamling

Haderslev, den 19. Januar 1846.

Følgende nye Medlemmer optoges eenstemmig:

<i>Bertelsen</i> paa Vonnetgaard, Vonsbæk Sogn, ¹⁾	} alle tre Gaardmænd.
<i>Jes Bredaa</i> i Overkjestrup, ²⁾	
<i>Hans Nissen Knudsen</i> i Ausbøl, ³⁾	
<i>Peter Nissen</i> i Langhorn. ⁴⁾	

Formanden gav et Referat af hvad, der var forefaldet siden sidste Generalforsamling; han opfordrede Forsamlingen til at vælge en Komitee til at gennemsee Foreningens, hos ham beroende Regnskab og erklærede, at den hidtilværende Bestyrelse aftraadte som Følge af, at dens Funktionstid var udløben.

• Forsamlingen skred derpaa til Valget af trende Personer. Valget faldt paa:

Redaktør *Pet. Chr. Koch*, Kjøbmand *C. F. Lorenzen* og Kjøbmand *J. Sørensen Lund*.

Derpaa skredes til Valget af en ny Bestyrelse, hvorhos blev fastsat, at Formanden og Sekretæren herefter skulde

¹⁾ Bertel Mikkelsen B. til Vonnetgaard, lever paa Aftægt hos Sønnen Peter Mikkelsen B.

²⁾ Født 10. Sept. 1821 i Kjestrup, lever. En Søn, som er dansk Undersaat, eier Gaarden.

³⁾ Født 12. Juni 1806 i Ausbøl, lever paa Aftægt hos en Søn i Skrydstrup. Sønnen Nis K. eier Gaarden i Ausbøl.

⁴⁾ Født 4. Nov. 1811, død 31. August 1867. Slægten er uddød.

gjøre deres Arbejder uden Betaling, hvorimod Kassereren skulde nyde en Godtgjørelse af $6\frac{2}{3}$ Rbsk. af hver Rigsdaler, som han inddrev i Kontingent. Valget af den nye Bestyrelse faldt paa:

Laurids Petersen Skau, Formand, *Pet. Chr. Koch*, Sekretær, Assessor *C. Kjær*, Kasserer, Professor *C. Flor*, Redaktionssekretær, *Jver Jochimsen*, Viceformand, *C. F. Lorenzen*, *Bertel Peter Schmidt*, Hjælpesekretærer.

Formanden opfordrede den under 18. Spt. 1845 til Lovenes Revision nedsatte Komitee til at fremlægge sit Arbejde. Professor Flor indledte Referatet. Assessor Kjær oplæste en af ham forfattet Revision. Formanden aabnede en Opposition mod enkelte deri fremsatte Bestemmelser. Der reiste sig en længere, livlig Diskussion fornemmelig betræffende det Spørgsmaal, om Beboerne i Kongeriget kunne optages i den slesvigske Forening eller ikke? Efterat væsenlige Grunde for og imod vare blevne fremførte, vedtoges omsider eenstemmig: at der indtil videre ikke skulde optages Beboere i Kongeriget som Medlemmer, men da Overlærer Sick i Odense allerede forlængst havde anmeldt sig til Optagelse og nylig i en Skrivelse havde trængt derpaa, saa fandt Ingen Noget at indvende mod denne virksomme Vens Optagelse i Foreningen.

Overlærer *Sick* i Odense optoges eenstemmig som Medlem. ¹⁾

Forsamlingen fandt det gavnligt, at det af Sekretæren og Formanden foreslaaede Kvartalsskrift blev udgivet, naar det kunde lade sig udføre. Derpaa fremlagte Formanden

¹⁾ Johannes Peter Christian S., f. 19. Febr. 1812, 1838 Cand. philol., 1839 Adjunkt og 1844 Overlærer ved Odense Katedralskole, 1864—65 Medlem af Rigsraadets Landsthing, død 20. Juli 1884 i Kjøbenhavn.

den af ham og Sekretæren udarbejdede Plan til den af sidstnævnte saa længe foreslaaede Inddeling af Foreningen i Kredse. Denne Plan blev eenstemmig antagen, og valgtes for de arronderede 21 Kredse følgende 21 Kredsforstandere:

Jacob Friis i Fredsted for 1ste Kreds: a) Gammelhadarslev, b) Nyhadarslev, c) Hammelev Sogn.

Peter Ravn i Kjelstrup for 2den Kreds: a) Hoptrup Sogn, b) Vilstrup Sogn.

Hans Rudebeck i Grarup for 3. Kreds: a) Halk Sogn, b) Øesby Sogn, c) Grarup Sogn, d) Starup Sogn.

Jørgen Jensen i Bæk for 4de Kreds: a) Vonsbæk Sogn, b) Aastrup Sogn.

Jørgen Jensen i Bramdrup for 5. Kreds: a) Moltrup Sogn, b) Bjerning Sogn.

Jørgen J. From i Fjelstrup for 6te Kreds: a) Fjelstrup Sogn, b) Thyrstrup Sogn, c) Aller Sogn, d) Frørup Sogn.

Hans Petersen i Veistrup Roi for 7de Kreds: a) Heils Sogn, b) Veistrup Sogn, c) Taps Sogn.

Frands Petersen i Stenderup for 8de Kreds: a) Stenderup Sogn, b) Bjert Sogn.

Kay Hansen i Vonsyld for 9de Kreds: a) Vonsyld Sogn, b) Dalby Sogn, c) Øddis Sogn.

Jens Læwritzen Skau i Sommersted for 10. Kreds: a) Sommersted Sogn, b) Jels Sogn, c) Oxenvad Sogn, d) Maugstrup Sogn.

B. Bergholt i Gabel for 11. Kreds: a) Nustrup Sogn, b) Skrydstrup Sogn.

J. J. Barsø i Kastrop for 12. Kreds: a) Gram Gods, b) Østerlinnet Sogn.

Assessor *Kjær* i Rødding for 13. Kreds: a) Rødding Sogn, b) Hygom Sogn.*)

*) Blandt endel mig af Statsrevisor Sofus Høgsbro velvillig overladte Papirer fandtes følgende

Udskrift af den 13de Kredses Protokol.

Onsdagen den 11te Februar 1846 om Eftermiddagen Kl. 6 holdt 13de Kreds af den slesvigske Forening (Rødding og Hygom Sogne) sit første Møde i Rødding Kro. Medlemmernes Antal i denne Kreds er 30. Af disse havde følgende 13 indfundet sig:

Professor Flor, Dr. Paulsen, Cand. theol. Müller, Gaardmændene Iver Møller, Jens Hansen, Jeppe Andersen, Christen Slot, Peter Knudsen, Landboelsmændene Lorents Birkedal, Niels Adser, Snedker Carl Ohrt, Kromand Bay og Assessor *Kjær*, foruden to nye: Parcellist Hense og Landboelsmand Niels Frank, hvilke eenstemmig optoges. Da jeg i forveien havde underrettet tvende Nabokredse om Mødet, havde vi den Fornøielse, at det ogsaa blev besøgt af følgende 5 Medlemmer af den 14de Kreds (Skrave og Skodborg Sogne): Stænderdeputeret Posselt, Gaardmændene Jens Nic. Thaysen, Enevold Lauesen, Klaus Dall og Jeppe Andresen; medens vi have god Grund til at antage, at en eller anden Misforstaaelse har forvoldet, at Ingen indfandt sig fra den talrige 15de Kreds (Hjerting og Lintrup Sogne).

Som Kredsforsender ønskede jeg Forsamlingen velkommen og aabnede Forhandlingerne med at gjøre den bekjendt med de Forandringer, som af Generalforsamlingen i Haderslev den 10de Januar d. A. vedtoges i den slesvigske Forenings Organisation, samt med Valget af Bestyrelsens nye Medlemmer, hvorved jeg navnlig gjorde opmærksom paa Betydningen af en Redactionssecretairs Forretning, nemlig at redigere eller idetmindste at revidere enhver større eller mindre Skrivelse, som udgives paa Tryk i Foreningens Navn. Derefter opfordrede jeg Medlemmerne til at meddele, hvad de mulig havde at foredrage. Professor Flor udbad sig da Tilladelse til at forelæse tvende Petitioner til H. M. Kongen, den ene om Landcommunalvæsenet, den anden om Jagtfrihed, hvilke for Tiden vare under Trykken, men ham tilstillede i Haandskrift fra Foreningens Formand L. Skau. Begge disse Petitioner vandt overordentligt Bifald og gav Anledning til levende Samtale over deres Indhold. Kun gjorde den Stænderdeputerede

Jens Nicolay Thaysen i Langetved for 14. Kreds:

a) Skrave Sogn, b) Skodborg Sogn.

Jens Madsen paa Gastrupgaard for 15. Kreds: a) Lin-

trup Sogn, b) Hjerting Sogn, c) Hjortlund Sogn.

Pastor *Feilberg* i Vestervedsted for 16. Kreds: a) Vester-

vedsted Sogn, b) Roager Sogn, c) Reisby Sogn.

Pastor *Hagen* i Medolden for 17. Kreds: a) Medolden

Sogn, b) Brøns Sogn, c) Randrup Sogn, d) Røm-Ø.

Hans Andr. Krüger i Beftoft for 18. Kreds: a) Beftoft

Sogn, b) Agerskov Sogn, c) Toftlund Sogn.

Andr. Christiansen i Flensborg for 19. Kreds:

a) Flensborg, b) Omegn.

Matth. P. J. Paulsen i Sønderborg for 20. Kreds:

a) Sundeved, b) Sønderborg og Als, c) Aabenraa.

Posselt den Bemærkning ved Petitionen angaaende Communalvæsnet, at man vel næppe ubetinget burde ønske hver Communes Regnskab trykt, da dette oftere kunde blive vel kostbart, hvilken Bemærkning af Flere erkjendtes for grundet. Samme Medlem udhævede tillige, hvor ønskeligt det vilde være, hvis atter en Petition om Indførelse af Forligelsescommissioner snarest muligt blev indgivet til Hans Majestæt, og herom fandtes i Forsamlingen kun een Stemme. Derpaa oplæste jeg „Nogle Betragtninger af en slesvigske Præst i Anledning af Sprogforholdene i Slesvig“, hvilken Afhandling, der findes trykt i Dansk Folkeblad 11te Aargang Nr. 45, hørtes med Opmærksomhed og Interesse. I Løbet af de Samtaler, som dernæst fandt Sted, tog Prof. Flor Anledning til at udvikle Begrebet af Edsvorneretter, en Gjenstand, hvorom Adskillige af de Tilstedeværende ofte havde hørt tale, men ingen klar Forestilling havde. Hermed sluttedes Forhandlingerne, og den øvrige Deel af Aftenen tilbragtes under et tarveligt Aftensmaaltid med Samtaler og med fædrelandske og muntre Sange. Man skiltes med det Ønske, at Nabokredsene ved deres Møder, ligesom i Dag, saaledes og fremdeles maatte besøge hverandre.

Kiær,
Kredsforstander.

H. C. Refslund i Kjøbenhavn for 21. Kreds:
a) Kjøbenhavn.

Det vedtoges, at disse 21 Kredsforstandere skulde være Foreningens Repræsentanter (se Vedtægtens § 10), medens de hidtilværende Repræsentanters Funktion hævedes. Tiden tillod ikke at prøve eller antage flere af de til Foreningens Reorganisation foreslaaede Reformers og Mødet hævedes. *Pet. Chr. Koch.*

Generalforsamling

den 12te Juni 1846.

Formanden refererede, hvad der var foregaaet siden sidste Møde den 19. Januar, næmlig at tvende Petitioner, den ene om Jagtvæsenet,*) den anden om

*) Allernaadigste Konge!

Allerede i lang Tid har det her i Slesvig været et almindeligt Folkeønske paa Landet, at det Kongelige Jagtregale maatte vorde ophævet, og at enhver Grundeier erholdt Jagtret paa sin Jordlod. Dette Ønske har ikke sin Grund i, at Lysten til at gaae paa Jagt er saa udbredt i Bondestanden, men deri, at dennes større Kultur og det forbedrede Landvæsen gjøre de Ulemper føleligere, som nødvendigen ere forbundne med Tingenes nuværende Stilling. Det glædede derfor enhver Landmand, da den Slesvigske Stænderforsamling i Aaret 1836 tog denne Sag under Behandling. Men baade denne Gang og senere, naar samme Anliggende blev foretaget, udkom ikke det forhaabede Resultat, formodentlig fordi det egentlig kun var af Vigtighed for Bondestanden, medens det stred mod adskillige Høierestaaendes personlige Interesse. Vi vove derfor i dybeste Underdanighed at frembære vor Bøn direkte for Deres Majestæt, haabende at Allerhøistsamme ikke ugunstig vil høre de Grunde vi skulle tillade os at anføre for den.

Skjøndt vi udsætte os for kun at omtale bekjendte Sandheder, kunne vi dog ikke undlade at gjøre opmærksom paa den materielle Skade, som Jagtregalet foraarsager os, hvilken vistnok er større end Mange ville troe. I de østlige Egne af Hertugdømmet Slesvig, med de betydelige

Communalvæsenet, vare af Formanden udsendte, den første i den slesvigske Forenings, den sidste i hans eget Navn, til

Skove, konserveres Kronvildtet af de høie Jagtherrer, og det er der ikke sjældent, at Bonden maa see paa, at hele Flokke af Hjorte opæde og nedtrampe hans Raps eller Korn. Og ere Beboerne af Hedeegnene end frie for Kronvildtets Ødelæggelser, saa hjemsøge desto oftere Harer deres Kaal og andre Havefrugter og Ræven deres Lam og Gjæs. Vel hedder det, at man kan melde sligt til Jægeren og bede ham tage Forholdsregler for at afhjælpe Ulemperne; men Erfaringen har tilstrækkelig lært os, hvor lidet dette Middel i Virkeligheden hjælper. Mod al anden Vold og Uret fra Høie eller Lave beskytter Loven os i vort velsignede Land; men naar Skovens og Markens vilde Dyr hæрге vor Eien- dom, staae vi værgeløse, fordi vi ikke tør anvende det eneste virksomme Middel: at skyde dem paa vor egen Jord. Og Straffene for Overtrædelse af Jagtlovene ere meget strænge.

Men ikke alene i materiel, ogsaa i moralsk Henseende virker Jagtregalet skadeligt. I Middelalderen, paa en Tid, da Landets Beboere vare enten Herrer eller Tjenere, og kun følte sig enten som Herrer eller Tjenere, kunde det uden Anstød gaae an, at Bønderne paa Klapjagterne i Selskab med Jagthundene maatte drive Vildtet igjennem Skove og over Marker hen til Jægerne. Men naar vi nu, da Regjeringen i mangfoldige Aar har arbeidet paa at gjøre Bønderne, Statens talrigste og stærkeste Sønner, ikke underordnede, men sideordnede de andre Stænder, skulle gjøre det Samme, ikke til virkeligt Gavn for Staten, men til Fornøielse for dens Jagtembedsmænd og disses Venner — da saarer det dybt vor Følelse, som om der var givet de høie Herrer Ret til, engang imellem at lade os fornemme, at vi endnu ikke ganske ere slupne ud af Trældommen.

Saalænge Jagtlovene bestaae uforandrede, kan Bonden ikke føle sig som virkelig Herre paa sin Eiendom, og ikke føle sig saa fri for borgerlige Ydmygelser, som Landets andre Sønner. Derfor betragter han disse Love med stor Uvillie, og er tilbøielig til i deres Overtræder at see, ikke en Forbryder, men en modig Kæmper for hans naturlige Ret; og en saadan Betragtning af Lovene maa være lige- saa skadelig for Samfundet, som fordærvelig for hans Moralitet.

Underskrift, og at de vare komne tilbage med talrige Underskrifter og derpaa indsendte til Hs. Maj.s Kabinetssekretær. Forsaml. besluttede ogsaa at anerkjende Petitionen om Kommunalvæsenet som sin og som udgaaende fra den slesv. Forening.

Af nye Medlemmer vare optagne i 1. Kreds:

J. A. Schmidt i Haderslev, ¹⁾

og Mekanikus *L. Engel* ib.

Formanden bragte dernæst Spørgsmaalet om Ydelsen af den ofte diskuterede aarlige Rigsbdaler paa Bane. Resultatet af Diskussionen blev, at denne Rigsbd. i Reglen skulde, saaledes som allerede i en tidligere Generalforsamling vedtaget, tilfalde Høiskolen, der er Foreningens Foster og trænger til dens Understøttelse, medens dog de aldeles nødvendige Udgifter, som Formanden kunde have og som

Det er desuden utvivlsomt, at Jagtregalet er til Udgift, og ikke til Indtægt for Staten, hvilket da vilde være een Grund mere til at hæve det.

Da endelig alt Jagthoveri er ophævet i Kongeriget og Jagtfrihed der i flere Aar har været indført, uden at volde den Skade for Bonden selv, som Jagtregalets Forsvarere i Stænderforsamlingen tidligere have forudsagt; saa vove vi, støttende os paa de anførte Grunde, og i Tillid til Deres Majestæts Kjærlighed til alle Deres Majestæts trohengivne Undersaatter, i dybeste Underdanighed at nedlægge den Bøn for Deres Majestæts Throne:

„At Deres Majestæt allernaadigst vil lade den næste
 „Stænderforsamling forelægge et Lovudkast sigtende
 „til at give alle Grundeiere i Hertugdømmet Slesvig
 „Jagtfrihed, hver paa sin egen Jord, og at ophæve
 „alt Jagthoveri i Lighed med hvad der er skeet i
 „Kongeriget.“

Sogn, Maaned 1846.

Allerunderdanigst

¹⁾ Jens Andersen Schmidt, født 3. Juni 1789 i Veien, Thingmand, død 4. April 1871.

ikke bestredes af Hjælpeforeningen i Kjøbenhavn, ogsaa skulde afholdes af bemeldte Rbdlr. Med Hensyn til Indkrævningen, da erklærede Prof. Flor, at Ass. Kjær, som idag ei kunde være tilstede i Forsamlingen, havde erklæret sig fuldkommen tilfreds med, at de resp. Kredsforstandere indkrævede Bidragene for deres Kredse, og at han i saa Tilfælde naturligvis ikke kunde ønske at modtage de tidligere for Kassereren bestemte 2 Sk. Cour. af hver Rbdlr. Det blev da vedtaget, at Formanden snarest muligt skulde opfordre hver Kredsforstander til at opkræve og indsende oftomtalt Rbdlr. for det forløbne Aar for 12. Juni 1845 til 12. Juni 1846.

Fremdeles meddeelte Formanden Forsamlingen, at Høiskoledirektionen havde, under Forbehold af Foreningens Approbation, til Stænderdeputeret og Gaardmand Posselt i Kjøbenhoved under 10. d. Md. bortforpagtet Høiskolens Jorder og Elevernes Bespisning m. v. paa 6 Aar for 200 Rdl. Cour. aarlig, imod at Posselt modtog de af Eleverne ydede 25 Rdl. Cour. halvaarlig. Kontrakten forelæstes, og Forsamlingen approberede den. Videre meddelte Formanden de af Høiskoledirektionen foreløbig gjorte Skridt for, at Høiskole-Eiendommen kunde overgaae fra Fæstegaard til Knudsen i Forballum til Selveiendom for den slesvigske Forening. Knudsen, som var tilstæde, erklærede sig tilfreds baade med Kontrakten og med Gaardens Afstaaelse til den slesvigske Forening. Endnu meddelte Formanden, at Høiskoledirektionen havde i et Møde den 31. Marts konstitueret Thingmand Schmidt og Pastor Hagen som Medlemmer af Direktionen paa Grund af Schølers og Schmidts Bortreise, hvilken Konstitution af Generalforsamlingen anerkjendtes.

Endelig optoges følgende 14 nye Medlemmer i 8. Kreds:

Paul Michelsen, Gaardmand i Varmark, ¹⁾

Andr. Matthiessen Frost, Gaardm. i Stenderup, ²⁾

Gregers Petersen, Gaardmd. sstds., ³⁾

Knud Jensen, Parcellist sstds., ⁴⁾

Niels Nissen Petersen, Gaardmd. sstd., ⁵⁾

Laurids Hansen, Gaardmand sstd., ⁶⁾

Erik Nissen Hat, Gaardmand sstd., ⁷⁾

Rasmus Jensen, Parcellist sstd., ⁸⁾

Lars Jørgensen, Parcellist sstd., ⁹⁾

Chr. Jensen Tinglev, Parcellist sstd., ¹⁰⁾

Claus Tonnesen, Gaardmd. sstd., ¹¹⁾

¹⁾ Født 20. Febr. 1794, Kirkeværge, Dannebrogsmænd, død 28. Dec. 1882. Gaarden eies af Jens Madsen Dahl.

²⁾ A. M. Frost, født 17. Nov. 1801, Kirkeværge, død 30. Juli 1865. Gaarden eies af Sønnen Christen Andresen F.

³⁾ Født 16. Febr. 1793, død 22. Januar 1881. Gaarden eies af Datteren, Enke efter Nis Jørgensen Bruhn.

⁴⁾ K. J. Høisager, født 13. Dec. 1806, Kirkeværge, død 26. Okt. 1868 i Stenderupskov. Gaarden eies af Thomas Breining.

⁵⁾ Født 16. Juli 1809 i Dalby, død 15. Okt. 1850. Gaarden eies af Peter Vyff.

⁶⁾ Født 24. Febr. 1800, død 19. Sept. 1859. Gaarden eies af Dattersønnen Laurits Hansen Bramsen.

⁷⁾ Født 24. Mai 1798, død 27. Nov. 1865. Gaarden eies af Hans Lauesen Frost.

⁸⁾ Født 1786 paa Fyn, død 23. Januar 1870. Stedet eies af Dattersønnen Rudolf Langhoff.

⁹⁾ Født 3. August 1801 i Tyrstrup, død 1. April 1874 i Stenderupskov. Gaarden eies af Sønnen Jørgen Larsen Petersen.

¹⁰⁾ Født 8. April 1803 i Vonsild, død 21. Dec. 1873 i Kolding. Gaarden er udstykket.

¹¹⁾ Født 14. Dec. 1792, død 8. Marts 1855. Da Oprørerne i 1848 sendte to Dragoner til Stenderup og forlangte 20 Ægtvogne, raadede han og Andreas Mathisen Frost (se ovf.) Bønderne fra at efterkomme Ordren. Næste Dag kom Dragonerne tilbage med en Afdeling Jægere, som nu tog

Hans Petersen Beck, Gaardmd. sstd., ¹⁾

Christian Christiansen, Parcellist sstd., ²⁾

Hans Matth. Frost, Gaardmd. sstd. ³⁾

Pet. Chr. Koch,

p. t. Sekretær.

Overord. Generalforsamling

d. 27. Juli 1846.

Formanden anførte det Øiemed, i hvilken Forsamlingen var tilstæde: Indgivelsen af en Takadresse til Hs. Maj. Kongen for det aabne Brev af 8. Juli. Han oplæste ogsaa en Skrivelse fra Overlærer K. Sick i Odense. *)

30—40 Ægtvogne og medtog de to nævnte Bønder til Haderslev, hvor de holdtes nogle Dage i Fængsel. Gaarden eies af Peter Bogh.

¹⁾ Født 29. Nov. 1797, død 10. Juli 1848. Gaarden er udparcelleret.

²⁾ Flyttet til Nørrejylland. Stedet eies af Jens Alexandersen Kragh.

³⁾ Hans Mathisen Frost, født 2. Januar 1797, død 12. Nov. 1873. Gaarden eies af Svigersønnen Jep Lauesen Becks Enke.

*) Denne Skrivelse lyder saaledes:

Forhindret ved uafviselige Embedsforretninger fra at overvære den til imorgen Mand. d. 27. Juli berammede overordentlige Forsamling af den slesvigske Forening, tillader jeg mig at tilskrive denne for at forebringe mine Herrer Medbrødre hvad jeg ellers vilde have yttret mundtlig.

I den sidste Tid er et Aktstykke fremkommet af høieste Vigtighed for Slesvig, som for det hele Rige: det kongl. aabne Brev af 8d. Juli. Vel er det i sig selv ikke egentlig noget Stort, naar Kongen erklærer at han ikke vil bortgive $\frac{1}{3}$ af Riget, men da Regjeringens Taushed om disse vigtige Spørgsmaal alt har gjort saa megen Skade, er det altid en Vinding at denne Taushed nu er brudt, og at Kongen bestemt har lovet at opretholde Slesvigs Selvstændighed som Landsdel. Naar følgelig den danske Regjering sikkrer Slesvigs Selvstændighed og Uafhængighed ligeover for Holsten, — der nu i Aarhundreder har behandlet Slesvig som et

Grev v. Lüttichau anseer det for upasseligt at indgive en Adresse, eftersom Kongen i Kundgjørelse til Stænderne

erobret Land, og endnu i vor Tid søger at kue den danske Borger og Bonde ved en utrættelig og allevegne virksom tysk Propaganda — og naar dernæst ved den fremtidige Ordning af de nu forvirrede Forhold der tages tilbørligt Hensyn til Slesvigs provindsielle Særegenheder, saa troer jeg at en god Grundvold vil være lagt til Landets fremtidige Lykke og Tilfredshed. Det kongl. aabne Brev er altsaa et virkeligt Fremskridt.

Imidlertid er det øiensynligt, at blotte Ord ikke ville afgjøre Sagen, naar de ikke træde frem i en tilsvarende Virkelighed, i Handlinger. Der er vel Ingen af os, som betvivler Kongens Evne til at finde det Rette; om derimod Regjeringen kan tillægges Villieskraft og Energi nok til ene at overvinde alle mødende Vanskeligheder, er et andet Spørgsmaal, som vi efter Erfaringen i de senere Aar ikke tør besvare bekræftende. Det er altsaa her dobbelt nødvendigt, at Folket kommer Fyrsten imøde, hvortil endnu kommer, at der upaatvivlelig fra det augustenborgske og schleswigholsteinske Parties Side vil blive forsøgt mangfoldige Demonstrationer, samt at, hvis vi hengive os til uvirksom Ro, stolende paa en vunden Fordel, denne Ro ganske sikkert vil blive ivrigen og virksomt benyttet til ved hemmelige Rænker at berøve os Frugterne og Nytten af hvad vi have vundet. Dette have ogsaa de Mænd i Kongeriget, der nærmest have arbejdet for de danske Slesvigere, indseet, og derfor har ogsaa Prof. Larsen indgivet et Andragende til den roskildske Stænderforsamling, angaaende Betyggelse af den danske Nationalitet i Slesvig, hvilket Andragende d. 20. Juli er bleven taget under Behandling, uagtet en Deel Modsigelse af de fornemme Herrer og adelige Deputerede. Til dette Skridt bør Foreningen uden al Tvivl slutte sig, ligesom den i sin Tid henvendte sig til den viborgske Forsamling med et lignende Andragende, hvis Indhold jeg iøvrigt ikke nøiere kjender.

Jeg tillader mig derfor at foreslaae:

1) At der indgives en Adresse til den roskildske Stænderforsamling, hvori Foreningen næst at paaskjønne, hvad Forsamlingen viser at ville gjøre i denne Anledning, tillige fremhæver Nødvendigheden af at understøtte den kglige Deklaration med bestemte Foranstaltninger, navnlig saadanne der kunne bringe det velsignelsrige Reskript af

havde forbudt sin Kommissarius at modtage nogen Erklæring om Arvesagen. Det bedste Beviis paa Taknem-

14de Mai i virkelig og fuldstændig Anvendelse, samt navnlig med Oprettelsen af danske Underviisningsanstalter i Slesvig og de fornødne Lærestole ved Kjøbenhavns Universitet. I Slesvig bør være et reent dansk Skolelærer-Seminarium, og tvende høiere Skoler, der ogsaa for Bondestanden ere fuldt saa vigtige som Seminariet. Navnlig maatte det kunne oplyses, at Haderslev Latinskole, der ligger i en dansk Egn og underholdes ved Bidrag af de danske Bønder, og desuden som tydsk Skole kun har en aldeles kunstig og nu hensygneude Tilværelse, burde omdannes til en dansk Underviisningsanstalt. Endelig burde vel endelig ogsaa bringes under Omtale, hvorledes en stor Deel af Slesvig ikke er bleven delagtiggjort i de Velgjerninger, som Forordn. af 14. Mai tilsigtede.

2) At der indgives en Adresse til H. M. Kongen, hvori den nordslesvigske danske Befolkning, der har særegen Anledning til at glæde sig over hvad der er skeet, bringer Allerhøistsamme sin Tak for den længe med Længsel imødesete kglige Udtalelse, der giver Grund til at haabe den snarlige Indførelse af de Foranstaltninger, der ville være nødvendige for at give de danske Slesvigere samme Rettigheder som deres tydske Brødre i Hertugdømmet eller det øvrige Riges Beboere, samt for at sikre dansk Nationalitet og dansk Sprog i Hertugdømmet, der ved det blotte Reskript af 14de Mai, skjøndt det er Hans Mjst. vitterligt med hvad stor Glæde det modtoges, ikke have fundet tilstrækkelig Betyggelse.

At lade indflyde nogen bestemt Yttring angaaende Hensigtsmæssigheden af en friere Forfatnings Indførelse, vilde derimod, saa grundet end et saadant Ønske kunde være, dog næppe være tilraadeligt.

Saa fremt disse to Adresser ikke lade sig redigere og expedere til Underskrift i selve Generalforsamlingen, kunde dertil jo kommitteres fire Mænd foruden Formanden, der efterat Hovedpunkterne vare vedtagne, havde at forfatte Skrivelserne og da strax at afsende dem underskrevne af Formanden og Sekretæren.

Odense d. 26. Juli 1846.

ærbødigst

K. Sick.

Til
den slesvigske Forening.

lighed maatte bestaae deri, at den slesvigske Forening maatte idag opløse sig som politisk Korporation og paany konstituere sig som Forening til Høiskolens Fremme i Rødding; thi vort politiske Maal var opnaaet ved det aabne Brev. Prof. Flor hævede sig kraftig herimod; Formanden satte Spørgsmaalet til Afstemning, om en Adresse skulde indgives eller ikke? Fleertallet erklærede sig for en Adresses Indgivelse. Prof. Flor udviklede det aabne Brevs tvende Hovedpunkter. Formanden udtalte den Mening, at han under Udtrykket „Slesvigs Selvstændighed“ i det aabne Brev forstod denne Landsdeels eieendommelige Rets- og Administrationsforfatning, og at denne Opfatning maatte optages i Adressen. Forsamlingen syntes det Samme. Prof. Flor foreslog at sende en Gjenpart af Adressen til Præsidenten i Roskilde Stænderforsamling. Forsamlingen ønskede, at Adressens Affattelse maatte paalægges Foreningens Redaktionssekretær. Samme overtog dette Arbeide og fremlagte kort efter i Forsamlingen et Udkast, som eenstemmig og med stort Bifald blev antagen.*) Det paalagdes Formanden, uopholdelig at tilstille Hs. Maj. Kongen samme.

Dernæst optoges følgende nye Medlemmer:

Skolelærer *Appel* i Østerlinnet, ¹⁾

Anholm, Opsynsmand over Gram Byes Fattigdistrikt, ²⁾

Bonefeldt paa Vestermark ved Sønderborg paa Als. ³⁾

*) Samme læses i Dannevirke for 29. Juli 1846. P. C. K.

¹⁾ Jens Jepsen A., født 9. August 1816 i Aabøl, død 21. April 1881 i Nørreløgum.

²⁾ Niels Johan A., født 11. Febr. 1802 i Nordby paa Samsø, Kromand i Fol, senere Fattigopsynsmand i Gram, død 24. Febr. 1872 i Fol.

³⁾ Chresten B., født 30. Sept. 1785 i Tandslet, Soldat fra

Til Slutning fik Formanden Fuldmagt til at gjøre Indstillinger paa Foreningens Vegne til Stænderforsamlingen, dersom han fandt saadant nødvendigt og i Selskabets Interesse, dog under Betingelse af, at han skulde raadføre sig med de nærmestboende Medlemmer i Foreningen, og siden i næstfølgende Generalforsamling gjøre Rede for de mulige Foretagender.

Derpaa hævedes Mødet.

Pet. Chr. Koch,
p. t. Sekr.

Generalforsamlingen den 1. Marts 1847.

Protokollen fra det foregaaende Møde oplæstes. Formanden aflagde Beretning om de Skridt, som han, ifølge Fuldmagt, havde gjort siden sidste Møde ihenseende til den slesvigske Stænderforsamling.

Formanden gjorde Forsamlingen opmærksom paa, at Høiskolens Lærere vare tilstæde. Den Høiskolen tilhørende Haderslevhuser Fæstegaard hvorpaa Skolen ligger er erhvervet som Eiendom og paa hele Skolen med sammes samtlige Jorder er erhvervet Kontract paa Foreningens Vegne, saaledes at Foreningen er, repræsenteret ved Skoledirektionen, der udnævnes af samme, nu virkelig Eier af Anstalten. Formanden foreslaaer Afholdelsen af en aarlig Generalforsamling paa Høiskolen, hvorved Leilighed vilde findes til at besigtige Skolen, dens Indretninger, Bygninger, Jorder osv. Efterat Forslaget var blevet anbefalet af Prof. Flor og Pastor Helveg, vedtoges samme af Forsamlingen

1806 til 1814. Gaardmand paa Vestermark, Byforstander fra 1828 til 1845, Stænderdeputeret fra 1836 til 1842, Dannebrogsmænd, død. Gaarden eies af en Sønneson.

og fastsattes, at Generalforsamlingen skulde afholdes hvert Aar i Juni Maaned.

- Nye Medlemmer optoges:
 - Agent *Bruun* i Aarøsund, ¹⁾
 - *Jens Clausen* fra Stenderup Mose pr. Sønderborg, ²⁾
 - Ped. Grau* paa Barsøe, ³⁾
 - Pastor *Helveg*, ⁴⁾
 - Cand. phar. *G. Jensen*, ⁵⁾
 - Cand. phil. *Thomsen*, ⁶⁾
 - Pastor *Hjort* i Hygom, ⁷⁾
 - Skolelærer *Frydendal* i Skrave, ⁸⁾

¹⁾ Hans Christian Hansen B., født 9. Marts 1800 i Fredericia, 1826 Kjøbmand i Nykjøbing, 1828 Agent, 1833 Eier af Aarøsund Færgegaard og Postmester, 1847—52 Supleant til den slesvigske Stænderforsamling, død 4. Juli 1871.

²⁾ Eier af Tørvemosegaard i Nybøl Sogn, f. 20. April 1815, en af de mest fremtrædende Sundvedere under Nationalitetskampen i Fyrreerne, ydede den danske Hær vigtige Tjenester i 1848, død paa Dyntmark.

³⁾ Peter G., født 12. Juni 1794 paa Als, Gaardmand paa Barsø, død 12. Dec. 1862. Sønesønnen Christian G. eier Gaarden.

⁴⁾ Hans Friedrich H., f. 10. Sept. 1816 i Bordsholm, 1839 Cand. theol. paa Gottorp, 1846 Forstander for Rødding Høiskole, 1848 Feltpræst, 1850 Diakon i Haderslev, 1856—64 Hovedpræst i Haderslev, 1867 Sognepræst til Kjøbelev, 1886 Stiftsprovst over Lolland-Falsters Stift, 1887 Ridder af Dannebrog, lever.

⁵⁾ Johan Georg Keller J., 1853 Apotheker i Satrup, 1870 Apotkeker i Hvalsø, død 3. Januar 1887, 68 Aar gl.

⁶⁾ Edvard T., f. 26. Mai 1822 i Kjøbenhavn, 1842 Cand. phil., 1846 Lærer og 1847 Inspektør ved Rødding Høiskole, 1856—64 Veikonduktør og 1863—64 tillige Justermester for Hertugdømmet Slesvig, død 2. Nov. 1881 i Kjøbenhavn.

⁷⁾ Erhard August H., f. 2. Nov. 1817 i Thorstrup, 1840 Cand. theol., 1846 Kapellan i Hygom, 1855 Sognepræst til Spandet, 1867—80 til Røgen og Sporup, lever.

⁸⁾ Johan Vilhelm F., f. 1818 i Reisby, en ualmindelig dygtig Lærer, som oprettede et af de største og bedste Folke-

Iver Stephensen i Faurwraa, ¹⁾

Apotheker v. *Støcken* i Ribe. ²⁾

Assessor Kiær foreslaaer, at fastsætte, at hvert Medlem, som ikke erlægger et aarligt Kontingent af 1 Rbdlr. til Høiskolen, skal ansees for udtraadt af Foreningen. Sagen diskuteredes og vedtoges, at en Komitee maatte nedsættes til at revidere Lovene og navnlig tage Hensyn til disse Spørgsmaal. En Komitee til Lovenes Revision nedsattes, bestaaende af

Wiimh, A. J. Schmidt, Iver Jochumsen.

Mødet hævedes.

Den Slesvigske Forenings Generalforsamling
paa Rødding Høiskole d. 12. Juni 1847.

Formanden oplæste først Protokollen fra det foregaaende Møde.

Derpaa yttrede han det Ønske, at han maatte be- myndiges til, i Foreningens Navn at gjøre Indstillinger til høiere Steder, dersom Forholdene, hvilket ikke var usandsynligt, kunde gjøre et hurtigt Andragende fra Foreningen ønskeligt og rigtigt. Da han imidlertid var nødt til at ansee det for upolitisk i denne almindelige Forsamling nøie og bestemt at angive de mulige Forhold, som han sigtede til, forblev hans Forslag uden Discussion og uden Resultat.

bibliotheker i Sønderjylland, død 21. Sept. 1857 i Kjøbenhavn.

¹⁾ Iver Stephan Juhl, f. 10. Nov. 1807, Gaardmand og Sognefoged, Dannebrogsmænd, Amdsraadsmedlem, død 23. Febr. 1863; Sønnen S. J. eier Gaarden og er Tillidsmand i Vælgerforeningen.

²⁾ Fréderik Hansen von S., født 29. Nov. 1796, Stænderdeputeret, Kancelliraad, Ridder af Dannebrog, død 14. August 1858.

Fremdeles fremstillede Formanden Høiskolens Kaar, Elevernes Antal og Høiskolens Regnskab, hvilket tillige laa frem til Medlemmernes nærmere Betragtning. Ved at omtale Høiskolens Virksomhed fremhævede han især de i den forløbne Vinter af de Herrer Lærere holdte offentlige Løverdags-Forelæsninger, som med stor Interesse vare blevne benyttede af et betydeligt Antal Tilhørere fra nærmere eller fjernere Egne.

Endvidere opfordrede Formanden Hr. Proprietær Cand. juris Wiimh til at oplæse de nye Lovforslag, som han i Forening med Hr. Thingmand Schmidt i Haderslev og Hr. Sognefoged Iver Jochumsen i Cabdrup, ifølge sidste Generalforsamlings Bestemmelser, havde udarbejdet for den Slesvigske Forening for nøiere at fastsætte dens Forhold og Stilling til Høiskolen i Rødding. Hver Paragraf blev særskilt af Forsamlingens Medlemmer nøie debatteret og ved nogle vedtaget mere eller mindre væsentlige Forandringer. Som Følge heraf erklærede Generalforsamlingen eenstemmig efterfølgende Lovbestemmelser gjældende for Fremtiden:

§ 1.

Ethvert Medlem af den Slesvigske Forening skal erlægge 1 Rbdlr. aarlig, som betaales forud for det løbende Aar. Aaret regnes fra Foreningens Stiftelsesdag, den 12. Juni. Af dette Bidrag tilfalder $\frac{3}{4}$ Rødding Høiskole; af den ene Fjerdedeel kan kun saa meget tilfalde Høiskolen, som der bliver tilovers efterat Foreningens øvrige nødvendige Udgivter ere dækkede. Det paaligger Høiskolens Direction at sørge for Bidragenes Indkassering. Den vælger derfor paa eget Ansvar hvem den vil til Kasserer, og det haabes, at Enhver, der i de enkelte Kredse, som Foreningen danner, anmodes om velvilligen at understøtte Kassereren, ikke vil vægre sig for den dermed forbundne Uleilighed, da det angaaer det almindelige Vel. Direktionen er in solidum Foreningen ansvarlig for de indkasserede Penge.

Som Følge af Ovenstaaende maa Enhver, som ikke aarlig erlægger 1 Rbdlr., betragtes som udtraadt af Foreningen.

§ 2.

Høiskolens Direktion skal bestaa af 7 Medlemmer, som vælges af den Slesvigske Forening ved Stemmesedler og efter Stemme fleerhed. Ved lige Stemmetal beholder den ældste Valget. Af disse 7 Medlemmer maa kun de tre tilhøre den lærde Stand; de fire skal være af Bonde- eller Borgerstanden. Ethvert Medlem af Direktionen, som har fungeret 2 Aar, skal udtræde, men han kan vælges paany.

§ 3.

Direktionen, hvis Medlemmer selv af deres Midte vælge deres Formand, og som selv maa enes om deres Forretningers Fordeling, har paa alle Maader at sørge for Høiskolens Gavn og Bedste. Angaaende Direktionens Myndighed og Forpligtelser vedblive de i 1844 vedtagne (i Dannevirke for 20de Juli 1844 aftrykte) Bestemmelser at gjælde, saavel med Hensyn til den Slesvigske Forening, som til Høiskolens Forstander og Lærere. Kun bemærke vi, at den hvert Aar den 12te Juni aflægger behørigt Regnskab for den Slesvigske Forenings Generalforsamling over det foregaaende Aars Indtægt og Udgift, samt forelægger Udkaast for det ny Aar angaaende Penges Anvendelse til Skolens Tarv.

§ 4.

Direktionen holder aarlig 4 bestemte Møder, nemlig den 1ste eller 2den Tirsdag i Januar, den 1ste Tirsdag i April, den 12te Juni (NB. skulde denne indtræffe en Søndag, vælges i dets Sted den første Tirsdag derefter), den 1ste Tirsdag i October. Disse Møder staae aabne for alle Foreningens Medlemmer, for saavidt de have Besværinger eller Forslag at forebringe.

§ 5.

Det tredie Direktionsmøde, den 12te Juni, er tillige Generalforsamling for den Slesvigske Forening. Det Regnskab, hvilket Høiskole-Direktionen, som i § 3 er anført, da har at aflægge for Generalforsamlingen, skal 14 Dage forud henligge hos Høiskolens Forstander til Eftersyn for enhver af Foreningens Medlemmer.

§ 6.

Direktionen har Ret til at disponere over en Sum af 20 Rdlr. C. aarlig til uforudseete Udgifter. Skulde formedelst uheldige Tilfælde en større Sum gjøres fornøden, saa maa Direktionen gennem Dannevirke sammenkalde en Generalforsamling, som afgjør Spørgsmaalet.

§ 7.

Direktionen er herved autoriseret til at udstæde Agnitioner for den til Hr. Krigsassessor Kjær protokollerede Gjæld, stor

4,372 Rdlr. C., men ikke til at udstæde nye Obligationer, eller paa anden Maade at pantsætte Skolens Eiendom, med mindre den Slesvigske Forening ved Stemmeffeerhed dertil giver speciel Tilladelse; dog skal i saadant Tilfælde ei alene Forhandlingsdagen, men ogsaa Gjenstanden for Forhandlingerne bekjendtgjøres 4 Uger iforveien, ved 3 Gange efter hinanden at indrykkes i Dannevirke; ellers har Generalforsamlingens Bestemmelser ingen Gyldighed.

§ 8.

Naar i Løbet af de første 4 Aar ved det aarlige Regnskabs Aflæggelse det sees at Kassebeholdningen tillader det, skal Overskuddet anvendes til Afbetaling af den til Hr. Krigsassessor Kjær for Gaarden protokollerede Gjæld. For behørig Deling har Direktionen at bære Omsorg. Efter de 4 Aars Forløb skal af Overskuddet udbetales Elevhusets Actier efter Lodtrækning.

§ 9.

Det aarlig afsluttede Regnskab trykkes og et Exemplar af samme tilstilles ethvert Medlem. Ligeledes skulle disse Love for Foreningen trykkes, og et Exemplar tilstilles ethvert Medlem.

§ 10.

Til Forandring i eller Tillæg til Lovene udfordres herefter $\frac{2}{3}$ Stemmer af de Tilstædeværende.

Endelig foresloges og optoges som Medlemmer:

Hr. Prokurator *Tvede* i Ribe, ¹⁾

„ Dr. *Dessauer* i Haderslev, ²⁾

„ Landøkonom *Rafn* i Gram, ³⁾

¹⁾ Peter Hansen T., født 20. April 1801 i Ribe, Amanuensis hos Biskop Daugaard, senere Byskriver og Hospitalsforstander i Ribe, Medlem af den grundlovgivende Rigsforsamling, død 4. Dec. 1857.

²⁾ Joseph D., født 1811 i Kolding, 1834 Cand. chir., praktiserende Læge i Skodborg, 1837 i Ribe, 1842 paa Mors, 1847 i Haderslev, 1849 konst. Underlæge, 1850 Ridder af Vasaordenen, 1851 Læge ved Christine-Frederikke-Stiftelsen i Haderslev, død 9. Okt. 1853.

³⁾ Conrad Albert R., f. 28. Jan. 1799 i Harridslev, 1822 Cand. theol., 1825 Sognepræst til Gjøl, 1830 til Nordrup og Farringløse, 1845 til Gram, ivrig Politiker, var med i Gramby Kro at støbe Kugler til Kaptain Jagds Hellevadtogt i 1848, død 15. April 1877 i Gramby.

- Hr. Landinspektør *Siemsen* i Ribe, ¹⁾
 „ *Carl Jørgensen*, Møller i Skjærbæk, ²⁾
 „ *R. Rahr*, Kjøbmand i Ribe, ³⁾
 „ *Marx*, Høiskolelærer, ⁴⁾
 „ *Chr. Juhl* fra Hjerndrup, ⁵⁾
 „ *Hans Dall* i Torning. ⁶⁾

Der var endnu en Deel, som skulde være foreslagne til Medlemmer, men et Forslag, som uheldigviis fandt Bifald af de Fleste: at man saa gjorde bedst i at søge hen til det ventende Middagsbord, da jo dog de nye Medlemmer ligesaagodt kunde foreslaaes i de respective Kredse, gjorde Ende paa dette Møde, der ikke blev fortsat efter Bordet.

Pet. Chr. Koch,

p. t. Sekr.

Den slesvigske Forenings Møde

d. 4de Octbr. 1847.

Formanden L. Skau oplæste først Protocollen over sidste Møde og holdt dernæst et Foredrag, hvori han fremstillede,

¹⁾ Vilhelm Godske S., født 22. Dec. 1808 i Sorø, Landinspektør, deltog i Krigen 1848—50, gik af som Major, fik senere Oberstløjtnants Rang, Amtsforvalter i Ebeltoft, Ridder af Dannebrog, død 30. Dec. 1882 i Kjøbenhavn.

²⁾ Født 8. Juni 1811 i Kolding, død 4. Febr. 1885 i Haderslev.

³⁾ Rasmus R., født i 1775, død 1856.

⁴⁾ Carl Frederik Vilhelm Louis M, født 4. Dec. 1823 i Kjøbenhavn, 1847—49 Lærer ved Rødning Høiskole, lever som Kommunalærer i Kjøbenhavn.

⁵⁾ Christen Hansen J., Gaardeier i Hjerndrup, f. der 22. Okt. 1806, Stænderdeputeret, Kammerraad, Amtsraadsmedlem, Kredsmedlem, Kirkeældste, død 25. Januar 1873. Gaarden er solgt.

⁶⁾ Født 23. August 1815 i Drabæks Mølle, Gaardmand i Taarning, død 12. April 1884 paa Katrinesminde. Gaarden er solgt.

at det i offentlige Blade udgaves for at være Regjeringens Hensigt at dele Hertugdømmet Slesvig i to Superintendenturer, nemlig et for den Deel af Hertugdømmet, hvor Kirke- og Skolesproget er dansk, og et for den Deel, hvor det er tydsk. Formanden henstillede det derfor til Forsamlingen, om den fandt det rigtigt, at Foreningen indgav en allerunderdanigst Indstilling til Hs. Majestæt med Hensyn til de blendede Distrikter, eller de Distrikter af Hertugdømmet, hvor Kirke- og Skolesproget er tydsk, men derimod Folkesproget dansk.

Efter at denne Sag fra flere Sider var ventileret, stillede Formanden følgende Spørgsmaal til Forsamlingen:

1. om han, Formanden, ved sit nærforestaaende Besøg i Kjøbenhavn skulde søge at udforske, hvorvidt det er Regjeringens Hensigt, at en Adskillelse er paa-tænkt og
2. dernæst om det i dette Tilfælde skulde overdrages Redaktionssekretæren Proff. Flor at forfatte et Udkast til en Indstilling til Hs. Maj. Kongen i ovenstaaende Anledning, hvori Kongen bedes, at, hvis det er hans Allerhøieste Villie at der skal ansættes to Superintendenter i Hertugdømmet Slesvig, da Folkesproget, som den naturlige, og ikke Kirke- og Skolesproget, som den kunstige Grændse, som saadan maa blive bestemt, og at dette Udkast maatte blive tilstillet Formanden og tre andre af Forsamlingen valgte Mænd, for at Indstillingen efter denne Revision af Formanden kunde paa Foreningens Vegne blive indsendt til Hs. Maj. Kongen.

For at eftersee det af Redaktionssekretæren udarbejdede Udkast valgtes af de tilstædeværende Medlemmer af

Foreningen de Herrer Agent Bruun i Aarøsund, Thingmand Schmidt i Haderslev og Christian Juul i Hjerndrup.

Efter denne Forhandling berørte Formanden det flensborg-husum-tønningske Jernbane-Anlæg, og gjorde det Forslag, at der af den slesvigske Forening maatte vælges en Kommittee til at foranledige en Actietegning til dette Anlæg. Sagen fandt megen Anklang i Forsamlingen og flere Medlemmer tegnede sig strax for Actier.

Efterfølgende Medlemmer af den slesvigske Forening forenede sig til at danne en Kommittee (dog i deres eget, ikke i Foreningens Navn) og indbyde til Actietegning etc.:

Stænderdeputeret *Wiinh* til Slaugaard, Assessor *Kjær* til Lillebrøstrupgaard, Stænderdeputeret *Nis Lorenzen* fra Lilholt, Stændersuppleant Agent *Bruun* i Aarøsund, Gaardmand *P. Ravn* til Bramsensgaard, Gaardmand *Lauritz Skau* fra Houdst, Thingmand *Schmidt* i Haderslev, Stænderdeputeret *H. A. Kryger* i Bøftoft (traadte til senere).

Pet. Chr. Koch, Sekr.
